

**У пошуках
іСТИНИ**

**«У житті після смерті
нам не допоможе ніщо,
крім правди».**

*Прочитайте вражаючі історії восьми мусульман
з Єгипту, інтелектуальної столиці ісламу,
про те, як вони шукали істину й знайшли її.*

Ісламський зелот уривається до будинків християн із метою пограбування. Його ненависть до послідовників Христа зростає і він здійснює напади на церкви. Він навіть вивчає Біблію, щоб розвінчати її «лжевчення». Однак Той, про Кого оповідає Святе Письмо, оселяється в серці войовничого мусульманина, змінює його життя, а він обирає собі нове ім'я: Павло.

Усвідомлюючи, що проголосити ту чи іншу релігію істинною або помилковою без неупередженого глибокого дослідження дуже легко, двоє молодих друзів-мусульман починають пошуки. Прагнучи пізнати Бога й жадаючи лише Його волі, вони розпочинають щире й об'єктивне дослідження і, після безлічі безсонних ночей, під час яких не раз потопали в морі власних запитань без відповідей, вони, нарешті, роблять відкриття - знаходять об'єкт своїх пристрасних пошуків.

Лейлу б'ють батько й шкільний учитель, бо вона ставить їм духовні запитання. Однак, усупереч такому ставленню, дівчина знаходить відповіді.

Авраам, ісламський місіонер, викидає з дому всі християнські книги, бажаючи всім серцем служити Мухаммаду. Коли ж, пізніше, він знаходить мир в Ісусі Христі, його зрікаються сім'я й друзі.

Голос
мучеников

ISBN: 978-617-503-142-1

9 786175 031421

У пошуках іСТИНИ

Голос
мучеников

Originally published in English under the title *Into the Den of Infidels*.
Copyright © 2015 by VOM.

Into the Den of Infidels

Living Sacrifice Book Company

P.O. Box 2273 Bartlesville, OK 74005-2273

Copyright © 2015 by VOM for the Ukrainian edition. Translated by
permission. All rights reserved.

© 2003 «Голос мучеників». Авторське право захищене. Використання
і розмноження матеріалів публікації без письмового дозволу видавця
заборонено, за винятком коротких цитат у критичних і оглядових статтях.

ISBN 978-617-503-142-1

Переклад: Маргарити Тучкової

Редактори: Петро Наконечний, Світлана Филипчук

Книга створена на пожертви християн з метою розповісти вільній церкві
про гоніння, що переживають наші брати і сестри, які живуть у країнах, де
віра в Ісуса Христа і поширення Благої Звістки заборонені, і закликати до
молитви за цих мужніх віруючих.

Книга не призначена для продажу. Про випадки продажу просимо
повідомляти за вказаною нижче адресою.

Свідчення про те, яким чином ця книга вплинула на вас особисто, або про
те, як ви використали її, просимо надсилати на адресу:

А/я - 6, 33024, Рівне, Україна
або info@vom-ru.org

Цю книгу, а також інші матеріали про переслідувану церкву Божу можна
прочитати, відвідавши російськомовні сайти місії «Голос мучеників»: для
дорослих – www.vom-ru.org, для дітей – www.deti-otvagi.org

*Присвячується синам отця нашого Авраама
по всьому світі,*

синам Ізмаїла й синам Ісаака,

синам прекрасної Агари й улюбленої Сарі.

Настав час синам Авраама, які розсіяні,

бути зібраними разом у єдності.

Хто може об'єднати розсіяних?

Хто може змінити серця й відродити дух?

Хто може дати мир, милість і любов?

Хто може примирити небо з землею,

примирити людину з самою собою,

примирити її з ближніми?!

Хто Той, хто може все це зробити?

Сини Авраамові, ходімо!

Піднімімося, прославмо, творімо й любімо!

Вступ

Як блудний син повернувся до батька після того, як він збачив, збився зі шляху і втратив життєві орієнтири, так й Ізмаїл нині повертається в лоно свого батька Авраама й у лоно Христа, який існував ще до батька Авраама. Він, Христос, існував до створення світу.

Ізмаїл повертається до Того, Хто прийшов із небес і заради нього втілюється у плоть. Так, мій Боже й мій Спасителю, Ти прийшов, щоб проповідувати Благу Звістку бідним, зцілити зламаних серцем, проповідувати свободу полоненим і звільнення від темряви ув'язненим, дарувати їм чудовий вінець замість попелу, оливу радості замість жалоби та шати хвали замість духу відчаю.

Ти прийшов, щоб відбудувати стародавні руїни й відновити місця давно спустошені; відродити зруйновані міста, занедбані протягом кількох поколінь, та проголосити свободу, мир, зцілення й любов. О, мій Боже й мій Спасителю, Ти прийшов, щоб урятувати всі народи.

Ми, сини Ізмаїла, стільки років жили, не знаючи Тебе, нічого не відаючи про Тебе. Безліч разів ми не лише відкидали Тебе й повставали проти Тебе, але й ворогували з Тобою. Але Твоя любов, що перевершує будь-яке розуміння, будь-яке уявлення і позбавлена жодної ворожнечі, знайшла нас, прийняла нас, помилувала нас і очистила нас.

Твоя любов, мій Спасителю, повернула нас до Тебе, як блудний син повертається в лоно свого доброго батька, як улюбленець повертається в обійми своєї матері, як потопаючий кидається до корабля свого порятунку.

Мій Боже й мій Спасителю, ми тут! Ми прагнули до Тебе, і Ти знайшов нас; ми волали до тебе, і Ти відповів нам; ми молилися, і Ти почув наші молитви. Ти першим полюбив нас.

Тепер ми стали синами, а не рабами; вільними, а не бранцями. Ми стали праведними замість того, щоб бути лиходіями. Ми стали подібними Тобі в своїй любові до інших народів.

Ми – діти Ізмаїла, сини батька нашого Авраама, який був названий «другом Бога». На сторінках цієї книги ми хочемо сповістити для всіх народів про нашу любов до Тебе, захоплення Тобою, послух і вірність Тобі. Ми – гілки, а Ти – лоза; ми – наречена, а Ти – Наречений; ми – Твоє місто, а Ти – наш Бог, Спаситель і Цар.

З повагою,
Діти Ізмаїла

Покаяння перед мечеттю

Ось історія мого навернення в християнство. Мене звать Авраам. Я пишаюся своїм арабським ім'ям, тому що це – ім'я видатного патріарха. Тепер мене називають Тимофієм, однак це не змінює того факту, що я – Авраам на прізвисько Абу-Халіл, син подружжя убогих селян. Мене виховували у скромному будинку, де замість килима на підлозі лежав очерет і горіла гасова лампа, а їли ми твердий сир. Я виконував домашні завдання поблизу маленького струмочка, одягнений в білу *галабею*. Я й досі ношу *галабею*.

Коли я був ще маленькою дитиною, мама за руку привела мене до сільського *куттаба*, де шейх викладав нам читання, письмо й навчав нас Корану. Наприкінці кожного тижня він брав із нас копійки за навчання. У *куттабі* мої розум і серце були заповнені послухом Богові, Творцеві неба й землі.

Перейшовши до середньої школи, я почав більше цікавитися *зікром*, особливим типом містичного поклоніння в мечеті. Я почав відвідувати містичні служіння сільської суфійської групи, під час яких ми прославляли пророка Мухаммада доти, доки втрачали відчуття реальності, повторюючи: «О, посланцю Аллага, допоможи!»

Одного разу після вечірньої молитви в мечеті до мене підійшли двоє чоловіків. Один із них назвався Мухаммадом, а інший Соломоном. Вони привітали мене з благочестям і по-дружньому.

Я бачив у них ширу доброту й невідоме бажання догодити Богові. Вони познайомили мене зі своїми друзями. Вони любили й підтримували одне одного й корилися Богові. Мене вразила їхня єдність. Це була молодіжна еліта нашого міста. Вони помітили моє посвячення поклонінню Богові, а також мою здатність до публічних виступів.

Наша група збиралася першого понеділка кожного місяця, і я виступав із промовою відразу ж після проповіді *еміра*. Я почав проповідувати в мечетях, коли мені було лише чотирнадцять років. Думаю, що це прийнятно, адже імам Шафії почав давати *фетву*, коли йому було шість чи дев'ять років. Я пам'ятаю, що моя перша проповідь у мечеті була про те, як найкраще відсвяткувати день народження Пророка. Ми постили, а потім разом їли в мечеті, наслідуючи пророка Мухаммада в найдрібніших деталях, навіть таких, як хода, манера говорити, молитися, їсти, пити, одягатися тощо.

Я в боргу перед цими людьми, адже вони спонукали мене до читання, пошуку й дослідження, які й привели мене туди, де я зараз перебуваю. Одного разу мій друг сказав моєму батькові: «Авраам – один із проповідників сунітської групи; він відвідує всі їхні громадські й таємні зустрічі». Я був здивований і засмучений, оскільки саме ця людина сама спонукала мене почути заклик ісламу й уступити до товариства «*Брати-мусульмани*». Ми разом ходили з мечеті в мечеть, проголошуючи заклик ісламу. Я так завжди хотів, щоб мій батько був присутній під час моїх проповідей!

Після того, як мою таємницю було розкрито, батько почав попереджати мене і навіть погрожувати, сподіваючись, що я підкорюся йому й залишу організацію «*Брати-мусульмани*». Про нашу групу стало добре відомо інформатору на ім'я Мухаммад. Він стежив за всіма нашими новинами й рухами й повідомляв про них у Державну службу розслідувань. Він записував усі наші промови й передавав їх до місцевого відділу ДСР. Я

пишався, стежачи за тим, як у мечеті Мухаммад записує мої проповіді.

З іншого боку, ми з батьком не були раді, що службі розслідувань стало відоме моє ім'я. Батько був настільки стурбований моєю безпекою, що пішов у мечеть до «Братів-мусульман» і на очах у всіх кричав й вимагав, щоб мені дали спокій. Потім він ударив мене, вибивши кілька зубів. Один із моїх передніх зубів ще й досі надщерблений, що нагадує мені про дні, проведені з «Братами-мусульманами».

Уперше в житті батько спалив усі мої релігійні книги. Він дуже непокоївся за мене й боявся, що, перебуваючи в сунітській спілці, я міг накликати на себе серйозні проблеми. Він навіть пригрозив розлучитися з матір'ю, якщо я продовжуватиму відвідувати сунітську мечеть. Я попросив його дозволити мені просто сидіти за межами мечеті та слухати мусульманських побратимів-шейхів, безпосередньо не відвідуючи мечеті. Він погодився, однак за умови, що сам ходитиме зі мною. Ми звикли сидіти зовні мечеті. Я слухав дуже уважно.

Погрози не зупинили мене, я продовжував поширювати заклик ісламу. У школі я щоранку здійснював ісламський публічний виступ. Я змусив свою сестру носити *чадру*. Через страх Божого покарання в Судний день у вигляді вливання гарячого свинцю у вуха, я перестав вітатися за руку з жінками й слухати пісні. Мої сусіди сміялися з моєї ретельності в виконанні кожної заповіді з Корану й сунітських *хадисів*. Проте в цьому була не моя провина. Мене вчили, що іслам актуальний і дієвий для всіх віків і всіх країн і що іслам – це найважливіше рішення й вибір у житті!

Прагнучи якомога ефективніше поширювати заклик ісламу, я вирішив, що повинен повернути в іслам своїх друзів-християн, щоб ми всі разом потрапили в *аннаїм*. У той час, якби хто-небудь запитав моєї думки про християн, я сказав би, що вони – невірні та язичники, проте пізніше я виявив, що сам

Коран учить інакше. У сурі 5:82 Корану написано, що «сильніше з усіх людей ненавидять тих, які увірували в Аллага, юдеї та багатобожники; і найближчі в любові до тих, які увірували, ті, які говорять: «Воістину, ми – християни!» Це так, адже серед них є священники й ченці, і вони не вивищують себе».

Згідно з цим віршем, Коран розмежовує християн та невірних. Якби християни були невірними, Коран помістив би їх в одну категорію. У сурі 2:62 Корану написано, що «тим, хто увірував, і юдеям, і тим, які є християнами, і *сабеям* – усім, хто увірував в Аллага, в Останній день (Судний день) і хто творив добро – винагорода у Господа їхнього. Не матимуть вони страху й не будуть засмучені вони».

Я намагався переконати християн, яких зустрів у школі й у своєму житловому кварталі, що іслам – це істинна релігія. Я навіть листувався з деякими християнами, маючи таємну мету: повернути їх в іслам. Це породило в моєму серці пекуче бажання порівняти іслам і християнство, щоб раз і назавжди дізнатися, що правильно, а що – неправильно, що – Божий шлях, а що – дорога диявола.

Протягом двох років у мені тривала боротьба. Багато разів я намагався покласти край цій внутрішній борні, припиняючи читати християнські книги, щоранку зосереджуючись на читанні Корану й наслідуючи приклад пророка Мухаммада. Я хотів отримати спокій і навчитися ще більше коритися Богу через істинну релігію. Отож, щоб стати справжнім мусульманином, відданим одному істинному Богові, Аллагу, я позбувся всіх своїх християнських книг.

Однак Бог не дав мені спокій. Його Святий Дух відвідував мене в нічний час. Щоразу, коли я лягав спати, я відчував Його

«Чому Мухаммад не
прийде в останні дні
замість Христа, як
справедливий суддя?»

присутність. Він розбурхував мою совість, гнав сон геть. Мене почало непокоїти запитання: якщо Мухаммад на правду – печать пророків, чому ж він не прийде в останні дні замість Христа, як справедливий суддя? У такому разі прихід Мухаммада, а не Христа був би однією з ознак Судного дня. Я замислювався про таїнство такої величезної переваги Христа над усіма пророками, яке зробило Його центром історії. Хіба ми не говоримо про різні історичні події, що вони відбулися до Різдва Христового або після Різдва Христового? У чому ж таємниця слави Твоєї, Іса, сину Марії?

Ці та багато інших запитань змусили мене взятися до порівняння Христа й Мухаммада. Провівши за цим заняттям чимало часу, я дізнався, що це порівняння – несправедливе з точки зору самого Корану. У Корані ми не знаходимо жодних свідчень про те, щоб Христос просив Бога прощення за якийсь гріх або провину, як це робили інші пророки та посланці. Христос мав повне право кинути виклик єврейським релігійним керівникам, сказавши: «Хто з вас може мені докорити за гріх?» (Євангеліє від Івана 8:46). Він навіть дорікав євреям за їхню лицемірну побожність, коли вони звинуватили в гріху невірну жінку: «Хто з вас без гріха, нехай перший на неї той каменем кине!» (Євангеліє від Івана 8:7).

З іншого боку, я виявив у самому Корані, що Мухаммад був лише людиною, як і будь-хто інший, про що свідчили його гріхи, його вороже ставлення до невірних і його смерть. Коран говорить йому «просити прощення за свій гріх, за гріх віруючих чоловіків і жінок» (Сура 47:19), щоб Аллаг простив йому «гріх, який був раніше і який буде згодом» (Сура 48:2). «І Ми (Аллаг) зміцнили тебе, коли ти вже мало не пристав на їхній бік» (Сура 17:74). Ось як у коментарях до Корана імам аль-Саюті пояснює Суру 17:74: «Як сказав Мухаммад, син Кааба з племені Карз, Пророк Мухаммад процитував Суру 53 і сказав: «Чи бачили ви... ал-Лат і аль-'Уззу?!», потім диявол змусив його сказати,

що мусульмани можуть вклонитися їм і просити заступництва у цих ідолів. Отже, це стало віршем Корану».

Пророк Мухаммад був настільки засмучений тим, що сталося, що Бог надихнув його іншим віршем: «Ми не відсилали раніше посланця чи пророка, якому б шайтан (сатана) не підкинув щось у його читання, коли той читав (одкровення). Та Аллаг знищує те, що підкинув шайтан! Потім Аллаг утверджує знамення Свої...» (Сура 22:52).

Це стало підставою для аятів 17:73-74: «Вони мало не відхилили тебе від Нашого одкровення, щоб вигадав ти щось таке про Нас, чого немає в ньому. О, тоді вони справді мали б тебе за друга. Ми зміцнили тебе, коли ти вже мало не пристав на їхній бік».

Я не міг знайти в Біблії жодного вірша, у якому говорилося б, що Христос майже приєднався до невірних, але цьому завало Боже провидіння. Причина цього, як я пізніше дізнався в процесі моїх досліджень, полягає у тому, що Христос був Словом Божим. У Новому Завіті, спочатку написаному грецькою мовою, сказано, що Христос – Слово Боже в значенні «розум Бога, втілений у слові». Христос – розум Бога. Бог і розум Бога – одна сутність, одна неподільна цілісність, без будь-яких відмінностей, розділення або відокремлення. Христос – втілене Слово, Бог, який прийшов у плоті. Його Божественна природа ніколи не відходила від Його людської природи: ні на мить, ні на долю миті.

Усі ці думки підривали мій розум і розбурхували моє серце. Я боявся гніву Божого, який Він виливає на невірних. Щоразу, коли ставав на коліна для молитви, я всією душею благав: «О, Боже, покажи мені істину. Якщо правий Мухаммад, я буду Його послідовником, доки не помру; якщо ж правий Христос, я йтиму за Ним, доки не помру. Я віддам усе своє життя Тобі й служитиму Тобі, поки не помру, чого б мені це не коштувало».

Я повторював цю молитву, поки Христос не прийшов до

мене у видінні, уві сні. Він сказав мені з притаманною лише Йому ніжністю: «Я люблю тебе». Я розмірковував про безмежну любов Христа і Його жертвну смерть на хресті заради нашого спасіння та спокути гріхів. Зі сльозами, які стікали по щоках, я відповів Христу: «Я люблю Тебе. Я знаю Тебе. Я знаю, що Ти – Альфа й Омега. Я знаю, що Ти вічний і що Ти – початок і кінець».

Я був такий щасливий, що танцював, немов маленька дитина, вихваляючи Бога. Будучи справедливим Суддею, Бог послав Свого Сина на смерть за нас, щоб нам не довелося провести вічність у пеклі. Ми не говоримо, що Бог Всемогутній має сина від дружини – боронь Боже! Ми вважаємо кожного, хто так скаже, невірним. У Бога ніколи не було дружини або фізичного сина. Ми говоримо, що Христос – Син Божий, так само як світло народжується від світла. Це духовне синівство. Ми, єгиптяни, називаємо себе «синами Нілу», проте ми не говоримо, що річка Ніл вийшла заміж.

У Нікейському символі віри ми проголошуємо: «Вірую... в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдинородного, від Отця народився перше всіх віків: Світло від Світла, Бога Істинного від Бога Істинного, рожденного, несотвореного, єдиносущного з Отцем, що через Нього все сталося». У той же час ми свідчимо, що немає Бога, окрім Бога, і ми поклоняємося тільки Йому.

Через кілька тижнів, 6 вересня 1987 року, в одному з приватних будинків я був охрещений по вірі. Моє хрещення було для мене другою датою народження. Я християнин уже протягом шістнадцяти років. Я сказав дружині, що, коли помру, то хочу, щоб на моїй надгробній плиті було написано: «Христос перемагає!»

Усі людські істоти на цій землі смертні. Тільки Христос безсмертний. Усі пророки поховані в гробницях, які ми знаємо і відвідуємо, та лише могила Христа порожня, тому що Він на

небесах, Переможний Цар. Своєю смертю на хресті Христос переміг владу смерті. Хвала і слава Тобі, мій любий Ісусе!

Мій друг украв мого щоденника й передав його Соломону з товариства «*Брати-мусульмани*». Соломон і його послідовники змовилися влаштувати мені пастку. Вони зробили фотокопії мого щоденника, у якому я пояснюю свою віру в Христа, і розповсюдили серед жителів мого села. Вибухнув величезний скандал, проте, як сказав Йосип, коли його брати змовилися нашкодити йому: «Ви задумували були на мене зло, та Бог задумав те на добре...» (Буття 50:20). Слово Боже говорить: «І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його поставною, усе допомагає на добре» (Послання до римлян 8:28).

Члени моєї сім'ї соромилися мене. Моя мати не могла з'являтися в громадських місцях. Люди звикли вказувати на неї пальцем, тому що її зганьбив син, який став християнином. Мати сказала мені, що зреклася мене до самого Судного дня. Ніщо не завдавало мені більше страждань, ніж біль, приниження й ганьба, які я накликав на свою сім'ю, а особливо на матір. Але що я міг вдіяти? Я дуже любив матір, проте для мене було неможливим відмовитися від своєї віри в Христа, навіть заради неї.

Одного разу вона вдарила мене по голові туплею, а іншим разом одяглася в жалобний одяг і оголосила всім, що оплакує смерть свого сина, Авраама.

Якось жителі мого села зібралися, щоб бити й катувати мене, сподіваючись повернути мене в іслам. Вони штовхали й били мене на очах у моєї сім'ї. Моя мати стала на коліна, благаючи їх не завдавати мені болю, однак натовп затоптав її. Бідна матір ридала, лежачи на землі, водночас односельці скандували, звертаючись до нашої сім'ї: «Ви зганьбили нас!» Утім у самий розпал цього жажіття слово взяв один із шейхів села: «У чому злочин цієї бідолашної жінки, якщо її син обрав шлях зради?!» Я безмежно вдячний Господу. Якби не Його милість,

я вже давно став би мучеником.

Після цього всі мої друзі почали уникати мене. Вони думали, що дружба зі мною зіпсує їхню репутацію в селі. Я став частим «гостем» місцевого поліцейного відділку й відділу Державної служби розслідувань. Мені довелося провести в поліцейній дільниці в страху за своє життя безліч ночей. Одного разу вночі жителі мого села зібралися навколо будинку моєї сім'ї і хотіли спалити його. Вони спалили деякі з моїх християнських книг, а решту конфіскувала поліція так, як конфіскують майно торговця наркотиками.

Поліція вела цілодобове стеження за нашим будинком, щоб запобігти потраплянню до моїх рук будь-яких християнських матеріалів. Однак Слово Боже прийшло до мене у вигляді газетної сторінки, в яку був загорнутий мій бутерброд! Це була перша сторінка газети з опублікованою в ній статтею коптського Папи Шенуди. Він цитував багато віршів із Біблії, наприклад: «Не бійся, бо Я з тобою» (Буття 26:24) і «А Господь, Він Той, що піде перед тобою, не опустить тебе й не покине тебе, не бійся й не лякайся» (Повторення Закону 31:8).

Це було диво й знак із небес, що ця газета потрапила до мене крізь щільне оточення поліції, яка вартувала біля мого будинку. Вона розрадила й підбадьорила мене в той час, коли я відчайдушно потребував Божої допомоги. Щойно я закінчив читати сторінку цієї газети, у двері постукав поліціант. У страху за моє життя, хтось із рідних вихопив її з моїх рук і спалив. Мені було так сумно втратити джерело розради, проте, на мій величезний подив, наступного дня за рогом свого будинку я знайшов ще один примірник цієї ж газети! Щоранку я проки-

«Вона розрадила й
підбадьорила мене
в той час, коли я
відчайдушно потребував
Божої допомоги».

йшло до мене у вигляді газетної сторінки, в яку був загорнутий мій бутерброд! Це була перша сторінка газети з опублікованою в ній статтею коптського Папи Шенуди. Він цитував багато віршів із Біблії, наприклад: «Не бійся, бо Я з тобою» (Буття 26:24) і «А Господь, Він Той, що піде перед тобою, не опустить тебе й не

дався о 4-й годині від плачу матері, яка благала Аллага, щоб він допоміг повернути мене в іслам.

Християни не дорожчі для мене, ніж моя власна матір. Більше того, моя мати для мене безмірно дорожча, ніж будь-який мусульманин або християнин. З іншого боку, у мене є хтось, хто цінніший для мене, ніж моя власна мати або саме моє життя – це мій Господь Ісус Христос! Якщо я не люблю Його більше, ніж себе, то я не заслуговую бути з Ним.

Чого лише не робила моя мати, намагаючись повернути мене в іслам. Вона навіть ходила до чаклуна, щоб накласти на мене заклинання. Мусульмани вважають, що духи вірять у Коран. Проте чаклун нічого не зміг вдіяти, щоб уплунути на мене. Я молився Всевишньому Богу в ім'я Ісуса Христа – ім'я, яке приводить у жах усіх демонів і духів. На мій подив, чаклун сказав мамі: «Твій син – на шляху, з якого він уже ніколи не зверне!»

Бог явив у моєму житті знаки та чуда. Моє серце огортає почуття радості й удячності щоразу, коли я згадую про кожне з них. Вони – віхи Божої отцівської любові, яка супроводжує мене з самого початку мого життєвого шляху й привела на це місце через шістнадцять років. Бог ніколи ні на мить не залишав мене!

Авраам

Нехай буде благословенний народ Єгипту!

Мене звать Мозафар. Я народився в 1969 році й був первістком у родині, яка належала до середнього класу й жила в красивому, затишному містечку. Я зростав відповідальною дитиною і відрізнявся від своїх однолітків. Я мало грався і не бігав безцільно, як вони, вулицями.

Мій батько працював у іншому місті, тому мені доводилося піклуватися про двох братів: середнього – Хасана й молодшого – Анвара. Упродовж переважної частини тижня я змушений був виконувати обов'язки відсутнього батька. Роки минали в моїй родині без жодних проблем. Ми були добре забезпечені. Я навчався в приватних школах. Бувши мусульманами, ми молилися і постили, і в міру, без фанатизму або фундаменталізму, дотримувалися релігійних обрядів.

Проте настав день, коли в моїй голові виникло безліч запитань. І цей день повністю перевернув моє життя і з буденного перетворив на сповнене несподіванок та змін. Це був день, коли я почав відвідувати середню школу. На мій погляд, цей період є надзвичайно важливим для кожної людини, адже саме в цей час вона починає шукати себе, піддаючи сумніву те, що раніше здавалося саме собою зрозумілим.

Кожен із нас успадкував свою релігію, мову та расову приналежність. Ніхто з нас не вибирав жодного з цих факторів, якими б важливими для формування особистості вони не були

і який вплив не справляли б на нас. Ми намагаємося розібратися з усім цим самі, за допомогою Бога, а також удаючись за допомогою інших людей. Наприклад, нас, мусульман, учать ненавидіти євреїв та християн і вірити, що мусульмани – найкращі люди на цілому білому світі. Ніхто навіть уявити собі не може, що інші (євреї, християни тощо) взагалі можуть у чомусь мати рацію. Ідея, що інші можуть бути праві, ніколи навіть не мала права на існування у нашій свідомості. Небагатьом людям спаде на думку досліджувати поняття, які ми успадкували, або піддавати сумніву істинність цієї спадщини. Якщо ми вимагаємо від інших (євреїв і християн), щоб вони проаналізували свою спадщину і виправили її, це означає, що ми достеменно впевнені в тому, що вони помиляються, і вважаємо їх сліпими, оскільки вони приймають свою спадщину, не дослідивши її. Було б доречним, аби ми самі робили те, чого вимагаємо від інших. (Адже абсолютно логічно ставитися до інших людей так само, як би ви хотіли, щоб ставилися до вас самих.) Я думаю, що вивчення нашої спадщини й спроби пізнати істину посприяли б тому, що ми ще глибше б укоренилися в доброму й стали більш гнучкими, аби змінюватися й навчитися позбуватися невігластва й марнославства. Безсумнівно, істинний Бог любить людей, які прагнуть і шукають істини, світла, добра й жадають зробити своє життя кращим.

Час, проведений у старших класах нової школи, подарував мені безліч нових друзів і багато нових знань, повних несподіваних відкриттів та істин. Я гадаю, що протягом усієї історії моєї

*Безсумнівно, істинний
Бог любить людей, які
прагнуть і шукають
істини, світла, добра й
жадають зробити своє
життя кращим.*

школи вчителі не забудуть мого покоління. Я познайомився з учнями-атеїстами, які не вірили в існування Бога; із учнями, що належали до екстремістських ісламських фундаменталістських угруповань; а також з учнями, які легковажно користувалися безтурботністю свого підліткового періоду й розмінювали його, за безцінь, на дівчат. Для мене це – надзвичайно широке різноманіття. Це був великий стрибок від звичного, майже нудного життя до життя, дуже багатого на враження й переживання.

Я почав зав'язувати дружні стосунки з іншими учнями й познайомився з людиною, яка за дуже короткий час стала моїм близьким другом. Після майже шістнадцяти років нашої дружби я розумію, що кожен, хто не мав такої дружби, залишиться самотнім на все життя, так і не зазнавши теплих взаємин, приятельського спілкування й нічого не дізнавшись про чесність, щирість та вірність.

Така людина так і залишиться непізнаною іншими, оскільки сама так і не пізнала себе. Даруйте, але я надзвичайно фанатично ставлюся до дружби. Мій новий друг, Базиль, поділяв мої думки про людство і його єдину можливість повернення до витоків – до нашого батька Адама й нашої матері Єви. Він також уважав, що братерство й дружба – це ті два почуття, які повинні регулювати всі стосунки між людьми. Лише ці почуття здатні подолати всі ілюзії та реальні перешкоди, що розділяють людей: вірування, мову, колір шкіри, стать та соціальний статус. Він говорив, що якби люди вірили в те, що всі ми маємо однакове походження, світ був би щасливішим: без воєн, без голоду, без ворожнечі. Світ нагадував би будинок, що належить великій родині, де панують мир, справедливість, рівність і свобода.

У наших взаєминах ми щиро дотримувалися цих принципів і любили одне одного платонічною любов'ю, яка цінує дух і не звертає уваги на егоїстичні бажання плоті. Ті миті, дні та роки були прекрасними. Тоді ми були підлітками-ідеалістами, з серцями, невинністю і цікавістю дітей. Удень і вночі ми плакали

утопічні мрії.

Я пам'ятаю, як багато вечорів ми провели в обговоренні та читанні. У моєї сім'ї була ще одна квартира, окрім тієї, де ми жили. Саме вона й стала таємним укриттям, де ми з Базилем проводили багато часу: писали, слухали свої улюблені пісні, читали найрізноманітніші книги: як дозволені, так і заборонені. Пам'ятаю, як нас приваблювали заборонені книги. Нас манили не цигарки й не наркотики, а заборонені книги, такі як «*Боже, не пускай мене на небо, якщо там є стіни!*» Салаха Джахіна. Базиль ставив багато запитань. Він говорив, що твердження ісламу про те, що іудаїзм і християнство помилкові через спотворення ними Божого Слова, найімовірніше призведе до падіння всіх релігій, зокрема й самого ісламу. Я запитав його: «Як? Невже ж іслам – це не єдина релігія, яка збережена й захищена Богом?!» – і процитував усім відомий *аят* із Корану: «Воістину, Ми зіслали Нагадування, і, воістину, Ми бережемо його (від спотворення)» (Сура 15:9).

Він відповів: «Ми віримо в ці слова, бо ми мусульмани. Жоден із нас не намагається дивитися на випадки спотворення нейтрально, об'єктивно. Наприклад: чи Бог послав Тору (Старий Завіт), і Забур (Псалми), і Біблію (Новий Завіт)?» Коли я сказав, що так, Базиль посміхнувся: «А чи існує хтось, хто міг би змінити або спотворити Божі слова?»

Я процитував йому вірші, які стверджують, що слова Бога не піддаються жодним змінам чи спотворенню. Жодна людська істота, ні навіть ангел не може зробити цього, оскільки Бог – всюдиприсутній, всемогутній, Він – всесильний і може захистити Свої книги.

На що Базиль сказав: «Ти віриш, що Бог – всюдиприсутній, всемогутній, Він – всесильний і ніхто не може змінити Його слова; тоді як же Він міг допустити спотворення не лише однієї зі Своїх книг, а всіх Своїх книг, окрім однієї? Як Він міг дозволити, щоб була спотворена Тора, послана Мойсееві? Як Він міг

дозволити, щоб Забур (Псалтир), даний Давиду, було змінено? І, нарешті, як Бог міг допустити, щоб був перекручений Новий Завіт, посланий Ісі? Чи можливо, щоб через майже шістьсот років, цілих шість століть, упродовж яких покоління людей жили й умирали, обманюючи себе й спотворюючи Святе Письмо, Бог дав Книгу, яку ніхто не може спотворити?

Бог раптом став всюдиприсутнім, всемогутнім і всесильним і почав оберігати Своє Слово від перекручення! І це після того, як упродовж тривалої історії Його Писання зазнавали спотворення, а Його слуги збочували зі шляху істини! Його слуги – сини Ізраїля, народ, улюблений Богом, і священники, які циту-

*Немає нічого простішого,
ніж проголосити ту чи
іншу релігію істинною
або помилковою без
вичерпного пошуку –
спроба, яка би повністю
задовольнила і самого
шукача істини, і Бога.*

вали Книгу, вказуючи людям на те, що правильно, і забороняючи те, що погано! Чи могли всі вони збитися зі шляху? Ти можеш уявити, що Бог, який не може захистити свою Книгу від спотворення, змін та викривлень, може захистити тих, хто Йому поклоняється?»

Я довго розмірковував над цим запитанням і не знаходив відповіді. Я знав, що справа не в тому, щоб знайти рішення або відповідь, аби врятувати Бога з незручної ситуації, в яку Він потрапив. Я знав, що запитання Базиля – щирі й не позбавлені сенсу. Я не

мав жодних сумнівів щодо того, що він щиро шукав Бога, а не мирських задовольень. Він часто запитував мене, чому ми, мусульмани, стверджуємо, що лише Коран зберігся недоторканим, наче Коран – це єдина Книга Бога. Хіба Бог благоволить

і прихильно ставиться до одних Своїх книг і підносить одних пророків над іншими?

Хіба Бог не дбав про ті покоління людства, які померли, маючи хибні переконання й вважаючи їх істинними? Як міг Бог дозволити цим людям присвятити своє життя щиросердному й відданому дотриманню завіту цих книг, якщо вони насправді спотворені?

Я не вірю, що істинний Бог підносив би одні Свої книги й одних Своїх пророків над іншими. Він не підносив би арабів над неарабами. Тому нам слід ставити ці запитання не лише євреям і християнам, але й самому всемогутньому Богу.

Я відчував щирість Базиля у кожному його слові. Я пам'ятаю, як ми провели багато вечорів за читанням трьох книг: Тори, Біблії та Корану, намагаючись знайти подібності та відмінності між ними. Ми чудово проводили час, незважаючи на те, що це заняття виснажувало нас як психічно, так і емоційно. Нейтралітет і об'єктивність у дослідженні ніколи не були простою справою. Немає нічого простішого, ніж проголосити ту чи іншу релігію істинною або помилковою без вичерпного дослідження – спроба, яка би повністю задовольнила і самого шукача істини, і Бога.

Якось Базиль запитав: «Що було спочатку – справжня валюта чи фальшива?» Я відповів, що справжня, а за нею пішла підробка. Він погодився: «Це логічно, але як же Бог міг дозволити спотворити перші три Свої книги і зберегти без змін лише Свою четверту книгу (Коран)? За яким стандартом ми перевіряємо спотвореність тексту: за більш ранніми чи більш пізніми книгами? Пробач, друже мій, – кинув мені виклик Базиль, – але як може Той, Хто дозволив спотворити всі інші Свої книги, очікувати, що ми довіримося Його четвертій книзі?»

Можете мені повірити, що я сприймав ці сміливі запитання Базиля не як насмішку над Богом і Кораном? Я знав, що мій друг справді любить Бога й поважає людей. Просто його думки

були справедливими, чесними й об'єктивними. Він часто повторював: «У житті після смерті нам ніщо не допоможе, окрім правди». Він ставив не позбавлені здорового глузду запитання на кшталт: «Як святі книги були спотворені? Коли? Де? Ким?»

Це були запитання, до пошуків відповідей на які жоден мусульманин не бажав докладати зусилля ні в минулому, ні в теперішньому. Питання про спотворення очевидне як білий день, і лише неосвічена людина ігноруватиме або заперечуватиме цей факт. Базиль цікавився питаннями релігії і життя після смерті більше, ніж я. Одного вечора, коли ми сиділи й розмовляли, нас раптом одночасно відвідала одна й та ж думка (як у процесі «телепатії», про яку ми чули). Вона полягала в тому, щоб написати брошуру, в якій ми поділилися б своїми принципами, мріями, думками, діалогами й чудовими спогадами.

Ідея, що зародилася в той пам'ятний вечір 1986 року, стала нашою завітною мрією! Назвою брошури мало стати «*Ми не віримо!*». А її головна ідея полягала в тому, щоб пояснити, у що ми не віримо й чому. Я пам'ятаю одну пропозицію зі вступу до цієї брошури: «Ми – бранці своїх звичаїв, традицій, загальноприйнятого сприйняття реальності й незрозумілих нам самим відчуттів...»

Одного разу, коли Базиль прийшов на зустріч зі мною, я побачив у його очах щось таке, чого ніколи раніше не помічав. Він мав вигляд людини, що зберігає таємницю, про яку вона не може більше мовчати. Його очі видали цю таємницю ще перше, ніж це зробив його язик. Він почав крокувати з кутка в куток і говорити так, як говорить людина, яка розмірковує вголос, а не звертається до мене. І ця його промова була унікальною!

«Упродовж тривалого часу я читав і досліджував різні священні книги, а також світські. Я завжди намагався залишатися об'єктивним. Я не шукаю нічого, крім Бога. Я не маю найменшого наміру підносити ту чи іншу релігію над іншими.

Після тривалих і ретельних досліджень і безлічі безсонних

ночей, проведених у пошуках миті безпеки і серця Батька, готового прийняти блудного сина, який прагне повернутися до Нього, мушу сказати тобі, що дорога пошуків – нелегка. Навпаки, багато разів я відчував, як тону в потоці запитань, на які не знаходжу відповідей. Іноді я був готовий відступити від об'єктивності й просто прийняти будь-яку релігію, подібно як той, хто тоне, хапається за все, що потрапляє під руку. Однак я не можу заперечити, що мене оточувала присутність і сила Всемогутнього. І коли я перебував у зневірі, у повному розчаруванні, я відчував, що в мою душу вливається нова надія, яка дає свіжі сили, підбадьорює й спрямовує мене на цьому шляху.

Щоранку я знову обіцяв цілковито присвятити себе пошуку своєї мети доти, доки пізнаю істину, знайду Бога, який примирить мене з небом, з Собою та з іншими людьми – з усіма іншими людьми, як друзями, так і з ворогами. Я шукав Бога, який зміг би змінити моє серце, навіть створив би в мені нове серце, яке вміло б славити Його, виявляти милосердя, прощати, бути дбайливим, радісним, було б спроможним змінити світ на краще!

Чи повіриш ти, друже мій? Я знайшов цього чудового, великого Бога! Він – мій Спаситель, мій Бог, мій вінець, сила моя, мій Господь, моя справа і моя боротьба, це – Ісус Христос!»

Я дуже добре знав Базиля й був знайомий із його прогресивним мисленням, водночас я збентежився, дізнавшись, що він відмовився від ісламу, щоб стати відступником. Мій близький друг, якого я так любив, залишив іслам і став невірним. Я нічого не міг відповісти йому. Він усвідомлював шок, у якому я перебуваю, і тому залишив мене, щоб дати мені можливість переглянути нашу дружбу й провести своє власне дослідження.

Мене турбувало й лякало відчуття, що я піддаю сумніву успадковані мною вірування. Мені здавалося, що моє коріння вирване із землі. Я думав, що потрапив у пастку сумнівів, тому що не вивчав своєї релігії і не дотримувався її вимог так, як

повинен був це зробити. Я подумав, що, якби вивчав іслам і виконував усі заповіді та навіть необов'язкові правила, то напевно отримав би відповіді на всі свої запитання. Лише за такої умови сумніви зникли б із мого серця, а їх місце зайняла б глибока віра в іслам, мою релігію, а також релігію мого батька. А після цього я був би спроможним вивести мого друга Базиля, який збочив зі шляху й став невірним, з омані на шлях істини.

Я вирушив до Базиля і сказав йому все, що думав. Я був уражений тим, що почув у відповідь. Він не відкидав того, що я говорив, як не відкидав і мене самого. Він навіть не засмутився. Навпаки, здавалося, він був щасливий почути мої думки, ніби хотів, щоб я вивчав іслам, дотримувався його й був справжнім мусульманином у повному розумінні цього слова. Базиль по-справжньому підбадьорив мене, коли сказав: «Істина належить людині, а людина належить істині. Бог ніколи не дозволяє збитися з Його шляху тому, хто щиро шукає Його. Тому я не хвилююся за тебе чи за себе. Продовжуй діяти відповідно до свого плану і йди за ісламом, і нехай Бог зробить тебе успішним у твоєму пошуку. Однак будь обережний, Мозафарє: самих добрих намірів недостатньо, щоб досягти берега істини. Добрі наміри разом із об'єктивним і чесним пошуком, у поєднанні з ретельністю і твердістю проведуть тебе через усі випробування й збережуть тебе. Бог покаже тобі шлях, істину й краще життя».

Отож, я почав життя суворої прихильності ісламу й серйозного, поглибленого його вивчення. Я вступив до ісламської «Групи предків». Ми разом дотримувалися всіх обов'язкових молитов у мечеті, вивчали доктрини й закликали молодь присвятити своє життя ісламу. Час від часу ми з братами виїжджали на декілька днів, а іноді й на цілий тиждень, щоб молитися й поклонятися Богу в мечетях інших міст.

Коли ми виїздили за місто, то ставили намети, читали Коран, обговорювали сучасні релігійні та політичні проблеми. Усе це

робилося під керівництвом професорів університету та інших високоосвічених людей (лікарів, інженерів, юристів, учителів тощо). Однак, незважаючи на це нове для мене заняття й значні зміни в багатьох аспектах мого колишнього життя вдома, з моїми сусідами і шкільними друзями, я так і продовжував уважати телебачення, естраду та всі інші форми дозвілля неприйнятними.

Раніше я наполягав на тому, щоб моя мати й усі родички носили хіджаб. Я примушував своїх друзів дотримуватися молитви в точно визначений для цього час. Мої стосунки з усіма змінилися, окрім моєї дружби з Базилем. Наші думки й переконання були полярно протилежними. З точки зору релігії, він був невірним і відступником, але, по-людськи кажучи, він був моїм єдиним і найкращим другом, від якого я не міг відвернутися.

Так, він був невірним, оскільки став християнином, проте він усе ще залишався чесним, щирим, вірним і люблячим стосовно усіх інших людей. Я благав Бога, щоб Він повернув Базиля в іслам. Брати з «Групи предків» неодноразово наполягали на тому, щоб я розірвав стосунки з ним і навіть боровся з ним, тому що тепер він – невірний. У той час у місті стало відомо про те, що Базиль християнин, і це призвело до того, що його жорстко переслідували.

Проте я бачив, що Базиль завжди залишається твердим у своїх переконаннях і привітним до тих, хто його оточує. Він виявляв любов і прощення навіть до своїх гонителів. Це водночас і дивувало мене, і вражало. У моїй голові виникало так багато запитань, які не давали мені спокою: Як він може бути сповнений такого миру і любові, будучи невіруючою людиною? Чому він не відплатить своїм ворогам злом за зло: око за око, зуб за зуб?

Він говорив, що прямує шляхом Христа, у якого ввірував, люблячи своїх ворогів і прощаючи тих, хто погано до нього ставиться. Перед такою любов'ю відступали роки ісламського

фундаменталізму й усе, що налаштовувало мене проти нього і його любові.

Така любов суперечила всім моїм твердженням про те, що моя релігія – істинна, що Аллаг – бог всесвіту, що мусульмани – найкращі люди на світі та що наш пророк, Мухаммад, був печаттю всіх пророків і посланцем Бога. Усі мої заяви були нічим порівняно з повноводною рікою любові. Усе це змушувало мене повертатися до моїх молитов, сподіваючись, що наста-

Я також дізнався, що
насправді християнство
докорінно відрізняється
від того, яким його
змальовує іслам.

не день, коли я змінюся й стану сильнішим, ніж Базиль і його Бог. І тоді я зустрінуся з ними в двобої і вийду з нього переможцем.

Через два роки суворої прихильності до ісламу й щирого пошуку я почав робити відкриття, які вразили все моє ество й змусили сумніватися, як ніколи раніше. Я дізнався, що всі ісламські заповіді не

були результатом ісламського божественного натхнення; усі вони існували в Аравії до Мухаммада й Корану. Я дослідив, що *шаріат* і всі покарання, встановлені ним, існували ще до ісламу. Багато чого зі вчення ісламу було взято з Тори, наприклад, побиття камінням як покарання за перелюб, відрубання руки за крадіжку тощо.

Я також дізнався, що насправді християнство докорінно відрізняється від того, яким його змальовує іслам. Іслам звинувачує християнство в тому, що християни вірять у трьох Богів і що Бог одружився з Марією, внаслідок чого й народився Ісус, син богів. Іслам також стверджує, що, окрім одного істинного Бога, християни поклоняються як богам Ісусу та Марії. Однак мені стало відомо, що все це – цілковита брехня. Усе це – за-

бобони, які існували в Аравії до і під час життя Мухаммада.

Істинне християнство визнавало єдиного Бога ще за шість століть до виникнення ісламу й принесло з собою високі принципи й вчення, до яких жодна людина не може ставитися інакше, як із повагою. Після чотирьох років вивчення, досліджень, пошуків і служіння в «Групі предків», які поєднувалися із безсонними ночами і слізним благанням Бога вказати мені правильний шлях, я вирішив зупинитися й переглянути все, що діється в моєму житті. Однак у мене була ще одна проблема. Я дав обітницю щодня відвідувати заняття з вивчення Корану й молитовні зустрічі своєї групи, що відбувалися в мечеті. Як мені було раптово зникнути? Як я міг поголити бороду й відмовитися від ісламського одягу? У мене було так багато запитань...

Що подумають брати, враховуючи мої стосунки з Базилом, який став християнином? Вони скажуть, що я також став християнином, як і він. А це заповдіяло б мені безліч неприємностей і призвело б до переслідувань. Однак у мене не було вибору, окрім як подолати свої страхи й подивитися правді у вічі, на цей раз із логікою та мудрістю. Після чотирьох років старанного пошуку в людини немає іншого вибору, окрім як прийняти результати своїх шукань, якими б вони не виявились.

Отож, я припинив усі подальші дії і попросив Бога показати мені правильний шлях. У той час у мене виникало все більше сумнівів щодо правоти ісламу і все більше переконаності в божественності Христа. Протягом чотирьох років мій друг Базиль, не шкодуючи сил, намагався пояснити мені всі дилеми й дати відповіді на всі запитання, які поставали в мене щодо християнства. Щодня він невідступно і впевнено розповідав мені про Христа. Я був уже майже готовий визнати Христа Богом і Спасителем, однак щось усередині все ще не давало мені сповнитися цією вірою. Я сказав Базилію, що мені невідома причина такого мого стану.

Він відповів: «Мені також, однак ти віриш, що Бог знає все і

Він – єдиний, хто може відповісти тобі й утамувати твою спрагу до пізнання істини?» Я відповів: «Так». – «Я теж. Тож давай молитися і просити Бога, щоб Він відкрив тобі Себе так, щоб тобі все стало зрозуміло. Бог, у якого ми віримо, – реальний і близький. Він чує наші молитви й відповідає нам. Він живий і може спілкуватися з нами. Він – не ілюзія».

Я погодився з Базилем і почав молитися, просячи Бога, щоб Він ясно явив мені Себе, щоб направляв мене й утамував мою спрагу до істини. Одного разу, в березні 1988 року, я провів усю холодну ніч до світанку в сльозах і молитві. Я виливав своє серце за всі чотири роки болю й боротьби. Я й досі пам'ятаю ту ніч одинадцять років тому так, ніби це було вчора. Це була ніч у Святому святих з Богом після чотирьох років невпевненості та виснаження. Я завжди намагався догодити Богові, щоб хоч на мить відчувти, що Він – зі мною, що Він близький до мене. Однак чим більше я присвячував себе ісламу, тим самотнішим себе відчував; чим більше я дотримувався його заповідей, тим більше занепокоєння було в моєму серці; чим побожнішим я ставав, тим глибшою була порожнеча в моєму серці. Упродовж чотирьох років мені не відомі були мир, спокій та впевненість. А твердження про те, що Бог ісламу – ближчий до нас, ніж ми самі, здавалося щонайменше необґрунтованим.

І хоча я ще не визнав Христа як свого Бога, я просто наблизився до Нього і доторкнувся до краю Його вчення. Він підняв мій дух, привернув мій погляд до Себе і винагородив мої роки духовної бідності, порожнечі, самотності та гіркоти. Він сповнив мене радістю, миром і таким спокоєм, який я не можу пояснити, спокоєм, якого я ніколи раніше в житті не мав.

Того ранку я хотів бігти до всіх членів моєї сім'ї, до друзів і знайомих, щоб розповісти їм про Скарб, який я виявив. Я хотів повідати їм про справжнього Бога, якого я знайшов у Ісусі Христі, Який полюбив мене перш, ніж я полюбив Його.

Я помчав до Базиля і розповів йому про все це так, ніби він

сам про це не знав. Він слухав, і по його обличчю котилися сльози. Він славив Бога й дякував Йому за мене так, як мати дякує за народження дитини після багатьох років молитов чи батько – за повернення блудного сина.

З повагою,

Позафар

Під завісою

Кожен із нас зберігає спогади про події свого життя, мрії раннього дитинства, про чинники, які вплинули на формування його характеру. Я пам'ятаю майже кожную мить; мені здається, що я пам'ятаю навіть мить свого народження. Ця мить закарбувалась у моїй пам'яті такою, як про неї мені розповідала мама. Це сталося однієї середи 1971 року. Я була першою в своїх батьків. Я була їхньою радістю – першою дитиною, яка порушила тишу нашого будинку.

Я – старша з чотирьох сестер. Фінансове становище нашої сім'ї було середнім. Мій батько робив усе можливе, аби забезпечити наші потреби. Він мріяв про те, щоб дати нам гідну освіту, особливо мені. Я навчалася в державних школах. Усі діти в нашій сім'ї були дівчатками, тому батько дуже хотів мати сина. Щодо релігійного виховання, у нас виховували високі моральні цінності та релігійну відданість.

Мій батько – справжній мусульманин. Вихований у сільській місцевості, він виконував усі релігійні обряди й дотримувався всіх традицій. Що ж стосується мами, вона була менш консервативною. Вона молилася лише час від часу. Я пам'ятаю, що між нею і батьком із цього приводу завжди виникало безліч суперечок. Він хотів, щоб вони обоє були для нас прикладом для наслідування в усіх аспектах релігійного життя. Батько рано вставав, щоб іти на ранкову молитву до місцевої мечеті.

Іноді я прокидалася під звуки *азана*. Мене вражала завзятість батька, його посвята обов'язковій п'ятикратній молитві в мечеті, яка щоденно здійснювалася за розкладом. Ніщо не могло перешкодити батькові: ні зимова холоднеча, ні літня спека, ні навіть хвороба.

Одного разу я запитала його: «Чому в холодну погоду ти не молишся вдома?» – І він відповів, що чим більше він ходитиме до мечеті в таку погану погоду, тим більше Аллаг винагородить його за це. Мій батько, відомий консерватор, був і все ще залишається щиро відданим ісламу.

Коли мені було сім років, батько вчив мене постити протягом усього місяця *Рамадана*. Він цитував мені один із *хадисів*: «Учіть їх до семи років і бийте до десяти років».

Я добре пам'ятаю пекуче відчуття голоду протягом довжелезного дня посту, особливо в ранньому віці, проте я завжди залишалася вірною своїй обіцянці й терпіла до кінця дня. Мені вдалося дотримуватися посту цілий місяць. Батько був надзвичайно задоволений мною й оголосив про це перед усією нашою сім'єю. Він так пишався моєю релігійною відданістю!

Я була дуже щаслива, знаючи, що Бог, відповідно до Своєї обітниці, винагородить мене. Однак моя велика радість була викликана ще й тим, що мені вдалося виконати таке важке завдання. До дванадцяти років я не молилася регулярно, і батько завжди докоряв нам, дітям, за це. Дисципліна у вивченні Корану й у молитві – важливі теми, що приводили до безлічі суперечок і навіть конфліктів упродовж мого життя в батьківському домі.

Батько вдавався до способу покарати нас, який я рішуче відкидала. Якщо хоч один із нас не молився з якоїсь іншої причини, окрім украй вагомої, він, за традицією пророка, відмовлявся їсти з нами за одним столом. Я завжди дивувалася, як пророк міг навчати принципів, що провокували сімейний розбрат. І які зобов'язання ми повинні були взяти на себе, щоб

покласти край такому покаранню?

З раннього дитинства нам прищеплювали думку про те, що християни – невірні й багатобожники, не гідні нашої дружби й навіть спілкування. З цього правила існував лише один виняток. Одним із друзів мого батька був християнин на ім'я Фаузі. Батько знав його з дитинства, у них були дуже теплі й близькі стосунки. Коли Фаузі, його дружина та їхній син приходили на наші сімейні свята, мене завжди вражали слова, які батько вимовляв після того, як вони йшли: «О, Фаузі, як шкода, що ти – християнин. Якби лишень ти був мусульманином!»

Коли мені виповнилося тринадцять років, я почала відвідувати підготовчу школу. У перший день занять усі учні, як пра-

*«Людина ходить,
роблячи добро»!
Якою ж чудовою
людиною треба бути,
щоб присвятити своє
життя на те, щоб
робити добрі справи!*

вило, біжать у клас і наввипередки намагаються зайняти найкращі місця. Поруч зі мною сіла дівчинка на ім'я Марселла: ім'я, якого я ніколи раніше не чула. Для мене все, що відбувалося навколо, було новою й надзвичайно цікавою пригодою. Протягом усього року мені доводилося мати справу з цією невірною християнкою, яка сіла зі мною за одну парту. З часом я познайомилася з нею ближче, і вона зачарувала мене. Я досі пам'ятаю невинність, яку випромінювало її обличчя. Навіть зараз мені так до-

обре пригадується її лагідність, ніби все це відбувалося вчора, а не багато років тому.

Одного разу Марселла запитала мене, який бутерброд був у мене на обід. Я відповіла, що з сиром. Тоді вона сказала, що у неї бутерброд з шинкою, і запропонувала помінятися бутербродами. Її прохання розсердило мене, і я, роздратовано, поясни-

ла, що «мусульмани не їдять свинини, оскільки це заборонено ісламом». Тоді вона поцікавилася чому. Я відповіла, що Бог захищає нас від такого м'яса, оскільки воно не корисне для нашого здоров'я. Вона подивилася на мене і замовкла. Я ж сама задумалася над тим, що якщо моя відповідь правильна й логічна, то чому ж уживання у їжу свинини не шкодить усім тим християнам, які їдять її з року в рік? Я не знайшла відповіді на своє запитання, та й не стала по-справжньому шукати її, незабаром і зовсім забувши про це.

Пройшов перший рік навчання у школі, а наша проста, мила дружба міцніла. Наступного року, одного чудового шкільного дня Марселла почала щось шукати у своїй сумці й виклала всі свої книги на парту. Я взяла її Святе Письмо. Мені було дуже цікаво, адже я ніколи раніше не бачила Біблію. Моя цікавість зростала з кожною миттю. Я запитала сусідку, чи можна подивитися її Священну Книгу. Коли я розглядала сторінки, мій погляд упав на слова «Ісус із Назарету ходив, роблячи добро». Я запитала, хто такий Ісус. Це така людина? Так я вперше почувла Його ім'я.

Марселла відповіла, що Він – Христос. Я закрила книгу й віддала їй. Ця фраза засіла в мене в голові, і мною опанувало жагуче бажання зрозуміти її. «Людина ходить, роблячи добро!» Якою ж чудовою людиною треба бути, щоб присвятити своє життя на те, щоб робити добрі справи! Я поверталася додому з палким бажанням отримати Біблію, щоб більше дізнатися про цю людину. З дитячою наївністю я попросила свого батька дістати мені Біблію і пояснила навіщо. Ви й уявити собі не можете, що тут почалося! У нашому будинку грянув небачений раніше вибух гніву. Моє обличчя через побої батька покрилося синьо-чорними синцями, а він знову й знову повторював два речення: «Християни – невірні... Біблія перекручена». Я плакала, шкодуючи про скоєне, і каялася.

Однак незабаром моє бажання повернулося. Я попросила

Марселлу розповісти мені про Ісуса, і вона сказала, що Він любив усіх людей і творив чудеса, щоб допомогти їм.

Одного разу, під час уроку ісламської релігії, де учителем був молодий чоловік зі знаком молитви на чолі, мене пекло бажання поставити запитання, відповідь на яке я шукала протягом уже тривалого часу. Спочатку я не наважувалася озвучити його, оскільки знала, що це було заборонено, проте не могла стримувати себе. Нарешті я набралася хоробрості й промовила: «Учителю, можна поставити вам запитання? Знаєте... Нехай пробачить мені Аллаг...» Тепер мій язик був розв'язаний, і я зуміла запитати: «Хіба не було б більш розсудливим, якби пророк Мухаммад просто допоміг усім жінкам у їхніх труднощах, але не одружувався з ними? Хіба не було б більш розсудливим, якби він допоміг їм, не ставлячи перед ними умови про шлюб? Хіба не було б більш розсудливим, щоб він не був багатоженцем?»

У відповідь я отримала ляпас по обличчю й вигук: «Невірна!» Мене вперше били в школі. Я відчувала себе вкрай ображеною. Я поскаржилася директорці й розповіла їй про цю подію. Я стверджувала, що мала право запитати. Це було запитання, не позбавлене здорового глузду. А обов'язок учителя релігії полягав у тому, щоб пояснити мені. Я дивувалася, чому він звинуватив мене в тому, що я – невірна. Директорка була надзвичайно фанатичною мусульманкою. Вона завжди дорікала нам за те, що ми не носимо *хіджаб*. Однак вона була ще й дуже мудрою. Вона відповіла, що якби пророк мав стосунки з жінками тільки для того, щоб допомогти їм, він накликав би на них безліч неприємностей і вони стали б предметом підозр та пліток. Я кивнула, однак насправді її відповідь не задовольнила мене й не переконала, а, тим більше, не загладила моєї образи. Я усвідомлювала, що говорити будь-що було цілковитою марнотою, тому я знову покаялася і вирішила більше не думати про це.

Мій батько намагався привчити нас постійно молитися, і я прийняла рішення присвятити себе молитві. Я усвідомлювала,

що дискусії з ним були недовірливими, тому вирішила дотримуватися п'яťох щоденних молитов, як свого святого обов'язку, аби уникнути батькового прокляття. Я розуміла, що роблю це з примусу. Падаючи ниць для першої молитви, я просила Бога допомогти мені здійснити всі п'ять. Під час молитов я не думала про Бога, і мої молитви нітрохи не змінили мого характеру. Моє ставлення до християн усе ще залишалося ворожим – адже нас так виховували. Марселла була єдиною християнкою, яку я знала. Я навіть обходила церкву, що була неподалік від нашого будинку, аби не проходити повз неї.

Удома все залишалося незмінним протягом декількох років. Суперечки та скандали між моїми батьками ставали дедалі частішими, поки, нарешті, вони наважилися на крок, який повинен був, на їхню думку, змінити хід їхніх життів. Як вони сказали, це було «найменш рекомендованим шляхом із усіх законних» – розлучитися. Тепер мені довелося виконувати у своїй сім'ї нову роль. Мені було шістнадцять, коли відповідальність за догляд за чотирма моїми сестрами перейшла від батька, глави сім'ї, до мене. Мені потрібно було зосередитися на трьох найважливіших речах: отримувати високі оцінки в школі, бути матір'ю моїм сестрам, а також взяти на себе обов'язки батька.

Я не дозволяла собі думати ні про що інше й успішно закінчила підготовчу школу. Я завжди мріяла отримати університетську освіту, однак через фінансові труднощі батько не дозволив мені продовжити навчання, щоб у майбутньому я могла забезпечувати свою сім'ю. Я думала, що всі налаштовані проти мене. Це почуття викликало в мені відчуження і протест. Здавалося, що з цієї складної ситуації немає жодного виходу. Кожен наступний рік приносив усе більше горя, печалі та відчаю. Я не знала, куди йти і як діяти!

Цього разу я знайшла притулок у Бозі. Зрештою, у мене не було вибору, окрім як шукати Бога. Я була така слабка і так сильно потребувала Його! Я взяла на себе зобов'язання моли-

тися, постити і дотримуватися всіх, без винятку, обрядів ісламу. Я почала носити *чадру*. Після того, як я закінчувала кожну молитву, я волала до Бога, однак відчувала, що мої молитви і прохання сягають лише до стелі й повертаються до мене без відповіді, без допомоги і навіть без надії. Я завжди відчувала, що Бог далеко від мене, так далеко, «як далеко схід від заходу».

Завершивши навчання, упродовж ще двох років я жила вдома. Мені до смерті набридло таке життя. Я шукала роботу й дізналася, що в юридичній фірмі, розташованій неподалік, є вакантна посада секретаря.

Власником цієї фірми був християнин. Я знала, що моєму батькові це не сподобається, однак я повинна була сказати йому про це. Батько категорично заборонив мені йти туди працювати, однак я наполягала, і він, зрештою, здався. Мій інтерес до

Невігластва й страху
більш ніж достатньо, щоб
приховати дивовижну
красу християнства.

християнської релігії посилювався ще й тому, що я працювала в офісі, власником якого був християнин.

Спочатку я поставила своєму начальнику запитання про картину, що висіла на стіні позаду нього, на якій була зображена Діва Марія.

Де він її взяв? Чому християни говорять, що Ісус – Бог, коли Він народився у звичайної жінки, навіть якщо Його народження й було дивом? Не встигла я закінчити перераховувати свої запитання, як він спалахнув від гніву й відрізав: «Тут немає місця жодним питанням про релігію. Досить того, що на даний момент відбувається в країні». Він мав на увазі жажливі терористичні напади, що сталися в 1991 році.

Таким чином, страх цього адвоката і його байдужість до власної релігії не дозволили мені поспілкуватися з ним. Його

невігластва й страху виявилось більш ніж достатньо, щоб приховати дивовижну красу християнства. Однак я усе ж вирішила більше дізнатися про християнську віру й цього разу звернулася до християнських книг, які помітила в бібліотеці нашого офісу. Я почала читати про розп'яття, Трійцю, Сина Божого і Його любов до людей і була зачарована незрівнянною історією любові та спасіння, яку Він продемонстрував на хресті. Я переконалася, що вона доступна для розуму й благодотворна для душі. З часом у мене з'явилися побоювання щодо мого захоплення цими книгами, і я перестала їх читати. Мені хотілося попросити ісламських теологів відповісти на всі мої запитання й допомогти мені подолати моє прагнення до Христа.

Я звернулася до шейха в мечеті, розташованій поблизу мого будинку, і розповіла йому про свої переживання. Він одразу ж дав пораду, як мені позбутися хвороби пошуку знань, і запропонував рецепт із трьох складових, якою я повинна була суворо дотримуватися:

1. Припинити читати про цю релігію і піти з роботи.
2. Покаятися, молитися й дотримуватися посту протягом трьох днів.
3. Щодня читати Коран.

Я виконала все, що порадив мені шейх, за винятком одного. Я не залишила своєї роботи, адже боялася, що батько не дозволить мені знову працювати. Я почала робити відкриття, що ще більше посилювали мої сумніви й занепокоєння. Навіть коли я стала регулярно читати священний Коран, він не зміцив мене від моєї хвороби. Відповідно до вчення Корану, жінку не наділено розумінням та релігійною переконаністю, тому спадок чоловіка вдвічі більший, ніж жінки! У суді свідчення двох жінок прирівнюється до свідчення одного чоловіка (оскільки жінки менш розумні). І тому ніхто з нас, жінок, не може бути ні лі-

карем, ні вченим, ні суддею, ні філософом, ні просто мудрою людиною!

Більшістю людей, приречених на те, щоб горіти в пеклі, є жінки! Більше того, багато з них служитимуть у пеклі паливом. Тільки уявіть, ми, жінки, були створені лише для того, щоб приносити задоволення чоловікам, і, врешті-решт, станемо або паливом у пеклі, або німфами *Яннаха* (гарними жінками для задоволення чоловіків у раю).

Відповідно до ісламської традиції, жінка не повинна залишати свій будинок, окрім як за однієї з трьох причин: щоб переїхати в дім свого чоловіка, щоб здійснити *хадж* або щоб бути похованою. Мені набридли всі сури Корану про боротьбу в ісламі й море крові, яку проливають в ім'я релігії. Спробуйте уявити собі, що протягом двадцяти одного року ви вірили в щось, що виявилось брехнею. Для мене це був найважчий час. Як може той, хто колись знаходив утіху в Бозі, раптом жити без розради й без Бога? Після місяця безсонних ночей, плачу й очікування того, що істинний Бог зійде до мене з небес і відповідь на всі мої запитання, я стомилася думати. Я знову почала читати Коран, що призвело до ще більшого збентеження й замішання. Тому я вирішила прочитати Священну Біблію, щоб пошукати істину в ній.

Однак люди говорили, що первинної версії Священної Біблії більше не існує. Що ж мені було робити? Я не мала іншого вибору, як прочитати виправлену, спотворену версію й намагатися знайти істину поміж рядками. Так, я почала читати Святе Письмо й відкрила для себе Ісуса, ім'я якого чула давно, ім'я, що так приваблювало мене. Я дізналася про те, як Він зціляв хворих, звільняв в'язнів, прощав грішних жінок, любив і благословляв Своїх ворогів. Уперше в житті я побачила і пізнала те, чого не відчувала ніколи раніше: батьківське серце й материнську турботу, адже мої батьки давно розлучилися, а я була старшою у сім'ї.

Тепер я знаю, що Ісус – мій батько й моя мати. Я відчуваю, як Він обіймає мене й несе на руках, немов дитину. Він зняв з мене важкий тягар, який так довго обтяжував мої плечі. Уперше в житті я відчула, що я – справді жінка, справжня особистість, яку люблять; не товар, призначений лиш для того, щоб догоджати чоловікам, а жінка, створена за образом Божим. Я плакала так, як плаче людина, врятована з пекла або від смерті. У той день я сказала Ісусові: «Ісусе, Ти – мій Бог і Спаситель. Ти – мій батько і мати; Ти для мене все». Відтоді я відкрила нову сторінку в житті: повну подій, чудес і переслідувань, однак про це ми поговоримо пізніше.

З повагою,

Лейла

З батьківщини Христа

Я народився на батьківщині Христа, у любій Палестині. Ми – так звані «араби з Західного берега». Я народився наприкінці 50-х років за темних часів «окупації». Я жив у країні, яка не була моєю батьківщиною, але хто з нас має можливість обирати час свого народження або смерті? Наша сім'я складалася із семи хлопчиків і чотирьох дівчаток. Батько помер, коли мені було лише вісім років. Моє серце було сповнене смутку: народження не на батьківщині й дитинство без батька. Мені здавалося, що навіть небо вороже налаштоване до мене. Дитинство – це той час, який формує у кожному з нас наше особисте розуміння Бога. Таким чином, тепер ви, імовірно, може собі уявити, яким було моє розуміння Бога.

Моє село розташоване неподалік від Аль-Кудса – Єрусалима, який убиває пророків і побиває камінням посланих до нього; Єрусалима, який розіп'яв Христа. Якщо ти народився в Аль-Кудсі, то неодмінно станеш солдатом, якого приручили, ти станеш дитиною, яка кидає каміння у ворога, що окупував її землю. Але хто може ув'язнити дух і душу? Цього не можуть зробити ні тюрми, ні окупація.

Тому в мені жили дух, душа й революція «дітей каменю», хоча в своєму селищі я ніколи не бачив жодної демонстрації чи *інтифади*. Проте я добре пам'ятаю, як, ще будши дитиною, я високо витав у мріях про звільнення Палестини. Ці мрії про

свободу батьківщини завжди закінчувалися тим, що я ставав мучеником.

Я завжди був палестинцем, у повному розумінні цього слова, навіть незважаючи на всі спроби «окупантів» ідеологічно «обробити» арабську молодь та примусити її забути своє коріння, свою батьківщину й плач своїх матерів. Печаль стала тією мовою, якої ми вчилися з раннього дитинства. Ми були безпорадні й усюди перебували в пастці: у школі, на вулиці, в спробі заробити собі на життя, знайти дах над головою. Ми не такі, як діти євреїв. Дискримінація очевидна у всьому. Якщо «окупаційні» війська навіть євреїв поділяють на східних і західних, як же їм не проводити політику дискримінації проти нас?

Усі ці переживання формували мою особистість, а також мою віру в Бога. Аллаг був моїм головним і єдиним притулком. Я молився і постив, доки мені виповнилося п'ятнадцять років, але що в результаті? Що змінилося?

Чи отримали ми якимось чудесним чином свободу? Чи нам повернули нашу батьківщину? Чи підняв Бог із могил наших мучеників? Чи віддав Він нам наше втрачене щастя, чи поклав край пролиттю нашої крові? Чи повернув Бог на батьківщину вигнанців? Мій розум, здавалося, розривався від мільйона запитань, протестуючи проти долі, яку нам визначило небо. Чому нашим наділом стали смерть, геноцид, вигнання та тюремне ув'язнення? Чи в цьому й полягає воля неба? У глибині моєї душі звучала ствердна відповідь.

Тому я відмовився від цієї волі, цієї долі й цього Бога. Чотири роки поспіль я жив у зневірі. Мою душу заповнив кричущий атеїзм, що виявлявся у моїх словах та вчинках. Життя моє втратило будь-який сенс, а вся мораль і принципи зникли. По правді кажучи, я чинив найрізноманітніші гріхи і прогріхи, великі й малі.

А потім зі мною сталося те, що поклато початок змінам у моєму житті. Я познайомився з молодою дівчиною з Європи,

з Тіною. Вона жила в Аль-Кудсі вже рік. Ми заприятелювали. Тіна не була пересічною дівчиною, яких зустрічаєш щодня. Навпаки, вона була непересічною людиною й належала до особливої когорти людей – людей, яких якщо зустрінеш, то вже ніколи не забудеш. Вона була людиною в повному розумінні цього слова, випромінювала життя й особливу присутність – присутність, що змушує тебе відчувати себе важливою, цивілізованою людиною. Час, проведений із нею, був дорогоцінним для мене. Так, вона була справжньою жінкою, поряд із якою несподівано починаєш розуміти, що все має сенс і значення.

Тіна вільно володіла чотирма мовами. Вона часто повторювала, що весну й літо в Європі не порівняти з весною та літом у мальовничих садах і на квіткових полях Аль-Кудса.

Тіну турбувало те, що вона відчувала симпатію до мусульманина. Вона усвідомлювала, що її вкрай консервативна, традиційна християнська сім'я ніколи не схвалить таких стосунків.

Тіна почала планувати своє повернення додому. Вона вже провела в Аль-Кудсі рік, який пролетів немов один день! Я також мав намір відвідати Європу, чому Тіна надзвичайно зраділа. У липні 1979 року я приїхав до неї. Вона була моїм гідом. Я навіть відвідав її сім'ю, яка тепло зустріла мене. Одного разу ми обговорювали звичай у Європі та західних країнах їсти свинину. І саме тоді Тіна сказала те, що просто вразило мене. Вона промовила, що Господь Ісус Христос говорив, що нечистою людину робить не їжа чи напої, а те, що виходить із її серця!

Цей візит розставив усі крапки над «і» й у наших стосунках. Ми зрозуміли, що ми не просто друзі, а ще й закохані. Отож, ми вирішили одружитися. Вступ у шлюб був для мене непростим рішенням: першим кроком на довгому шляху взяття на себе відповідальності.

Коли я повернувся до Аль-Кудса, щоб почати приготування до весілля, мама зустріла мене з тривогою. Моя мати – консервативна мусульманка й жінка з сильним характером. Вона

сказала, що не згідна з тим, щоб я їхав до Європи й одружився там, адже Тіна повинна приїхати в Аль-Кудс і тут укласти ісламський шлюб відповідно до закону Аллага і його пророка. У Палестині прийнято, що якщо західна жінка виходить заміж за мусульманина, вона автоматично стає мусульманкою, носить паранджу й вивчає арабську мову й Коран.

На той час Тіна покалася й відновила стосунки зі своїм Богом і Спасителем Ісусом Христом. Вона стала християнкою в повному розумінні цього слова, стала справжньою віруючою.

Закінчивши останні приготування, я вирушив до Європи, де ми й одружилися. Наш шлюб став найважливішим і найпрекраснішим кроком, будь-коли зробленим мною в житті.

Тіна не підпадала під категорію типових дружин-християнок, які перебувають у шлюбі з невірними чоловіками; вона не проповідувала мені день і ніч, не дорікала за мої злі та негативні, з її погляду, вчинки. Вона навіть не змушувала мене відчувати себе гіршим від неї. Вона була благочестивою дружиною й мовчазним закликком до того, щоб змінитися і почати відображати образ Божий.

Вона була покірною мені. Вона знала, як ставитися до східного чоловіка — надзвичайно гордого, який завжди намагається відстояти свою правоту, із надмірним почуттям власної гідності й свободи. Усі її достоїнства мали на мене вплив, однак повністю не могли змінити мене. Я, як і раніше, провадив гріховне життя. Я напивався і проводив ночі в барах, що робило мене цілковито залежним від настрою.

Як же Тіна натерпілася й настраждалася зі мною!.. Здавало-

*Ісус христос говорив,
що нечистою людину
робить не їжа чи
напої, а те, що
виходить із її серця!*

ся, таке було б не під силу жодній людині, але Тіна насправді була жінкою, подібною до Ісуса. Якби ж я тільки напивався, але я також уживав усі види наркотиків... Мої роки минали в рабстві в диявола, але посеред тернів непохитно росла квітка, сповнена нескінченного аромату любові – моя дружина Тіна. Я пишався перед оточуючими її вірою й моральністю. Протягом п'яти років я був пропащий, немов передчував свою смерть, немов сам повільно вбивав себе. Тіна молилася за мене. Вона просила Бога, щоб Він зберіг і врятував мене.

Вона не могла мовчати й благала Господа, щоб Він теж не мовчав, там, у небі. І в останній день 1984 року з небес, насправді, прийшла відповідь на її молитви. Я, хитаючись, плентався вулицею після довгої нічної п'янки, коли мені зустрівся чоловік, який запросив мене до себе додому на чашку чаю. Я був п'яний, проте погодився піти з ним. Ми проговорили більше двох годин. Наступного ранку я пам'ятав лише уривки нашої розмови. Пригадую, як він запитав, чи вірю я в Бога, на що я відповів: «Так, вірю в Бога, у його посланців і пророків: Мойсея, Ісуса та Мухаммада».

Він сказав: «Я знаю лише один шлях у небеса. Він через Бог і Спасителя Ісуса Христа, який примирих людину з Богом. Без Ісуса Христа неможливо потрапити на небо, незалежно від того, наскільки ти хороший і як багато жертвуєш на благодійність». Потім він попросив мене прочитати Євангеліє від Івана. Я також пам'ятаю, що, йдучи, дуже сердився на того чоловіка, хоча мені й подобалася його сміливість і чесність. Я запросив його до нас додому й назвав адресу. Ми домовилися зустрітися наступної п'ятниці.

Я знайшов Біблію своєї дружини й почав читати Євангеліє від Івана. Я прочитав його декілька разів, оскільки хотів добре підготуватися до нашої розмови в п'ятницю. Наступної п'ятниці я вирішив не вживати алкоголь, щоб бути цілковито готовим до розмови.

Чоловік приїхав у супроводі свого друга на ім'я Нельс. Вони почали говорити про Божу любов до мене і до всіх народів, про те, як Бог піклується про кожного з нас і як людський егоїзм та порок стали причиною всіх страждань та занепаду на Землі.

Бог не задоволений ні людським злом, ні наслідками цього зла. Бог не бажає нам страждань, яких ми самі собі завдаємо. Людина лише пожинає те, що вона посіяла. Бог, істинна любов, не спокушає нікого злом. Бог є джерелом добра, чесноти, святості й провидіння. Я слухав уважно; моє серце жадало таких слів!

Разом із дружиною, тримаючись за руки і прихопивши з собою Біблію, я досить часто зустрічався з цими людьми – доти, доки віра стала предметом усіх моїх роздумів. На жаль, це сталося опісля багатьох років життя, витрачених без жодної користі. Тіна прагнула, щоб я пізнав Христа, Месію, з таким нетерпінням очікуваного в часи Старого Завіту (Тори). Вона хотіла показати мені, що Христос є центром і Старого Завіту, і Нового – зосередженням божественного натхнення. Тіна знала, що я вільно володію івритом, мовою Старого Завіту. Вона почала цитувати мені пророцтва, що говорили про Христа. Майже триста пророцтв були присвячені Йому: Його чудесному народженню, Його життю, Його стражданням, Його розп'яттю, смерті та Його надприродному воскресінню. Я виявив, що все це було написано за сотні й тисячі років до Різдва Христового.

Це відкриття вразило все моє ество. Я був спантеличений, бачачи, що євреї не вірять у Христа (як у довгоочікуваного Месію), хоча вони щодня читають Старий Завіт. Однак насправді саме Бог скеровує нас, а не бездумне читання.

Я почав усвідомлювати, що Христос – особлива людина. Він – суть Старого Завіту, а євреї усе ще чекають на Нього. Ми, мусульмани, також чекаємо Христа, справедливого правителя, який судитиме всі народи. А християни очікують, щоб Христос повернувся судити все людство й царювати як Цар царів. То

хто ж ця Людина, яку чекають усі народи – євреї, християни й мусульмани?

Якби Ісус був звичайною людиною, Він узяв би більше, ніж те, на що заслуговував, порівняно з іншими релігіями, які мають таких пророків, як Мойсей у Старому Завіті та Мухаммад в ісламі. Євреям більш логічно було б очікувати Мойсея, а мусульманам – Мухаммада, однак усі чекають на Ісуса Христа.

Навіть чудеса, які творив Ісус, відрізнялися від тих, які здійснювали інші пророки. Різниця полягає не в пророчих прогнозах і не в тих, до кого вони були звернені, а в тому, що Христос – єдиний пророк, наділений, як і Бог Отець, божественними природою й силою такою мірою, що Він є з Ним одним цілим. Таким чином, як може Бог дати пророку, незалежно від його статусу й місії, такий привілей – бути з Ним одним, а також успадкувати Його природу і владу, святість і Його любов?

Моя внутрішня боротьба посилювалася, хоча я і не був фанатичним мусульманином. Більшу частину свого життя я був, радше, невірним. Релігія Сходу надзвичайно сильна! Вона має

То хто ж ця людина, яку
чекають усі народи – євреї,
християни й мусульмани?

глибоке коріння у наших генах, у клітинах крові, у кістковому мозку. Для нас немає нічого важчого, аніж змінити релігію, увібрану з дитинства, у якій був вихований.

Я думав, що коли добрі справи справді переважають погані вчинки, то мені знадобилося б ще одне життя, аби встигнути зробити достатньо добрих учинків, щоб покрити всі злі. Отож, для мене немає жодної можливості врятуватися через добрі справи або благодійність. Хто ж тоді позбавить мене моїх гріхів і суєти? Хто врятує мене? Хто ж Він, на прищестя кого сподіваються всі народи? У той час я не знав, що в мені зріє

любов Христа. Я більше не міг витримати цю боротьбу й зрештою звернувся до Бога: «Дай мені пізнати істину: де справжня, істинна релігія? Усі релігії погоджуються з тим, що Ти – істина, але питання ось у чому: Ти все ще далеко від нас, на сьомому небі, чи Ти втілюєшся й перебуваєш поруч із нами?»

Я також сказав Йому: «О, Ісусе, якщо Ти справді – мій Бог і Спаситель, зміни моє життя і перетвори моє чорне серце на біле, зроби з серця, повного ненависті, серце, сповнене любові, з нечистого серця – серце, сповнене святості й чистоти».

І моє життя насправді змінилося так, що мені й не снилося! Я почав відчувати радість, що наповнює все моє єство – без наркотиків й алкоголю. Усе моє життя стало інакшим!

Тепер у мене є чіткі цілі, принципи та новий сенс життя. У мене є Бог, і заради Нього я готовий утратити все. Його одного для мене достатньо. Нарешті й моя дружина зраділа, бо побачила плід своїх сліз та молитов. Тепер наш дім став церквою, нареченою Христовою. Ми почали нове життя, життя служіння для слави Ісуса Христа!

З повагою,

Халіл

Обрані Христом

Коли ми були маленькими дітьми, батько вчив нас, як потрібно молитися. Він завжди присвячував себе молитві. Мої батьки були простими людьми, але щирими в своєму поклонінні Богові та в способі життя. Мій батько був клерком і забезпечував нам прийнятне існування. Я знала про свою релігію не більше, ніж про виконання намазу й носіння *чадри*. Я ніколи не була пов'язана з християнством чи з християнами. Я і думати забороняла собі про цю, настільки спотворену, релігію.

Я навчалася в медичному училищі, а після його закінчення працювала в приватній клініці, на території якої й проживала по сусідству з кількома медсестрами-християнками. Саме там уперше в моєму житті й відбулася зустріч із представниками цієї релігії. Я жила з ними більшу частину місяця, за винятком тих кількох днів, коли брала вихідні. Усупереч моїм найгіршим очікуванням, вони ставилися до мене доброзичливо й із любов'ю. Я думала, що вони будуть погано ставитися до мене, оскільки християни становили в лікарні більшість, а ми, мусульмани, складала меншість.

Мене дуже вабило до цих християн. Я почала ставити одному з лікарів запитання про ті дрібниці, що привертали мою увагу, як, наприклад, зображення Христа на хресті. Він терпляче відповідав на всі мої запитання, а я хотіла знати все більше й більше. Лікар давав мені касети із записами проповідей, які

багато що пояснювали з того, що мені доводилося чути й що я не розуміла. Я таємно слухала ці записи. Багато речей стали мені зрозумілими. У Корані я помітила Христа й почала відшукувати всі коранічні вірші, в яких ішлося про Нього.

Я читала ці вірші й роздумувала про їх значення. Я дізналася про те, що в них Христу приписані такі характеристики, якими не володів жоден із пророків – це були атрибути Бога. Мені здавалося, що я читаю ці вірші вперше. Мої очі відкривалися для глибшого розуміння змісту й значення цих віршів, ніж ті дрібні пояснення, у які я досі вірила. У мені росла впевненість, тому я попросила лікаря пояснити мені значення Трійці та розп'яття Христа. Він відповів на всі мої запитання. Усе, що він сказав, указувало на те, що Христос насправді був Богом, і навіть Коран це підтверджував.

Протягом року мій лікар-наставник подорожував, а я продовжувала читати книги й шукати істину. Кожен день посилював мою впевненість у тому, що Христос – Бог. Одного разу я зловила себе на тому, що молюся Ісусу й сповідую Його як свого Господа! Якимось уночі я лежала в ліжку в гуртожитку медсестер, думаючи про Христа й про те, що я повинна зробити, щоб прийняти хрещення і змінити свою релігію. Усім своїм серцем я жадала жити цією новою вірою, однак боялася того, що може статися зі мною, якщо про це дізнається моя сім'я.

Я стомилася від роздумів і вирішила, що час спати. У кімнаті було темно, і раптом я побачила Христа, який стояв на просторому лузі й протягував до мене руки, а я тонула в глибокому морі в оточенні багатьох людей, проте жоден із них не міг урятувати мене. Це видіння я бачила три рази поспіль, перш ніж

Христу приписані
такі характеристики,
якими не володів
жоден із пророків.

отямилася. Це було неймовірно! Я почала кричати, що бачила Христа й що Він явив мені Себе. Коли друзі запитали мене, що сталося, я всміхнулася, але нічого не відповіла. Ця ніч була найщасливішою в моєму житті. Мене сповнювали такі радість і мир, яких я ніколи раніше не переживала.

А потім у моєму житті настала справжня криза. Тепер я вже не могла зректися своєї віри, і моя сім'я оголосила мене божевільною. Протягом трьох років вони намагалися видати мене заміж, однак щоразу я відмовлялася. Одного разу мені освідчився чоловік, на шлюбі з яким особливо наполягала моя сім'я. Тоді ми були на курорті в Олександрії і розважались на пляжі. Несподівано мій батько і брат потягли мене в море. Вони намагалися втопити мене. Я плакала й питала, чому вони так чинять зі мною, на що вони відповіли: «Ми не вбиватимемо тебе, але хочемо, щоб ти знала, що ми можемо так учинити, якщо ти не схаменешся й не вийдеш заміж за цього чоловіка».

Під тиском я збрехала, що вийду заміж. Нас заручили, і я повернулася до своєї роботи в лікарні. Я впевнена, що тепер моє життя зміниться. Я перестала підтримувати стосунки зі своєю сім'єю і не знаю, що буде далі. Знаю лише одне: я люблю Христа й житиму лише для Нього, незалежно від наслідків, до яких це може призвести.

Фатіма

Від християнства – до ісламу – до Христа

Найбільший вплив на формування нашого світогляду справляють наше дитинство й життя наших батьків. Я чимало пам'ятаю зі свого дитинства так, ніби це було вчора. У мене безліч болючих спогадів. Я був свідком низки конфліктів між батьком і матір'ю. У мене була сестра. Багато вечорів ми з нею проводили, навіть не повечерявши. Ми плакали через те, що наші батьки сварилися, доки не засинали.

Мій батько був багатою людиною й добре забезпечував свою сім'ю. Ми були християнами, однак нічого не знали про християнство. Я не пам'ятаю, щоб батько чи мати розповідали нам про Бога або про християнство. Вони ніколи не вчили нас ходити до церкви.

Я ріс інтровертом, дитиною з багатьма психологічними проблемами. Ставши підлітком, я вирішив жити по-своєму, подалі від жорстокості моєї сім'ї. Моя сестра, як і я, теж була сповнена бунту та ненависті, але в неї було багато близьких друзів. Значну частину часу вона проводила з ними поза домом.

Я вирішив наслідувати приклад сестри. Мені хотілося жити в своєму світі, у власному колі дружнього спілкування, незалежно від того, хороше воно чи погане. З шістнадцяти до двадцяти років я курих, пиячив, ходив на вечірки та розважався з жінками. Однак у всіх цих задоволеннях я не міг знайти себе. Я не відчував себе щасливим, окрім кількох швидкоплинних

миттєвостей. Мої мрії танули, і я розумів, що я – нещасна людина. Я уподібнювався до шизофреніка: зовні я був веселим і підхмеленим, а всередині – сумним і пригніченим.

За цей час я дуже віддалився від сестри, однак ми все ж продовжували співчувати одне одному. Нас об'єднували печаль, нестатки та неблагополуччя нашої сім'ї. Ніхто з нас не мав особистих стосунків із Богом. Я ніколи навіть не замислювався про Нього. Я нічого не знав про Нього, і ніхто мені про Нього не розповідав. Я думав, що Бог створив нас і залишив. Я вірив, що Бог живе на небесах і не втручається у наше життя. Він показав нам, що добре, а що погано, й одного разу Він матиме владу, щоб винагородити тих, хто чинив добре, і покарати тих, хто чинив погано.

Ми з сестрою закінчили університет, однак наше життя не змінилося. Сестра отримувала від багатьох чоловіків пропозиції вийти заміж, але завжди категорично відмовлялася. Мої батьки не знали причин її відмови, а мені було байдуже.

Якось я прийшов додому п'яним о 3-й годині ночі. З моїми батьками було щось негаразд. Проте я не звернув на це особливої уваги й ліг спати. Батьки ж почали сильно трясти мене, намагаючись розбудити. Мене здивувала така їхня поведінка, адже їм був знайомий мій стиль життя. Коли я протверезів, то зрозумів, що вони були сердитими через те, що моя сестра не повернулася додому. Ми шукали її, пішли в поліцейний відділок і написали заяву про її зникнення. Однак усе було марно. Вона безслідно щезла.

Зникнення сестри надзвичайно засмутило мене. Хоча наші взаємини й не можна було назвати близькими, проте я дуже любив її. Ми разом переживали важкі часи, хоча ніколи про це не говорили. Я відчував, що, незважаючи на свої нескінченні суперечки та бійки, батько й мати були вбиті горем. Кожен із них звинувачував у зникненні сестри іншого. Вони мало говорили про свої почуття, але я бачив усе по їхніх очах.

Через місяць несподівано подзвонила сестра й зробила нам велику несподіванку. Виявляється, вона вийшла заміж за мусульманина й прийняла іслам. Це породило в моїй голові безліч думок: «Хто такий Бог? Яка релігія істинна? Чому моя сестра так учинила? У чому привабливість іншої релігії?» Я багато розважав над цими та іншими питаннями.

Коли моя сестра подзвонила вдруге, мама плакала, а батько просив її повернутися додому. Вона відповідала, що все вирішено: вона змінила свої документи, і тепер у неї мусульманське ім'я, вона чекає дитину й хоче виховувати своїх дітей за традиціями ісламу. Я здивувався, почувши це, і попросив зустрічі з нею. Сестра назвала мені свою нову адресу.

Я пішов її провідати, і вона зустріла мене по-особливому тепло. Її чоловік також привітав мене й поставився до мене по-дружньому. Я розпитував їх про іслам, і вони розповідали мені про все позитивне в цій релігії. Вони намагалися переконати мене, що християнство – неправильне вчення й політеїзм. Я ж, фактично нічого не знаючи про свою релігію, не міг порівняти її з ісламом і почав із легкістю приймати все, що мені говорили. Сестра і її чоловік справили величезний вплив на моє світосприйняття. Своїм порожнім розумом і зраненою душею я сприймав усе, що вони говорили. Я сказав, що вони переконали мене, однак мені потрібно трохи часу, щоб усе обдумати, аби потім не шкодувати про своє рішення.

Мене поглинули роздуми. Я бачив, що моя сестра спокійна й радісна в своїй новій релігії, і думав: чи насправді вона щаслива? Що її задовольняє – ритуали нової релігії? Чи, може, Бог відповідає на її молитви? Мене мучили всі ці думки, однак я нікому про них не розповідав. Я вже прийняв рішення, сподіваючись також знайти Бога й себе в цій новій релігії. Я про все домовився й підготував документи до зміни релігійної приналежності.

Перед тим як я ліг спати, подзвонив телефон. На дзвінок від-

повіла мама й повідомила, що мене просять до телефону. Коли я взяв трубку, то почув на іншому кінці приємну християнську музику й жіночий голос: «Чи могли б ми зустрітися з вами саме зараз?» Я здивувався й запитав: «Ви знаєте мене? Я вас не знаю. Хто дав вам мій номер? Чому ви хочете зустрітися зі мною?» Вона відповіла, що хоче помолитися зі мною.

Раніше я вже повідомив свою сім'ю і деяких друзів про те, що хочу прийняти іслам. Я більше не боявся ні своїх батьків, ні церкви, ні навіть Бога. Мені здавалося, що саме в ісламі я знайду істинного Бога. Найбільше я прагнув урятувати свою душу від тривалого відчуття порожнечі.

Мої друзі багато разів намагалися поговорити зі мною, помолитися, запросити мене до церкви. Я навідріз відмовлявся й наполягав на своєму бажанні бути вільним і мати можливість самому зробити свій вибір.

Цього разу все було інакше. Ні миті не сумніваючись, я запросив цю жінку в гості й назвав їй свою адресу. П'ятнадцять хвилин по тому пролунав дзвінок у двері. Після типового привітання вона запропонувала помолитися зі мною. Я поведився надзвичайно тихо й з усім погоджувався. Я навіть не запитав її, як вона про мене дізналася. Я мовчав і дивним чином виявляв до неї повагу. Вона молилася, а я плакав навзрид. Вона просила Бога Істинного бути зі мною й направляти мене, щоб я зробив правильний вибір.

Разом із цією жінкою прийшли її чоловік і їхня дочка. Я був уражений, коли маленька дівчинка подивилася на мене й сказала, що вона бачить, як Ісус ллє на мене воду. Вони пояснили мені, що це видіння, що Христос хрестить мене, підтверджує, що Він хоче, щоб я був з Ним, бо Він любить мене. Вони попросили мене зустрітися з ними вранці й піти до церкви, тому що мені потрібно почати будувати стосунки з Христом і більше дізнатися про свою віру. Потім вони пішли.

Вони подзвонили вранці, але я сказав, що я не впевнений,

чого хочу. Вони прийшли й відвели мене до церкви. Коли ми заходили в приміщення, до мене підійшла жінка й сказала: «Я маю вам дещо сказати...» Здавалося, вона вагалася. Вона подивилася на мене знову й промовила: «Ісус говорить вам: Я – дорога, правда і життя». Я розплакався. Мене так уразило все, що відбувається. Я не очікував, що Бог відповідь на мої запитання таким чином і скаже мені, що Христос – мій шлях, моя правда й моє життя!

Відтоді моє життя змінилося на краще. Я почав регулярно відвідувати церкву й пізнав Бога. Я думав, що Бог далеко, але Він прийшов, щоб спасти мене, тому що Він любить мене. Я відмовився від

усього гріховного в своєму житті – від пияцтва та блуду. Я по-новому почав будувати стосунки з батьком і матір'ю. Я допоміг і їм збудувати особисті стосунки з Богом. Ось так несподівано все змінилося. Зараз ми ходимо до церкви й молимося вдома. Назавжди залишили наш дім сварки й бійки, тому що Бог торкнувся кожного з нас. Тепер ми разом палко молимося про мою сестру й просимо Бога спасти її і повернути до нас.

Що її задовольняє – ритуали
нової релігії? Чи, може, Бог
відповідає на її молитви?

Ашраф

Я був мертвий, але тепер – знову живий

У сім'ї я – сьома дитина з чотирнадцяти. Ми живемо в бідному густонаселеному районі, де пліч-о-пліч проживають і мусульмани, і християни. Я виріс у мусульманській родині. Мій батько тяжко працював, трудився день і ніч, щоб звести кінці з кінцями. Ми, хлопчики, більшу частину часу бігали на вулиці. Голод частенько штовхав нас до того, щоб красти буханці хліба або пляшки молока, які рано-вранці привозили під двері ще закритих магазинів.

З дитинства я не відрізнявся любов'ю до науки, і незабаром мене вигнали зі школи. Я досі пам'ятаю благочестиву християнку, яка щонеділі збирала на вулиці дітей та викладала їм християнські уроки. Вона розповідала нам про любов Ісуса Христа до всіх людей, показувала духовні фільми та читала уривки з Біблії. Наприкінці уроків вона давала нам цукерки та напої. Вона ставилася до нас ніжно, по-доброму, тому нам було соромно погано поводитися в її присутності.

У нашому районі для нас, дітей, не було передбачено жодних занять – ні культурно-просвітницькими організаціями, ні клубами; з дітьми займалася лише ця чудова жінка. Коли я був ще дитиною, то любив християнські свята – Різдво та Великдень. Це були веселі свята.

Після того, як мене відрахували зі школи, я почав працювати: спочатку в порту, а потім в інших місцях. Однак я жив

у жахливому вакуумі самотності. У мене не було ні друзів, ні знайомих, яким я був би не байдужий. Я виріс у родині, якою рухало лише одне – любов до грошей. Я також став матеріалістом, рабом грошей.

Те, що мене вигнали зі школи, погано вплинуло на мене. Намагаючись забути про свої проблеми, я пристрастився до алкоголю. Я хотів знайти рішення проблем у карткових іграх та пияцтві. Я вважав, що в житті треба розважатися й накопичувати гроші. Мої брати торгували й почали добре заробляти. Через заздрощі я вирішив почати свій власний бізнес. Мені вдалося відкрити невеликий магазинчик, і до моїх кишень хлинули гроші, однак це не дало мені бажаного спокою.

Цілих шість років я жив у смертельному спустошенні. У нас з'явилися сімейні проблеми: у моїх братів і сестер не складалося сімейне життя, постарів батько, захворіла мама. Усі тяготи сім'ї лягли на мої плечі. У 1982 році я вже був по вуха в боргах. Постійні негаразди втягнули мене в глибоку депресію: у 1986 році я остаточно дійшов до зневіри.

Озираючись на своє життя до цього краху, я усвідомлюю, що був алкоголіком. Протягом двох років, з 1982 по 1984 рік, я пив багато і несамовито. У 1984 році поїхав до Франції лікуватися від серйозних психологічних проблем. Там я пробув місяць, а коли повернувся додому, був шокований, побачивши, що мій магазин і бізнес цілковито знищені.

У серпні 1986 року я відчув жахливий біль у шлунку й в усьому тілі. Я знепритомнів, і мене відвезли до лікарні. Мій стан виявився надзвичайно тяжким, моє тіло майже перестало функціонувати. Більше двох тижнів друзі та родичі відвідували мене в лікарні, впевнені, що я скоро помру. Один із них був християнським служителем. Я часто згадую його смирення й любов. Мене відвідували й інші мої друзі-християни, вони теж молилися за мене.

У той час почався страйк медсестер, і з лікарні виписали

всіх хворих, яких тільки можна було виписати. Мені ж довелося залишитися. На сімнадцятий день лікування в мене почалася істерія: я схоплювався з ліжка й кидався на всіх, хто наближався до мене. Я відключив свою систему подачі кисню й незабаром знепритомнів. Лікарі думали, що настала моя смертна година.

Мене оглядали протягом години, і через годину лікарі зішлися на тому, що я помер! Після цього вони викликали мою родину, аби видати свідоцтво про мою смерть. Перебуваючи в такому стані, я побачив яскраве світло, що торкалося мене, і почув голос, який тричі повторив, звертаючись до мене: «Устань!» Тоді я побачив самого Ісуса Христа. Він з'явився переді мною в цьому дивовижному світлі.

Відтоді я розпочав
нове життя. Я
став дивитися на
все по-новому.

Моя сім'я привезла в лікарню труну, щоб забрати моє мертве тіло. Яким би не був мій фізичний стан, чи був я живий чи мертвий, після з'явлення Ісуса в моє тіло влилися потоки життя, і я повернувся до тями. Увійшовши до палати й побачивши мене живим, лікарі були вражені. У моїй медичній картці вони написали, що це – «надзвичайно рідкісний, дивний і незрозумілий випадок!» Я впевнений, що саме Ісус Христос повернув мене до життя. Він сказав: «Я є шлях, істина і життя» (Івана 14: 6).

Я повернувся з лікарні надзвичайно слабким, проте народженим згори, тому що я увірував в Ісуса Христа як у свого особистого Спасителя. Я сказав Йому: «Господи, якщо Ти хочеш дарувати мені життя, то нехай воно буде для слави імені Твого!»

Відтоді я розпочав нове життя. Я став дивитися на все по-новому. Я бажав постійно перебувати в спілкуванні зі своїми братами-християнами. І коли я йшов вулицями, то люди, вказуючи на мене, казали: «Він був мертвий і ожив». Господь Ісус Христос змінив моє життя. Одного разу, проходячи повз

книгарню, після деяких вагань, я постукав у двері. Їх відкрила приємна жінка й запросила мене увійти. Серед інших книг я побачив Біблію і згадав про жінку-християнку, яка навчала нас у недільній школі, коли я був ще хлопчиком. Я подумав, що жінка-продавець може щось знати й запитав про свою вчительку. Вона відповіла: «Звичайно ж, я знаю її. Тепер вона в будинку для літніх, а може, вже й померла».

Наступного дня я вирішив відвідати її. Увійшовши до кімнати, я побачив жінку, яка дримала в кріслі. Я згадав пісні, які ми співали в недільній школі, і почав співати. Вона розплющила очі й запитала: «Хто ви?» Я відповів: «Я – Саїд. Ви пам'ятаєте мене?» Я розповів їй про своє життя й про те, як я став християнином. Вона відповіла: «Чудово! Але будь обережний, Саїде. Залишайся вірним Господу!»

Я почав свій новий шлях із вірою в Ісуса Христа. Я читав Біблію й пізнав справжнє життя з Господом. Я відчував таку спрагу! Я багато читав, щоб утамувати цю спрагу Словом Життя. Незважаючи на всі мої недоліки й слабкості, я бачив, як Господь відновлює мої сили. Адже Він – той самий Бог, який обіцяв нам: «...Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку!» (Матвія 28:20). Він також сказав: «Я Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не буде ходити у темряві той, але матиме світло життя» (Івана 8:12).

Спілкування з Богом воістину чудове. Знайшовши Бога, я отримав надзвичайний спокій. Тепер я можу сказати про себе те, що колись про свого блудного сина сказав його батько: «Бо цей син мій був мертвий і ожив, був пропав і знайшовся!» (Луки 15:24). Колись і я був мертвий, але ожив, пропадав, а тепер знайшовся.

Саїд

Як я пізнав Бога

Хотів би розпочати своє свідчення з глибокої і щирої подяки Богові за ті величезні зміни, які Він приніс у моє життя та в життя всіх тих, хто з вірою шукає Його. Бог, у Своїй могутності та владі, керував мною й урятував мене з лев'ячого рову. Як не дивно, це перевтілення не було ні результатом мого початкового бажання, ні реакцією на щось почуте мною – на проповідь пастора або євангеліста. Навпаки, поки я був зайнятий тим, що намагався «підловити» Його Слово і Його людей, Він Сам упіймав мене в тенета, з яких неможливо вирватися!

Він – живий Бог, який шукає свого блудного сина. Він просягає Свою руку кожному, хто кається; Він дає Своє світло всім, хто заблудився в цьому світі; Він тихо стукає в двері кожного зuboжілого дому, щоб наповнити його духовним багатством, чистотою й святістю. Він дає щедро й не шкодує про те, що робить. Він благословляє нас не відповідно до наших заслуг, а через Свою милість.

Щоразу, збираючись написати своє свідчення, я боявся що-небудь перебільшити: не хотів себе поставити на п'єдестал. Адже це – абсолютно не моя заслуга, а вся слава належить Богу. Я все ще боровся з гординою. Уважав, що прославлення роботи Бога в моєму житті принизить моє его, оскільки я жорстоко поведився з послідовниками живого Бога – того самого Бога, який знайшов мене й відкрив мені очі, щоб я побачив

світло, якого ніколи раніше не помічав.

Наступні сторінки розкажуть вам про те, що в мене не було іншого вибору, окрім як здатися в битві, що тривала між демоном, який жив у мені, і Святим Богом, котрий запропонував мені порятунок і відкрив переді мною Свої обійми. Я можу сказати разом із Йовом: «Тільки послухом уха я чув був про Тебе, а тепер моє око ось бачить Тебе...» (Йов 42:5), і просити, як Давид: «Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови» (Псалом 51:10).

Господь Ісус Христос – вічне Боже Слово. Він – шлях, істина і життя; той, хто вірує в Нього, – не помре; хто прийде до Нього – не відчуватиме спраги й голоду; Він – перший і останній, альфа й омега, Господь Ісус Христос!

Моє життя до того, як я увірував у Христа

Мені потрібно розповісти про своє життя до того, як я увірував у Христа, тому що воно покаже, як сильно Він любить нас, незважаючи на те, що ми противимося Йому. Він шукає нас, як пастух шукає своїх овець, які заблукали в пустелі.

Я народився й виріс у надзвичайно релігійній фундаменталістській мусульманській родині. Я наслідував приклад членів сім'ї із власної волі, хоча, можливо, моя сім'я й справляла на мене вплив.

Я навчався в невеликому *куттабі*, що містився у віддаленому від великих міст селищі, недалеко від нашого невеличкого села у верхньому Єгипті, за 200 км на південь від Каїра.

Спочатку мої інтереси обмежувалися лише завчанням на-

Він шукає нас, як
пастух шукає своїх
овець, які заблукали
в пустелі.

пам'ять уривків із Корану, передбачених програмою. Поступово моя цікавість набула більш особистого характеру: мною керувала любов до слова Бога. У той час Верховна ісламська рада оголосила щорічні змагання серед школярів на знання Корану, в якому брали участь учні всіх шкіл країни. Моя мама попросила мене взяти участь у конкурсі, і я посів перше місце й отримав приз: 10 єгипетських фунтів. Мій батько був надзвичайно щасливий. Він радив мені продовжувати й у подальшому брати участь у змаганнях, щоб отримувати грошове заохочення.

Я наполегливо вивчав Коран. До закінчення початкової школи я знав напам'ять уже 15 сур Корану, а закінчивши середню школу, – весь Коран. У той час я жив зі своїми батьками в будинку, де проживала вся наша велика родина, включаючи й моїх двоюрідних братів і братів мого батька. Один із моїх двоюрідних братів був фанатичним мусульманином. Він навчався в ісламському університеті «Ель-Азхар».

Брат умовляв мене читати певні книги, а іноді навіть купував їх для мене. Потім мої батьки й ми, діти, переїхали в окремий будинок. Мій двоюрідний брат вирушив до одної з арабських країн, щоб там стати проповідником ісламу. Він прожив там два роки, а повернувшись, сказав мені, що нам невідомий істинний іслам, через який ми могли б потрапити до раю, оскільки ми знаємо занадто мало. Він також розповів мені, що зустрічався з деякими ісламськими керівниками та імамами, яким удалося втекти від тутешнього правителя-тирана. Він порадив мені глибше ознайомитися з деякими працями імама Ібн Таммема, шейхів Саїда Котаба та Ібн Хазема Аль Захера. Незважаючи на те, що деякі книги були важкими для сприйняття, мені вони дуже сподобалися. Мусульманські лідери пропонували неймовірно важкий шлях для кожного, хто бажає дотримуватися їхніх приписів. Наприклад, я знайшов таку цитату: «Той, хто їсть або живе з невірним, стає подібним до нього/неї».

Відтоді розпочався новий етап мого релігійного життя. Я

став класифікувати людей навколо: хто – невірний, а хто – мусульманин. Я також почав вибирати *аяти* Корану, які допомогли б мені зрозуміти, хто насправді істинні мусульмани, а хто – ні, адже хотів з'ясувати, яким чином я пов'язаний із кожною з цих груп. Зрештою, я опинився в надзвичайно важкій ситуації, зробивши для себе відкриття, що мій батько, відповідно до критеріїв цих *аятів*, належав до невірних, оскільки він курих і не відрощував бороди. Моя мама не молилася; вона часто обзивала людей. Мої брати теж були невірними, тому що вони і телевізор дивилися, і курили. Окрім того, дехто з них не здійснював щоденної п'ятикратної молитви й не відрощував бороди. І хоча невірними (невіруючими) найчастіше називають немусульман, наприклад, християн, я слухняно записав у ту ж категорію й свою сім'ю.

Я гнівно обурювався на своїх братів, відтак таким ставленням заважав їм учитися. Я попросив батька розлучитися з мамою, тому що вона не корилася мені, що, безперечно, неімовірно розлютило батька. Я зробив висновок, що мій батько, мати й брати – невірні. Я запитав свого двоюрідного брата, чи мені слід триматися від них подалі, і він відповів ствердно. Я запитав його, куди б я міг піти, якщо перестану спілкуватися з ними, і він запросив мене переїхати жити до нього.

«У тебе є які-небудь сумніви щодо віри твого дядька і його дружини?» – запитав він.

Я відповів: «Ні, вони справжні віруючі».

«Тоді перевези свої речі й живи зі мною, подалі від невіруючих із твоєї сім'ї».

Таким чином, я зібрав свої речі й пішов із дому. Зі сльозами на очах мама й брати прощалися зі мною, проте мене це не зворушило. У мене був твердий намір ні миті не залишатися поруч із невірними. Я радів, що йду з дому заради Аллага.

Мій двоюрідний брат оселився в Каїрі й зняв квартиру недалеко від університету «Ель-Азхар», який він закінчував. Мені

ж, приниженому, довелося повернутися в будинок свого батька. Я запитав двоюрідного брата: «Як ти думаєш, чи є гріхом мое повернення в дім батька?»

Він відповів: «Ні, оскільки в неминучості немає закону, а потреба виправдовує заборону», – і процитував: «Воістину, Він заборонив вам мертвечину, кров, м'ясо свині і те, що принесено в жертву не заради Аллага. А якщо хто був змушений порушити це, не чинячи непослуху та не зловживаючи, немає тому гріха. Воістину, Аллаг – Прощаючий, Милосердний» (Сура 2:173).

Почувши це, я був на сьомому небі від щастя. Тоді я закінчував середню школу, тому вирішив учитися настільки старанно, щоб ніхто не міг дорікнути мені в тому, що релігія заважає навчанню. Я закінчив школу з високими оцінками в атестаті про середню освіту й вступив на медичний факультет Каїрського університету.

Поступово мій розум звільнився від думок, нав'язуваних мені двоюрідним братом. Я читав багато книг про ісламське угруповання «Ат-Такфір і валь-Хіджра», оголошене поза законом. Ці книги брат забороняв мені читати. Мені хотілося дізнатися, про що говорять ці люди. В університеті я зіткнувся з багатьма політичними течіями, представленими невеликими законними формуваннями. Я вирішив стати членом однієї з релігійних груп, керівником якої був наш викладач, він же був і її секретарем; а ще одна людина відповідала за контакти між членами групи.

Усередині цієї групи я зіткнувся з багатьма труднощами. Члени групи вели традиційне життя, далеке від розуміння ісламу в стосунках із немусульманами (я маю на увазі не з християнами, а з номінальними мусульманами). Мої ж релігійні амбіції зростали. Я несамовито намагався досягти такого ж статусу, як і ті, хто виступає проти уряду й режиму. Я організував невелику групу й навчав її членів ісламу так, як розумів його сам. Я відчував, що вони віддані й слухняні мені. Ми разом молилися

у віддалених місцях, подалі від мечетей, оскільки усвідомлювали, що вони були рівносильні тим, що побудували євреї, щоб перешкоджати пророку Мухаммаду.

Моє ставлення до людей визначалося тим, як вони розуміли іслам. Якщо людина заперечувала те, що говорили ми, ми вважали її невірною і ставилися до неї теж відповідно: «Нехай віруючі не беруть собі приятелями невіруючих замість інших віруючих...» (Сура 3:28). Мені неважко було так чинити. Мене спонукало до цього величезне бажання наслідувати приклад пророка Мухаммада.

Ми завжди уявляли собі Абу Обейда, сина Гара, про якого пророк Мухаммад сказав, що він був мужнім керівником, оскільки він убив свого батька, який відмовився прийняти іслам; згадували Мосааба, сина Омара – який, залишаючись байдужим до благань своєї матері, покинув її помирати, бо вона зреклася ісламу; Абу Бакра, який сказав своєму батькові, що вб'є його, якщо батько не прийме ісламу. Усі ці історії сприяли тому, що ми з більшою жорстокістю ставилися до своїх родин і друзів, якщо вони не приймали нашої версії ісламу. При всьому моєму фанатизмі мені було дуже боляче кричати на матір і батька, а також ляяти братів і сестер, погрожуючи вбити їх, однак мною рухало бажання коритися Аллагу й пророку. Я хотів домогтися статусу людини, яка кориться Богу. Я постійно нагадував собі слова пророка Мухаммада: «Будь-який із вас не стане істинним віруючим доти, доки не полюбить Аллага й пророка більше, ніж гроші, дітей і навіть самих себе».

Відповідно до вчення Корану й *Сунни*, нам слід було визначити своє ставлення до групи людей, яких називали «люди Книги», а саме до християн, оскільки євреї в Єгипті не жили; а навіть якщо дехто з них і жив, то вони ні з ким не спілкувалися. Дослідивши ставлення до християн пророка Мухаммада, ми отримали досить похмуру картину. Проте нас влаштовував такий стан речей, хоча потай ми заздрили їхній простоті, ввічли-

вості й надзвичайно доброзичливому ставленню до номінальних мусульман. Із дивним спокоєм вони зносили всі наші нападки й неприємності, які ми заподіювали їм. Ми ж уважали це жалюгідними спробами з їхнього боку вибратися з ізоляції, в якій вони перебувають, оскільки християн мало серед мусульманської більшості. Ми вважали, що єдине, що їм залишалося, – це, приховуючи хитрість і злість, добре ставитися до мусульман, інакше їм не було б серед нас місця. Саме так говорить про них Коран: «...накликали вони на себе гнів Аллага! Це їм за те, що вони не вірували в знамення Аллага, що вбивали пророків...» (Сура 2:61).

Наша ненависть до християн виливалася в переслідування й напади на них на вулицях, проте вони відповідали на це огидним смиренням. Ми ставали все більш агресивними й навіть

Єдине, що залишалося
християнам, – це,
приховуючи хитрість і
злість, добре ставитися
до мусульман.

почали залякувати їх і піддавати фізичним тортурам. Ми дізналися, що Аллаг дозволяє вбивати християн, грабувати їх майно та відбирати будинки. Як написано в Корані, усі їхні матеріальні блага необхідно вважати «даром» для мусульман від Бога.

«Те, що Аллаг дарував Своєму Посланцю від жителів селищ, належить Аллагу, Посланцю та родичам його...» (Сура 59:7). Слова цього *аята* означають, що все їхнє майно необхідно забирати, як колись учинив пророк з євреями з Бану Курайза, оточивши їх, убивши їхніх юнаків, узявши в полон жінок, зайнявши їхні землі й вигнавши їх із міста.

І хоча ми не могли зробити все те, що зробив пророк, ми вривалися в магазини християн і грабували їх. Злість і ненависть у наших серцях була особливо сильною, коли ми нападали

на їхні церкви. Під час одного з таких нальотів ми планували зруйнувати церкву. Цей напад почав турбувати уряд тільки тоді, коли коптські християни вийшли на акції протесту проти насильства над ними. Уряд, здавалося, був навіть задоволений нами, оскільки у в'язниці до нас ставилися вкрай добре.

Після того, як ми відсиділи свій термін, односельці зустріли нас як героїв. Це спонукало нас продовжувати переслідування християн, але тепер уже з більшою обережністю, щоб уникнути арештів. Усі ці події відбулися за короткий час. Я брав дедалі активнішу участь в антихристиянських нападах, і чутки про це швидко поширилися серед моїх друзів-студентів. Унаслідок цього, один із провідних керівників ісламського угруповання «Ат-Такфір і ва-ль-Хіджра» виявив бажання зустрітися зі мною й висловити глибоку подяку й захоплення моїми надзвичайною мужністю і любов'ю до Аллага та його пророка. Я знав, що він належить до угруповання Шукрі, і був дуже гордий цим. Я жадав бути одним із них. У розмові зі мною цей чоловік був надзвичайно обережний. Під час літніх канікул ми організували табір для ісламської групи студентів-медиків. Фінансову підтримку для табору ми отримали від адміністрації університету. Мета табору полягала у вивченні концепцій ісламу.

Після табору мій друг запитав, що я думаю про ісламське угруповання та чи маю бажання вступити до його лав. Він продовжував цитувати *хадис*, наполягаючи на необхідності для мене вступити в угруповання, що йде за Аллагом, його *Сунною* і його пророком. В одній із наведених ним цитат було сказано: «Той, хто вмирає без присяги на вірність, вмирає як доісламський невірний». Він також додав: «Немає ісламу без угруповання; немає угруповання без *еміра*».

Я відчував, що, оскільки я люблю Аллага і його пророка, для мене найкраще вступити до цього ісламського угруповання, адже саме воно найближче відповідало моєму розумінню ісламу. Мені організували зустріч з *еміром* організації в будинку одного

із її членів у Каїрі. Я потиснув руку *еміру* Шукрі й сказав йому: «Обіцяю бути слухняним тобі й коритися у всьому не вагаючись доти, доки не стану свідком твоєї невірності!» Присяга на вірність – це не просто слова, які повторюєш: практично ти віддаєш своє життя в руки *еміра*, як присвячуєш його Аллагу й пророку.

Того дня я був неймовірно щасливим! Єдиним більш радісним днем пізніше став день мого хрещення. Клятва на вірність допомогла мені підкорятися *еміру* без страху. Я виконував усе, що він хотів, не думаючи про біль і страждання, бо почувався так, ніби я підкоряюся самому Аллагу й пророку. Я ладен був робити набагато більше, ніж потрібно. Я почав грубо поводитися зі своєю сім'єю, перестав вітатися з ними. А коли вони запитували про причини такого ставлення, я цитував: «Скажи: «Чи не розповісти вам про тих, які через свої вчинки втратять найбільше? Про тих, чії зусилля заблукали в земному житті, хоч вони думали, що роблять добро?» (Сура 18:103, 104).

Мій батько попросив мене пояснити йому, що, на мою думку, зробить його справжнім мусульманином. Я відповів, що йому слід відростити бороду й припинити слухати радіо. Він погодився. З часом я додав ще одну умову: «Мати не читає молитви, тому вона невірна, і ти не можеш жити з нею». Батько оскандженів. Він поголив бороду й хотів жбурнути в мене великим каменем, але я втік.

Хочу зазначити, що перше, що спонукало мене вступити до ісламського угруповання, була їхня ворожість до християн, яких я ненавидів усім своїм еством. Я завжди шукав у Корані аятів, які допомогли б мені виправдати мою ненависть і очистити совість від скоєного зла.

Шукрі призначив мене *еміром* невеликої групи, що розташовувалася на околиці Каїра. Він дуже пишався мною й моєю відданістю нашій спільній справі. Він називав мене «Абу Обейда». У кожного з членів угруповання було прізвисько, ми не

знали справжніх імен одне одного.

Шукрі довіряв мені все більше й більше. Він посилав мене в деякі арабські та інші країни на зустрічі з членами угруповання. Спільними зусиллями ми намагалися залучити до нашої організації нових членів і приймали від них клятву на вірність *еміру* Шукрі.

Через переслідування уряду нам на короткий час доводилося ховатися в горах недалеко від Меніа, Бадери й Асьюта. Щоразу, коли нас заарештовували, нас відправляли до Каїра, а потім відпускали. Ми відчували, що нам необхідно змінити місцезнаходження, тому що ми не могли більше жити серед невірних, адже в *хадисі* пророка сказано: «Я відкидаю кожного, хто живе серед невірних». Нам довелося доручити члену нашого угруповання знайти краще місце, куди ми могли б емігрувати. Ми шукали місце, де могли б жити постійно, повертаючись лише для того, щоб покарати світський режим, який не виконує заповідей Аллага.

Одного разу в 1977 році я і ще один член угруповання отримали наказ знайти мебльовану квартиру в бідному густонаселеному районі. Ми знайшли підходящу квартиру й винайняли її, не знаючи навіщо. Наступного дня нам стало відомо, що члени нашої організації викрали шейха Мухаммада. Через кілька хвилин після цього до нас прийшов ще один член нашої групи й розповів, що ж сталося. Шейх Мухаммад завжди був ворогом нашого угруповання. Він писав про нас неправду, звинувачував нас у тому, що у нас одна жінка є дружиною багатьох чоловіків. Представники угруповання багато разів попереджали його, щоб він припинив напади на нас, однак він серйозно не сприймав нас. Нам сказали, що мета цієї операції полягала в тому, щоб змусити уряд звільнити деяких наших керівників, заарештованих у зв'язку з інцидентом у Військовій технічній академії. Окрім цього, ми хотіли отримати викуп, щоб покрити пов'язані з викраденням величезні витрати.

Кілька годин по тому по всьому Єгипту було заарештовано більшість членів нашої організації. Були заарештовані навіть люди, ледь знайомі з нашою діяльністю. Нас привезли до в'язниці «Калла», де протягом двох років нас катували й допитували, чи не належимо ми до «антиурядового угруповання». Коли нас звільнили, нам довелося негайно покинути країну. Ми розділилися на групи й роз'їхалися по багатьох арабських країнах, чекаючи наказу *еміра*, якого Шукрі призначив замість себе. Це був початок кінця нашого угруповання. Я можу чесно сказати, що, якби не операція «Шейх Мухаммад», наша організація могла б утримувати в Єгипті велику владу.

Як я вже зазначав, деякі з нас шукали місто, куди можна було б емігрувати й підготуватися до великого джихаду. Нам сказали, що місце знайдено й багато братів уже там. На початку 1980 року я приєднався до решти членів угруповання. Це була пустельна місцевість, навколо якої не було нікого, крім бедуїнів, які іноді проходили повз. Ми підготували місце й почали з'їжджатися туди невеликими групами, оскільки в нас була лише одна автівка. Багато хто з наших членів вирости тут, вони допомагали нам орієнтуватися на місцевості й вивчати традиції нової спільноти, з якою тепер ми були пов'язані. У своєму таборі ми вирили колодязі, навколо табору звели паркан. Для входу існував пароль. Табір добре охоронявся. Ми вправлялися в стрільбі. На випадок нападу, кожному було видано гвинтівку.

Перші кілька днів усе було спокійно, ми були задоволені. Ми згадували про час, коли пророк Мухаммад іммігрував до Медіни, та з нетерпінням чекали того дня, коли знову зможемо повернутися до Єгипту й завоювати його, як пророк Мекку. У нас був звичай: кожен із нас, покинувши свою сім'ю невірних й емігрувавши в ім'я Бога, повторював поетичні строфи:

«Прощавай, рідна земле; можливо надовго! Твої люди і мої рідні не покораються Книзі Аллага! Мені важко їхати, але я вирушаю в дорогу в пошуках істини!»

Ми з ентузіазмом повторювали ці слова. Нас не цікавило ніщо, окрім ісламського заклику. Ми були готові долати будь-які труднощі заради Аллага. Ми думали, що якщо помremo, то потрапимо в рай; в іншому разі ми виграємо битву. Ці поетичні рядки сповнювали наші душі радістю і гордістю, а наші очі – сльозами й сумом, тому що ми печалились за своїми друзями і сім'ями.

У місці, куди ми емігрували, було неспокійно: постійні заколоти, сутички, партизанська війна. Усі жителі містечка були озброєні, що давало нам можливість також носити зброю, не викликаючи зайвих підозр. Місцева влада дізналася про нашу присутність від бедуїнів, які іноді збивалися з дороги в пустелі й забрідали до нас, щоб ми показали їм дорогу.

Одного разу наш охоронець побачив у бінокль дві військові машини, що прямували до нашого табору. Коли вони наблизилися на відстань кількох десятків метрів, охоронець наказав їм зупинитися й запитав, що їм потрібно. Вони хотіли дізнатися, хто ми, чому тут оселилися й до якого угруповання належимо. Вони боялися, що ми – дисиденти. Під час тривалої бесіди, у якій брав участь і я, вони дізналися, що ми – не місцеві, а приїхали в цей район нещодавно, що викликало в них ще більше підозр. Після тривалих дискусій нам довелося з сумом виїхати з табору і відмовитися від мрії жити тут.

Оскільки ми перебували в сусідній з Єгиптом країні, повернутися було легко й недорого. У нас не було вибору, адже нам потрібно було далі виконувати свій план. Ми вирішили повернутися до Каїру, але деякі мої товариші і я, із непередбачуваних причин, ненадовго залишалися там. За цей час ми познайомилися з людьми, які брали участь у війні в Афганістані. Нам удалося переконати їх, що війна в Афганістані велася проти росіян, а не в ім'я Аллага й ісламу. Вони запрягли у відданості нашій групі й старанно допомагали нам, аж доки ми не повернулися до Єгипту.

Щойно ми вїїхали в Каїр, як нас одразу ж заарештували й відправили в Міністерство внутрішніх справ. Допитавши, нас відпустили. Ми намагалися разом із тими, хто залишався вірним нам, відродити наше угруповання. Ми зустрічалися двічі на місяць для навчання та реформування своєї організації, процесу, який завершили у лютому 1990 року.

Одного разу до нас прийшов брат, завдання якого полягало у вивченні книг, журналів і газет із метою збору інформації про подібні ісламські угруповання по всьому світу. Він сердився, його обличчя розпашіло. Він вигукнув:

– Ви читали сьогоднішні газети?

Ми відповіли:

– Ні, а що сталося?

– Заарештовано групу місіонерів, які навертають людей у християнство, заманюючи їх грошима та втягуючи в сексуальні стосунки.

Ми всі запалали від люті, тим більше, що був священний місяць *Рамадан*. Нам потрібно було якимось чином протистояти тим, хто поширює зло. Але як же змінити зло? Діями? Це справа надзвичайно важка. Словами? Це – найменше, що ми повинні зробити. Але ж як і коли?

Початок

Прочитавши газету, ми відчули себе приниженими, оскільки не змогли стати на захист Аллага. Ми вирішили активно протистояти Євангелії, щоб за будь-яку ціну припинити розповсюдження християнства. Після довгих суперечок ми прийняли рішення про продовження військового протистояння уряду. Система державної безпеки Єгипту стала набагато дієвішою, аніж у 1970-х роках. Активних керівників нашого угруповання, здатних потайки вивезти з країни будь-кого, кому загрозувала

небезпека, тепер не було, а заміни їм не знайшлося. Деяких із них було страчено, інших – засуджено до довічного ув'язнення.

Тому ми виключили бойові дії зі свого боку й шукали іншого рішення, розмірковуючи над тим, як протистояти розповсюдженню християнства. Нарешті, ми зупинилися на плані «інтелектуальної конфронтації», тобто викритті неправдивого вчення християнства та іудаїзму і спробі довести фальсифікацію Тори та Біблії. Усі наші керівники висловилися за таку тактику, і ми почали шукати людину, яка взяла б на себе таку величезну відповідальність – яскраво висвітити правду й перемогти невірних.

Я ніколи не думав, що стану кандидатом на виконання цього завдання, не тому що я не був здатний до такої праці, а тому що всі знали, як сильно я ненавидів християн. Після тривалого напруженого мовчання *емір* оголосив ім'я людини, обраної для цієї роботи. Я мало не знепритомнів, коли почув своє ім'я. Я не тямив себе від люті. Як вони могли покласти на мене виконання цього завдання, завдання, яке, безумовно, вимагає читання єврейських і християнських книг?! Наш *емір* подивився на мене й промовив: «Це – наказ! У тебе немає вибору: ти повинен погодитися, якщо дійсно віриш в Аллага й у день страшного суду». А потім він процитував Коран: «Віруючий та віруюча не повинні приймати рішення в якійсь справі, коли Аллаг і Його Посланець уже вирішили це. А хто чинить непослух Аллагу та Його Посланцю, той перебуває в явній омані» (Сура 33:36).

Я намагався переконати *еміра* вибрати когось іншого, проте він категорично відмовився: «Я відчуваю, що ти краще за

Щоб протистояти
християнському
благовістю ми вирішили
викрити помилкове
вчення Біблії.

інших упораєшся з цим завданням. Якщо ти зробиш це добре, то одним каменем уб'єш двох зайців. По-перше, ти навчиш мусульман і відкриєш їм очі на ті факти, яких вони не бачать. По-друге, заробиш багато грошей, оскільки твої дослідження будуть перекладені й опубліковані по всьому світу».

Після його слів мені захотілося зайнятися цією темою і якнайшвидше розпочати дослідження. *Емір* пояснив: «Твоє дослідження повинно складатися з двох частин. Перш за все, ти повинен довести, ґрунтуючись на Торі й Новому Завіті, справжність покликання Мухаммада як пророка, яку підтверджує Коран: «... які підуть за посланцем, неписьменним пророком, запис про який вони знайдуть у Таураті (Торі) та Інджілі (Євангелії). Він накаже їм найкраще і відверне від неприйняттого» (Сура 7:157).

По-друге, ти повинен довести, ґрунтуючись на протиріччях, що Тора і Новий Завіт, якими люди користуються в наш час, – це не ті книги, які надихнув Бог, бо їх зміст було змінено та викривлено».

Із небажанням я прийняв це завдання і сказав *емірові*: «Для виконання цієї місії мені доведеться придбати Біблію і прочитати її». Він відповів, що ми разом підемо в центр Каїра і купимо її.

Ми ходили вулицею Гомхорія, доки знайшли книгарню, де продавали Біблію. Ми не могли ввійти всередину в своєму традиційному одязі, оскільки він відразу ж упав у вічі. Працівники, найімовірніше, оразу викликали б поліцію, подумавши, що ми прийшли громити магазин. Повз проходив якийсь чоловік, ми зупинили його й запитали, як його звать. Ми попросили його зайти в магазин і купити для нас Біблію, що він і зробив.

Потім ми з *еміром* вирушили до мене додому, в південну частину Каїра. Дорога зайняла більше двох годин. Протягом усього цього часу Біблія пекла мені руки, і я намагався позбавитися її. Спочатку я залишив її на лавці, потім зробив вигляд,

що загубив її, однак *емір* щоразу знаходив і повертав її мені, нагадуючи, щоб я більше не втрачав книгу. Нарешті, ми дійшли додому. *Емір* поїхав у своє місто, а я залишився на самоті, щоб вирушити в найскладнішу з усіх моїх подорожей – подорож по Біблії.

Перший день був найважчим. Мені здавалося, що Біблія – не від Бога, що вона накличе в мій дім демонів, і я не зможу молитися. Тому я не тримав її в спальні. Багато днів поспіль я відчував панічний страх, коли збирався підійти до неї. Коли я чув у будинку якийсь звук, то думав, що Аллаг послав демонів, аби покарати мене за те, що в мене є Біблія. Я не тримав Біблію в тій кімнаті, де молився, бо думав, що ангели не прийдуть, якщо там буде ця книга.

Ці та інші страхи довго мучили мене. Доти, доки я не усвідомив, що я не добровільно вирішив тримати Біблію в своєму будинку, а просто був слухняний Аллагу, підкоряючись *еміру*. У своєму *хадисі* пророк Мухаммад наказав нам схилитися *еміру*: «Хто кориться моему *еміру*, кориться мені, а хто не послухається мого *еміра*, – той не кориться мені». Я дійшов висновку, що виконую наказ призначеного Богом *еміра*, і тому Біблія не заподіє мені жодного лиха: якщо я її триматиму її у кімнаті, Аллаг допоможе мені.

Група забезпечувала мене всім необхідним. Мені давали 500 єгипетських фунтів на місяць на особисті витрати за те, що я постійно займався дослідженнями. Щоразу, коли я намагався забути про цю роботу, я згадував *хадис*: «Хто кориться моему *еміру* – кориться мені, а хто не послухається мого *еміра*, – той не кориться мені». Я тричі просив Аллага прощення, а потім молився. Ніщо не відволікало мене від моєї роботи. У моєму розпорядженні було достатньо довідкової літератури, що дуже мені допомагало; я багато чого дізнався про християнство й вирішив, нарешті, розпочати цей важкий шлях.

Я хвилювався, бо не знав, як і з чого почати. У мене не було

певного методу дослідження, а знав лише, що воно має складатися з двох частин. Наприклад, щоб довести, що Мухаммад – пророк, я сподівався знайти ім'я «Мухаммад» або, наприклад, «Ахмед» чи «Махмуд» у Торі та Біблії. Я був розгубленим: не знав, яке ім'я мені шукати.

Я остаточно заплутався й вирішив перейти до другої частини свого дослідження – пошукати протиріччя, які доводять, що Тора та Біблія – не від Аллага. Проте так само, як і в першому випадку, мені важко було визначити, яким саме чином розглядати й спростовувати істинність Тори та Біблії. Я сердився, бо усвідомлював, що мені бракує необхідної підготовки, щоб виконати покладене на мене завдання. Однак я не звик здаватися й вирішив, не шкодуючи сил, прямувати до своєї мети.

Ми з *еміром* зустрічалися раз на місяць, щоб обговорити дослідження. Щоразу я просив його змінити своє рішення й передати це завдання комусь іншому, а мене визначити йому в помічники. Усе ж, як не дивно, *емір* наполягав на тому, що цю роботу повинен виконати саме я.

Я молився й просив Бога дати мені сили. Раптом я відчув себе надзвичайно хоробрим і почав читати Біблію, проте, як і раніше, не маючи жодної системи або методу. Я почав із Книги Буття. Я не знав, що в ній шукати. Я знаходив лише дивні імена, про які ніколи раніше не чув. Це дуже сердило мене. Зрештою я жбурнув Біблію в куток і закричав: «Ці євреї і християни – дурні. Як вони могли сказати, що така дивакувата книга, повна дивних імен, від Бога. Вони точно втратили глузд!» На цьому я припинив дослідження Біблії.

Минуло два дні, і я знову повернувся до читання Біблії. На цей раз я вже не читав Книгу Буття, оскільки не хотів знову натрапити на незрозумілі мені імена і слова. Я перегорнув кілька сторінок і почав читати. Книги Числа, Вихід і Повторення Закону вразили мене. Там я знайшов багато детальної інформації про Мойсея, фараонів та ізраїльтян, що значною мірою

задовольнило мою цікавість.

За два місяці я закінчив читати Старий Завіт, однак це було поверхнєве читання: я не особливо вникав у зміст. Я прочитав його ще раз, намагаючись знайти що-небудь, що стосувалося б Мухаммада, Ахмеда або Махмуда, проте нічого так і не відшукав. Я почав читати Новий Завіт, а прочитавши його, не дійшов жодного висновку. Я більше не міг цього терпіти й тепер ще більше сердився на *еміра*, який змусив мене займатися цими дослідженнями.

Коли *емір* відвідав мене наступного разу, я повідомив йому, що не можу знайти жодних фактів, які підвели б мене до того, що ми шукаємо. Я прочитав Тору й Біблію і нічого не знайшов. *Емір* нагадав мені про книгу, яку ми колись вивчали, живучи за кордоном, і яка, напевне, суттєво допоможе мені в роботі. Це була книга «Відкрити істину» покійного шейха аль-Гінді, яку я знайшов у своїй бібліотеці.

Книга «Відкрити істину» була для нас надзвичайно цінною, особливо коли ми дискутували з християнами, намагаючись переконати їх, що іслам – це істинна релігія. У ній були наведені помилкові цитати з Тори й Біблії, і ми показували їх християнам, які прийняли іслам. Ми досить успішно застосували їх стосовно трьох людей. Я почав нове дослідження за допомогою інших книг, які дав мені *емір*, таких як «Секти й віросповідання» Шахрістані, «Секти й релігійні культури» Ібн Хазма й деякі інші історичні та біографічні твори, що критикують християнство. Я виписав усі вірші, які Ібн Хазм називав суперечливими, і знайшов їх у Торі та в Біблії. Утім більшість цих віршів були написані іншими словами або стосувалися інших людей. Я знайшов багато віршів, у яких були деякі протиріччя, але якби ми використали їх як основу наших доказів того, що Тора не є істинною, то нам довелося б визнати суперечливими і не від Бога також і деякі сури Корану. (Пізніше я описав свої відкриття у праці, яку назвав «Відповідь Ібн Хазму».)

Я наполегливо продовжував свою роботу, до виконання якої мотивувала мене виключно любов до Аллага й пророка. У нашому угрупованні помітили, що я все більше й більше захоплююся Біблією. Мене почали прямо про це запитувати, однак я брехав. Мені доводилося придумувати все нові й нові виправдання. Я говорив, що збираюся зустрітися з молодими християнами, щоб повернути їх в іслам, і мені необхідно дізнатися про їхнє віровчення.

Мої спроби підірвати авторитет і популярність Тори, вказавши на протиріччя у ній, зазнали фіаско, і я вирішив перейти до іншої частини своїх досліджень: знайти вірші з Тори і Біблії, які підтверджують, що Мухаммад був посланцем Бога. Я переглянув книгу аль-Гінді «Відкрити істину» і зрадів, що знайшов те, що хотів. З якою радістю я молився й дякував Богові за те, що показав мені ці вірші. Я почав виписувати їх у такому порядку:

Книга Буття 17:20; 49:10;
 Книга Повторення Закону 18: 18-20; 32:21; 33: 1-3;
 Книга пророка Ісаї 42: 9; 54: 1-3; 65: 1,2;
 Книга Псалтир 45: 1-3; 149: 3;
 Книга пророка Даниїла 2:31, 32;
 Євангеліє від Матвія 3: 2; 13:31; 20: 1; 21:33;
 Євангеліє від Івана 14:15;
 Книга Об'явлення 2:27.

Ці вірші були не єдиними, згаданими аль-Гінді, з метою довести, що Мухаммад – пророк. Однак усі інші я виключив, оскільки вони не були такими ж чіткими й однозначними. Я вивчив ці вірші надзвичайно ретельно й об'єктивно. Ми, особлива група віруючих мусульман, ніколи не брали до уваги інформації, що не виходить із надійного джерела. Ці вірші, на перший погляд, були дуже привабливі для кожного мусульманина. Проте їх можна було прийняти лише спонтанно, а в процесі

скрупульознішого розгляду (а саме він і є методом дослідження мусульман-фундаменталістів) виявляється, що висновки, засновані на цьому доказі, неправильні, тобто недійсні.

Таким чином, я зібрав усі книги, які, на мою думку, могли допомогти мені в дослідженні. Я почав уявляти собі своє майбутнє після успіху моєї роботи. Я зроблю велику послугу Аллагу й пророку й отримаю значну суму грошей. До речі, про гроші. *Емір* і я пішли до книжкової крамниці «Захисники *Сунни*» й пояснили ідею написання моєї книги. Вона справила на власників таке враження, що спочатку вони попросили показати їм перший розділ, а потім запропонували купити авторське право. Я мріяв, завдяки цій книзі, стати багатим і знаменитим, проте головною моєю метою було проголосити перемогу ісламу.

Я знову почав читати Біблію. З часом я відчув, що вже не можу не читати її. Я записав багато логічних й обґрунтованих доказів того, що Тора й Біблія підтверджують, що Мухаммад – пророк. Результат, однак, не був таким, як я очікував, оскільки в своєму дослідженні й бажанні підтвердити божественну природу Мухаммада я був занадто прискіпливим. Я посилався на багато джерел, приміром, «Словник країн» Якота Ель-Мамаві, в якому я зустрів назву міста Фаран. Я перевіряв, де воно знаходилося і яка його сучасна назва. Я навіть користувався лінгвістичним *словником арабської мови та словниками івриту*, щоб зрозуміти значення таких слів, як, наприклад, «шелон».

Я бажав написати книгу, твердження якої – ні, навіть жодне слово з якої – ніхто не зміг би спростувати. Проте, на жаль, усе складалося не так, як я хотів. Усі мої логічні «висновки» та лінгвістичні «докази» розсипалися один за іншим. Я не міг знайти жодного вірша на підтвердження своєї теорії. (Між іншим, я написав іншу книгу – «Правда, яку замовчують», у якій я згадував усі вивчені мною вірші й те, як я дійшов висновку, що вони не стосуються пророка Мухаммада.) Я закінчив вивчення всіх цих віршів, однак не знайшов того, що шукав. Те, що я в

той момент відчував, було сумішшю печалі, відчаю, тривоги й розгубленості. Мені ніколи не спадало на думку, що Мухаммад – не пророк. Я намагався себе втішити, доводячи, що мені просто не вдалося зіставити ці свідчення з особистістю пророка.

Я вирішив зробити ще одну спробу. Цього разу я використовував інші книги, такі як *«Докази належності до пророків»*, *«Словник країн»*, *«Арабська енциклопедія»*. Я щосили намагався домогтися успіху. Провал – після всіх неприємностей і

Чи можливо, щоб усі
ці книги обманювали
нас і представляли нам
вигадану особу?

випробувань, через які мені довелося пройти, – означав крах усього мого життя. Друга спроба виявилася не кращою за першу, а навіть гіршою: я зіткнувся з великою кількістю інформації, що повністю суперечила моїй теорії.

Іноді, дивлячись на величезну кількість ісламських книг і довідників, я запитував себе: *«Чи можливо, щоб усі ці книги обманювали нас і представляли нам вигадану особу? Якби так було насправді, Аллаг не заслуговував би на поклоніння. Я не піду цим шляхом»*. У такі хвилини я негайно молився й просив у Бога прощення.

Несподівано для себе я припинив своє дослідження й утретє повернувся до читання Біблії. Я настільки радів, читаючи її, що боявся, що перебуваю під закляттям. Ми зазвичай говорили, що християни – чаклуни, які черпають свої чари з Тори й Біблії. Попри все це, я відчував якийсь дивний потяг до Біблії, потяг, перед яким неможливо було встояти.

Емір регулярно відвідував мене. Щоразу перед його приходом я думав, що він буде розчарований мною, оскільки я не досяг поставленої переді мною мети, і звільнить мене від виконання цього завдання. Проте кожного разу він, здавалося,

захоплювався мною все більше, ніж раніше, запевняючи, що я краще за всіх упораюся з цією роботою.

Я почав читати Євангеліє від Матвія і спіткнувся, перш ніж дочитав перший розділ. Я побачив генеалогію, простежену від Христа до Давида. Я знову подумав, що християни збожеволіли. Я намагався втішити себе цією думкою й сподівався, що все ж знайду те, що шукаю. Мене вразили 4, 5 і 6 розділи Євангелія від Матвія. Я раніше двічі читав цю частину Біблії, але цього разу мені здавалося, що я читаю її вперше. Мене не залишало відчуття, що якась рука легенько торкнулася моєї голови й відкрила мій розум. Я почув, як голос усередині мене промовив: «Настав час тобі зрозуміти, що ти читаєш, і не турбуватися про те, хто правий, а хто помиляється». Без жодної видимої причини я затремтів.

Я виявив, що Біблія розповідає про те, як ми чинили з християнами, неначе описує сучасні події. Я прочитав, що в Біблії сказано про переслідування, приниження й вбивства, – адже це наше розуміння покори Аллагові. Як дивно, що цій Біблії відомо про те, що ми говорили християнам і як поводитися з ними! А, можливо, християни недавно дописали цю її частину?

Ми завжди приймали любов і смирення християн за страх перед нами, мусульманами, оскільки християни, як написано в Корані, – лише слабка меншість: «...спіткали їх приниження і бідність» (Сура 2:61).

Я знайшов чимало віршів, що закликають до любові, покірності, смирення й навіть любові до своїх ворогів. Я був спантелечений. Як можна писати про причину власного приниження? Щоразу, читаючи заповідь Бога християнам любити своїх ворогів, я згадував про те, як грубо ставився до своїх батьків. Я чинив із ними дуже жорстоко і, здавалося, завжди міг вигадати нові способи образити їх. Одного разу я захворів і переніс серйозну операцію. Мій батько хотів відвідати мене в лікарні, але я відмовився, сказавши, що не хочу бачити невір-

ного. Мати передавала мені їжу через інших людей, бо інакше я не прийняв би її. Вона годинами в спеку простоювала біля лікарні, де я перебував, щоб хоч мигцем побачити мене у вікні.

Ці спогади завжди доводили мене до сліз, і я проклинав той день, коли пізнав Аллага. Усередині мене йшла боротьба. Я втішав себе, нагадуючи, як поводитися зі своїми отцями Абу Обейда й Абу Бакр, а Мосааб – зі своєю матір'ю. Це ненадовго заспокоювало мене. Я закінчив читати Євангеліє від Матвія, проте його слова назавжди врізалися мені в пам'ять. Вони переслідували мене вдень і вночі, особливо тоді, коли я хотів зробити щось погане. Я прочитав решту Євангелія та послання й був уражений тим, що їхнє вчення й риторика набагато кращі, ніж у Корані. Оскільки Біблія була написана за 630 років до виникнення ісламу, як можна стверджувати, що риторика Корану унікальна?

Якось у холодну зимову ніч я читав суру з Корану, сподіваючись стерти з пам'яті слова з Євангелія від Матвія. Брати і я завжди заздрили християнам, тому що у них були близькі стосунки з багатьма людьми. На противагу їм, ми не могли навіть зав'язати випадкових знайомств із мінімальною повагою до людей, не кажучи вже про те, щоб привітно запросити когось повернутися в іслам. Це було великою перешкодою на нашому шляху. Заклик ісламу не дозволяв нам будувати близькі стосунки з людьми – саме те, що потрібно, аби залучити їх до ісламу.

Наше життя було сповнено насильства, жорстокості та терору. Це не було нашою природною поведінкою. Однак ми відчували, що якщо так не поводитимемося, то не виконаємо волю Аллага. У Корані Аллаг учить нас жорстоко поводитися з невірними, незалежно від того, чи вірять вони в Біблію, чи є політеїстами, чи лжемусульманами. Ось що в Корані сказано про тих, хто вірить в Біблію: «О ви, які увірували! Не беріть юдеїв та християн у приятелі – вони приятелі одні одним. А хто ж серед вас знається з ними – він сам з-посеред них. Воістину,

Аллаг не веде прямим шляхом нечестивих» (Сура 5:51).

Що ж стосується інших невірних, таких як мусульмани, котрі не моляться, не дають десятину, або не відрощують бороду, або грішать і не каються, в Корані написано: «О ви, які увірували! Не беріть собі за приятелів невіруючих замість віруючих. Невже ви прагнете, щоб Аллаг мав проти вас очевидний доказ?» (Сура 4:144). Про членів сім'ї та родичів у Корані сказано: «О ви, які увірували! Не беріть собі за приятелів батьків і братів ваших, які віддали перевагу невір'ю перед вірою. Хто з вас буде приятелювати з ними – той – нечестивець» (Сура 9:23). «Ти не знайдеш людей, які вірують в Аллага та Останній день, але водночас приятелюють із тими, хто ворогує з Аллагом і Його Посланцем – навіть якщо це будуть їхні батьки, сини, брати чи інші родичі. Аллаг дарував серцям їхнім віру та ствердив їх духом від Себе. Він уведе їх у сади, де течуть ріки, і будуть вони там вічно! Аллаг вдоволений ними, і вони вдоволені Ним. Це – прибічники Аллага, і, воістину, прибічники Аллага матимуть успіх» (Сура 58:22).

Якщо ми додамо до цих *аятів* з Корану достовірний *хадис* аль-Бухарі та аль-Термеза, то, відповідно до Омара, пророк Мухаммад сказав: «Не подавайте руки людям, які вірять у Біблію, не відповідайте на їх вітання; якщо ж вони зустрінуться вам на дорозі, зіштовхніть їх з дороги».

Безліч таких *аятів* визначали наші взаємини з сім'ями, друзями й немусульманами. При визначенні цих стосунків у нас не було вибору хоча б тому, що ісламське мислення загалом і Коран зокрема не дають мусульманину можливості користуватися своїм розумом. Навпаки, кожного, хто вдається до спроби інтелектуально пояснити *аят* із Корану або *хадис*, називають невірним. Ми повинні приймати все так, як каже Мухаммад. А від усього, про що Мухаммад не сказав, слід триматися подалі. Аль-Бухарі згадує про *хадиси*, де Ібн Аббас стверджує, що пророк Мухаммад сказав: «Хто висловить свою особисту думку

про Коран, замовить собі місце в пеклі».

Як же нам по-дружньому ставитися до тих, хто відрізняється від нас, дотримуючись при цьому всіх цих *аятів* Корану й *хадисів*? Це неможливо, оскільки Коран говорить: «Не схиляйтеся до тих, хто несправедливі, щоб вас не торкнувся вогонь. У вас немає помічників, окрім Аллага, бо інакше ніхто не допоможе вам» (Сура 11:113). Тому моє серце було сповнене злості й обурення, коли в Біблії я читав про любов і прощення. Мені багато разів ставало соромно, коли я читав Біблію, яку ми називали перекрученою. Цікаво, думав я, чому християни, які спотворили Біблію, усе ж мають любов і повагу тих, хто їх оточує, і чому ми, ті, хто не змінили слова Аллага, не можемо цього домогтися. Щось тут було не так.

Я намагався відкинути такі думки, однак вони знову наздоганяли мене. Невже, провівши своє дослідження, я так і не дійду жодного висновку? Такі думки завдавали мені так багато страждань, що щоразу, коли вони долали мене, я вигукував: «Прости мені, Господи! Я проголошую, що немає Бога крім Аллага й Мухаммад пророк його!» Потім я починав молитися, щоб позбутися цих думок.

Я переконував себе, що Мухаммад справді – посланець Аллага, незважаючи на те, що я не можу знайти доказів цьому в Торі й Біблії. Моя проблема ставала дедалі серйознішою. Замість того щоб шукати докази того, що Мухаммад – пророк, я розумів, що мене більше приваблюють слова Тори й Біблії. Я міркував над тим, як мені позбутися їх впливу й довести, що Тора й Біблія – не від Бога. Усе, що в них написано, було настільки правильним, що воно не могло бути сказано людиною. Як могли люди з такою проникливістю бачити глибини майбутнього й дві тисячі років тому писати про те, що відбувається нині? Якби ми припустили, що Тора й Біблія написані людиною, ми б поставили людину за знанням та мудрістю на один рівень із Богом. Але ми ж знаємо, що Бог всезнаючий, всемогутній і

Йому немає рівних. Несподівано я почав читати Псалтир і Книгу Приповістей. Я вивчив напам'ять деякі вірші з 23-го і 143-го псалмів і повторював їх у своїх молитвах. Усіх, хто чув, як я молюся, ці вірші торкалися за душу, і вони просили мене записати їх, щоб потім використовувати їх у своїх молитвах. Я все ще хотів знайти докази того, що Мухаммад – пророк і що Біблія – помилкова, однак не міг. Мене долали сумніви та суперечливі думки.

Я намагався не звертати на них уваги, але вони відвідували мене дедалі частіше. Я любив Аллага, але мій світогляд і любов до релігії завжди утримували мене навіть від думки про те, що іслам може виявитися не істинною релігією, даною нам Богом. Я заплутався, утратив спокій і вже не міг, як раніше, спокійно спати ночами.

Одного разу на світанку я молився. Цитуючи напам'ять Коран, я раптом зупинився. Мої думки блукали. Я подумав: «Що б ти зробив, наприклад, якби виявилось, що іслам – це не шлях до раю?» Я намагався якомога швидше позбутися цієї думки, однак не міг. Того ранку я так і не закінчив ранкову молитву. Я плакав, доки не заснув на килимку. Кілька годин по тому мене розбудила мати. На роботу я пішов абсолютно розгубленим. Я не пам'ятаю, куди йшов і з ким розмовляв.

Коли я повернувся додому, мені дуже захотілося почитати Біблію. Я прочитав Євангеліє від Івана від першого розділу до п'ятнадцятого.

У ньому я виявив високі філософські думки, риторику й надзвичайно витончені й зв'язні вислови, особливо коли йшлося про овець і пастуха, виноградну лозу й садівника, гілки, що дають плоди, і безплідні, які кидають у вогонь.

Як могли люди дві
тисячі років тому
писати про те, що
відбувається нині?

В агонії я голосно вигукнув: «О, Боже, змилуйся над Своїм слугою! Будь ласка, скажи мені, де Ти і на чиєму Ти боці: Ти з євреями і християнами чи з мусульманами? Будь ласкавий, змилуйся наді мною. Я – твій слуга, я присвятив своє життя служінню Тобі. Я вдячний за всі Твої милості. Я не можу стати перед Тобою, а Ти не зійдеш до того, щоб стати перед Своїм диханням. Ти – всемогутній Бог, а я – безпорадна людська істота, яка не може нічого зробити, доки Ти не дозволиш. Ти – найбільш милостивий, найбільш співчутливий, а я – Твій слуга, який не має ні сили, ані мудрості. Усе моє життя – в Твоїх руках. Я люблю Тебе з дитинства. Я пожертвував собою заради небес і Твоєї любові. Я не боюся ні тюрми, ні тортур. Навіть якщо весь світ устане на моєму шляху, я все одно шукатиму Тебе. Чому Ти так чиниш зі мною? Я любив Тебе й намагався в усьому догодити Тобі так, як учив нас Твій пророк Мухаммад. І ось я, безпорадний, не можу іти далі. Кожна сторона говорить, що Ти – їхній Бог. Я не знаю, хто має рацію, а хто помиляється. О, Боже, може мені заприсягнути Тобі в своїй любові? Думаю, ні, бо Ти й так усе знаєш. О, як я настраждався, шукаючи Тебе! Я покинув навчання, залишив свою сім'ю і друзів. Я блукав, як безпритульний. Я був у в'язниці, й мене катували заради Твого імені. Чому Ти не відповідаєш мені?! Якщо Ти – Бог мусульман, забери з мого розуму все, окрім ісламу, а якщо Ти – Бог християн, укажи мені на світло, за яким би я пішов».

Ця агонія не давала мені спати, в моєму мозку пульсувала думка: а якщо іслам – не шлях Бога? Якщо шлях Бога – у Торі або в Біблії? Чи йти мені тоді до християн? Від однієї цієї думки моє тіло починало тремтіти. Що б зі мною сталося, якби Бог і люди звинуватили мене? Але одного разу я все ж відкинув свої страхи й сказав собі: «Чого ти хочеш? Досить вже, ти не такий, яким був раніше. Перед тобою два шляхи, й обидва здаються прямими. Не втрачай часу й щосили шукай Божого шляху. Неважливо, єврейський, християнський чи мусульманський.

Найголовніше, щоб це був Божий шлях – якщо ти, справді, шукаєш Бога. Це – твоя доля, і ти повинен прийняти її. Будь упевнений, Бог відповість тобі відповідно до твоєї широти. Забудь, що ти мусульманин, і почни пошук спочатку. Що тобі заважає?»

Я поміркував про це і сказав: «О, Боже, веди мене й дай мені сили, бо переді мною важкі випробування. Якщо Ти мені не допоможеш, мене розтерзають демони. Я буду безцільно блукати світом, не маючи спокою. О, Боже, прошу Тебе, допоможи мені! Я обіцяю йти за Тобою туди, де Ти, навіть до християн, яких ненавиджу...» Я раптом відчув, як мене огорнули спокій і мир. Уперше я усвідомив, що мислю логічно.

Я дійшов висновку, що християни збилися зі шляху й стали невірними з двох причин. Перша: вони стверджують, що Христос, син Марії, – Бог; друга: вони вірять, що Він помер на хресті й воскрес, щоб спокутувати гріхи людей. Чому б мені не зосередити своє дослідження на цих двох питаннях і не перевірити їх із ісламської точки зору? Мені було цікаво, що говорять про це ісламські вчені.

Я почав переглядати книги з історії ісламу, біографії та тлумачення. Я шукав відомості про згадки в Корані про Христа й про те, чи притаманні Йому якості Бога. Я використовував надійні, достовірні джерела, такі як *«Інтерпретація»* Ібн Касира, *«Історія ісламу»* аль-Дахабі, *«Початок і кінець»* Ібн Касира, *«Книга про релігії і секти»* Абуль-Фатха Шахрістані, *«Про секти і культу»* Ібн Хазма (відомого також як Абу Мухаммад), *«Священні книги до ісламу»* й *«Християнство між логікою й переказом»*. У результаті інтенсивних досліджень я знайшов декілька характеристик Христа, про які не писали в своїх книгах навіть християни. Наприклад:

1. Той, хто здатний творити

У Корані написано: «Такий Аллаг, ваш Господь; немає бога, крім Нього, Творця кожної речі; тож поклоняйтеся Йому! Він – Опікун кожної речі» (Сура 6:102). «Воістину, твій Господь – Творець, Знаючий» (Сура 15:86). «О люди! Ось притча, послушайте її! Воістину, ті, до кого ви звертаєтесь замість Аллага, не створять навіть мухи, якщо й усі зберуться разом. А коли муха відбере у них щось, то вони не зможуть забрати цього в неї! Слабкий той, хто просить, і той, у кого просять!» (Сура 22:73). «Ті, кого ви кличете замість Аллага, не творять нічого, вони самі – створені» (Сура 16:20). «Невже Той, Хто творить, рівний тому, хто не творить? Невже не замислитеся ви?» (Сура 16:17).

Це – всього лише кілька віршів, що підкреслюють здатність Бога творити. Коли Бог хоче відрізнити Себе від інших, Він бере певну якість, у якій перевершує усіх. Коран стверджує, що Христос творив: «...з дозволу Мого ліпив ти з глини подобу птаха, дихав на неї, і вона ставала птахом з дозволу Мого...» (Сура 5:110). Прочитавши цей вірш, я відчув, що саме Бог дав Христу таку якість. І Христос був єдиним, кому Бог дарував одну зі Своїх Божественних якостей. Чому Христу, а не Мухаммаду? Бог сказав Мухаммаду: «Воістину, ти не змусиш мертвих чути, а глухих не змусиш почути заклик, якщо вони відвертаються» (Сура 27:80). Дати глухому слух набагато легше, ніж творити. Бог не наділив Мухаммада, найкращого з Його людей і головного з Його пророків, здатністю давати глухим слух. Він кинув людям виклик: створіть муху, а Сам дав Христу здатність творити птахів. Птахи – маленькі істоти, але справа не в їхньому розмірі, а в принципі. Той, хто творить мале, може творити й велике. Це – не від людини, а від Бога.

2. Той, хто знає невідоме

Бог говорить про себе в Корані: «Скажи: «Ніхто на небесах і на землі не знає потаємного, крім Аллага! Вони навіть не

знають, коли воскреснуть» (Сура 27:65). «У Нього ключі від потаємного, і знає про них тільки Він! Він знає те, що на суші й те, що в морі. Жоден листок не падає, щоб Він не знав цього, і немає ні зернини в темряві землі, ні чогось вологого чи сухого, чого б не було [записано] в ясному Писанні» (Сура 6:59). У першому *аяті* Коран, поза жодним сумнівом, наголошує, що приховане належить лише Богові й більше нікому. Другий *аят* говорить про той факт, що тільки Бог знає невідоме й майбутнє. Коран учить, що Мухаммад забороняв говорити кожному, хто приписував йому здатність знати те, що приховано. «Скажи: «Я не говорю вам, що в мене скарбниці Аллага та що я знаю потаємне. І не говорю вам, що я – ангел» (Сура 6:50).

Одного разу Моас сказав Мухаммаду: «Якщо Аллаг захоче, захочеш і ти», але Мухаммад перебив його: «Як ти можеш порівнювати мене з Аллагом? Ніхто на землі чи на небі крім Аллага, не знає, що приховано».

Що ж стосується Христа, тут всі обмеження зняті. Він знає і робить те, чого не можуть інші. У Корані написано: «Я розповім вам про те, що ви їсте, та що відкладаєте про запас у будинках своїх» (Сура 3:49). Дуже незвично, що в цих віршах Христос говорить від першої особи: тож говорить Сам Бог. Мухаммаду ж, навпаки, завжди говорили, що сказати. Христос унікальний, тому що Він говорить за Себе, а це означає, що Його здібності належать Йому Самому.

У книзі Ібн Касира «Початок і кінець» (частина 2, с. 86) я прочитав про випадок, який присоромив мене. Він був незаперечним доказом того, що Христос мав надприродну здатність знати те, що приховано. (Це довга історія, тому ті, кого вона цікавить, можуть самі звернутися до книги Ібн Касира.)

3. Той, хто зцілює хворих

Коран згадує про Авраама, говорячи, що Бог – єдиний цілитель. Він «зцілює мене, коли я хворію» (Сура 26:80). Мухаммад

сказав у достовірному *хадісі*: «О, Аллаг, немає зцілення, крім Твого». У Корані ми читаємо, що й Христос говорить про Себе: «Я зцілю сліпонародженого і прокаженого...» (Сура 3:49).

4. Той, хто дає життя й смерть

Бог – єдиний, хто тримає життя й смерть у Своїх руках; ніхто інший не може дати життя або смерть. У Корані написано: «Воістину, ми даруємо життя і смерть. Ми будемо спадкоємцями» (Сура 15:23). «Воістину, Ми оживляємо померлих і записуємо їхні вчинки й те, що вони лишили по собі. Кожну річ Ми порахували в Ясній Книзі!» (Сура 36:12). «Воістину, це Ми даємо життя і смерть, і до Нас – повернення» (Сура 50:43). Що ж стосується Христа, Коран згадує, що Він сказав про Себе: «...і я воскресну померлого – з дозволу Аллага!» (Сура 3:49).

Ібн Касир розповідає випадок, який доводить, що Христос мав владу давати життя й смерть. Коли Христос побачив жінку, яка оплакувала свою, давно померлу, дочку, Він запитав: «Чому ти плачеш, жінко?» Вона відповіла: «Дочка моя померла, а у мене немає більше дітей». Христос же запитав її: «Хочеш, щоб Я її воскресив?» Вона відповіла: «Так, о Дух Божий!» Христос став біля могили і покликав дівчинку три рази. На третій раз маленька дівчинка встала і заговорила зі своєю матір'ю. Потім дівчинка попросила Христа дозволити їй повернутися. Він сказав їй: «Повернись назад!» Могила закрилася, і вона знову була мертва («Початок і кінець», частина 2, с. 84).

5. Той, хто дає «хліб щоденний»

У Корані написано: «Воістину, Аллаг – Наділяючий, Володар Могутності!» (Сура 51:58).

Там чітко сказано, що Бог – єдиний, хто може давати прожиток. Що ж стосується Христа, Ібн Касир згадує, що Він мав особливу здатність давати прожиток тим, кому бажав. Найкращим прикладом цього є випадок, коли Христос нагодував п'ять

тисяч людей декількома хлібами й парою риб.

6. Той, хто є унікальним

Ось що в Корані сказано про Бога: «Творець небес і землі! Він створив вам дружин із вас самих, а також створив художу парами; так Він розмножує вас. Немає нічого, схожого на Нього. А Він – Всечуючий, Всевидячий!» (Сура 42:11). Що ж стосується Христа, то нікого не можна з Ним порівняти. Він народився від діви через непорочне зачаття. Він був єдиним, про кого писали, що Він – Слово Боже й Дух Божий, єдиним, над ким сатана не мав жодної влади. Він був єдиним, наділений божественними якостями.

7. Той, хто повеліває

У Корані згадано й цю божественну якість: «Коли ми хочемо якусь річ, то тільки говоримо їй: «Будь!» – і вона є» (Сура 16:40). «Творець небес і землі! Коли вирішує Він якусь справу, то лише говорить їй: «Будь!» – і вона постає» (Сура 2:117). Ця унікальна якість Бога – здатність наказувати, щоб що-небудь почало своє існування або щоб відбулася певна дія. Як сказав Ібн Касир, Христос виявив цю якість, коли перетворив воду на вино («Початок і кінець», частина 1, с. 85).

8. Той, чий престол – вище від вод

У Корані сказано про престол Бога: «Він той, Хто створив небеса й землю за шість днів, коли трон Його був над водою. Це все для того, щоб випробувати вас – чиї вчинки будуть кращими?» (Сура 11:7). Кордобі й Ель-Хаддаді говорили, що цей вірш стосується й Христа, чий престол поставлений Богом вище за води, щоб перевірити віру людей. Христос ішов по Тіверіадському морю до Своїх учнів, щоб випробувати їхню віру. Пізніше Він сказав їм: «Ви – маловірні» (Матвія 8:26).

9. Той, Хто судить і править

Коран говорить про Бога: «Рішення належить Аллагу; Він прорікає істину. Він – найкращий із суддів!» (Сура 6:7). «І якщо частина з вас увірувала в те, з чим мене послано, а друга частина не увірувала, то чекайте, поки Аллаг не розсудить між нами. А Він – найкращий із суддів!» (Сура 7:87). Ель-Бакхарі пояснює, що чув від ібн Аббасса, який чув від пророка Мухаммада такі слова про Христа: «Судний день не прийде доти, доки син Марії не повернеться, як правий суддя, щоб керувати справедливо і викоренити несправедливість».

10. Той, хто володіє усім знанням

У Корані сказано про Бога: «Погляди не досягають Його, це Він досягає погляди! Він – Проникливий, Всевідаючий!» (Сура 6:103). Це ще одна якість Бога, утілена Христом. Ібн Касир і Кордобі розповідають про випадок, коли Христос був на горі й римляни хотіли заарештувати Його. Він пройшов прямо повз них, і вони Його не побачили, але Він бачив їх усіх («Книга про релігії і секти» Абуль-Фатха Шахрістані).

11. Той, хто милосердний і милостивий

У Корані написано: «Ваш Бог – Бог Єдиний. Немає Бога, крім Нього, Милостивого, Милосердного!» (Сура 2:163). «Во істину, кожен із тих, хто на небесах і на землі, постане перед Аллагом лише як раб» (Сура 19:93). У своїх працях («Книга про релігії і секти» і «Докази пророцтва») Шахрістані та Азракі згадують, що Христос – образ Божий. Він був милосердний. Він воскресив із мертвих дочку Яіра і зцілив багатьох хворих людей. Він повернув зір сліпонародженому.

12. Той, хто говорив притчами

Коран стверджує, що тільки Бог може говорити притчами. «Аллаг веде до Свого світла того, кого побажає! Аллаг наводить

притчі людям, і Аллаг – про кожну річ Знаючий!» (Сура 24:35). «Воно [слово] постійно дає плоди з дозволу Господа його. Аллаг наводить притчі для людей – можливо, вони замисляться!» (Сура 14:25). У «Ель-Катафе» Ібн Касир, Кардобі й Замакшарі стверджують, що Бог використовує притчі, щоб наблизити людей до Себе, так само чинив і Христос. Новий Завіт сповнений притчами, якими не говорив жоден інший пророк.

13. Той, хто посилає учнів і дає їм владу

У Корані написано: «Розкажи їм притчу про жителів селища, до якого прийшли посланці. Ми відіслали туди двох, але їх визнали брехунами, і Ми підсилили їх третім. Вони сказали: «Воістину, ми – посланці до вас» (Сура 36:13, 14). Ібн Касир і всі тлумачі згодні, що згадане місто – Антіохія, а люди – посланці Христа. Христос наділив їх владою. Чиї ще учні мали таку владу?

14. Той, хто гідний поклоніння

У Корані написано: «Сказали юдеї: «Узайр – син Аллага!» Сказали християни: «Месія – син Аллага!» Ці слова з їхніх вуст схожі на слова невіруючих, які жили раніше. Нехай знищить їх Аллаг! Як же вони віддалилися!» (Сура 9:30). Ібн Котаїба розглядає цей вірш як проблематичний, оскільки він наказує поклонятися Богу й Христу. Тому Ібн Котаїба вважає, що для того, аби уникнути проблем, фразу «Христос, син Марії» слід синтаксично вважати «другим доповненням» до дієслова «брати», а не «доповненням» до іменника «Аллаг». Тоді цей вірш не підтримуватиме точки зору християн, які ставляться до Христа як до Божества.

15. Той, хто гряде на хмарах

У Корані написано: «Невже вони чекають чогось іншого, а не того, що Аллаг прийде до них у затінку хмар з ангелами?»

(Сура 2:210). Ібн Ель-Фадл Ель-Хаддаді сказав, що в цьому вірші йдеться про Христа, який повернеться у Судний день на хмарах. Він уважав, що наступний вірш також говорить про Христа: «...і прийде Господь твій з ангелами, що стануть лавами» (Сура 89:22).

Фактично, я виявив більше, ніж хотів. Я написав про свої знахідки в окремій брошурі, назвавши її спочатку «Божественність Христа», а закінчивши свої дослідження, змінив її назву на «Невідворотність божественності Христа». Закінчив я її словами: «Навіть якби християни не вважали Христа Богом, Він є Богом».

Що ж стосується другої частини, а саме смерті Христа як жертви заради спокути грішників, мусульмани завжди заперечували цю ідею, тому що в Корані написано: «І ніхто не понесе тягар іншого» (Сура 17:15).

Як міг безневинний померти за грішників? У нас, мусульман, була інша дилема: чи насправду Христос помер? Не знаю чому, але я був абсолютно впевнений, що не знайду в Корані нічого, що підтверджувало б смерть Христа. Якщо я шукатиму й не знайду жодних свідчень, це заспокоїть мою совість і посилить мою віру в іслам. Тому я так прагнув знайти щось, що суперечило б свідченням божественності Христа, і довести, що Він не помер і не міг померти за грішників.

Я намагався обґрунтувати ідею жертвовної смерті, коли натрапив у Корані на такі вірші: «І ось сказав Муса народу своєму: «О народе мій! Узнявши [для поклоніння] тільця, ви були несправедливі самі до себе. Покайтеся же перед Творцем своїм і вбийте [нечестивих] із вас – так буде краще для вас перед Творцем вашим! І прийме він каяття ваше, воістину, Він – Приймаючий каяття, Милосердний!» (Сура 2:54). Я прочитав, як Ібн Касир трактує цей вірш. Він сказав, що ізраїльтяни хотіли покаятися у своєму гріху, в тому, що вони вклонилися золотому теляті, але Бог не прийняв їхнього каяття. Коли Мойсей молився, Бог

сказав йому, аби він повідомив ізраїльтянам, що єдиний шлях до прощення – щоб кожна людина вбивала усіх, кого зустрине. Сказано, що вони зав'язували очі, щоб не шкодувати членів своїх сімей і коритися наказу Бога. Ібн Касир розповідає, що того дня було вбито щонайменше 70 тис. чоловік, і кров лилася рікою. Коли Аллаг побачив, що цього достатньо, він наказав Мойсею, щоб ізраїльтяни припинили вбивати. Бог прийняв їх каяття через кров тих, хто помер. Якщо хтось не поклонявся золотому теляті й помер, щоб спокутувати гріхи тих, хто Йому поклонявся, чому ж ми заперечуємо ідею, що безгрішний Христос міг померти за грішників і що Він знову живий?

Я відчував, що Бог оточує мене доказами, і не міг відкинути заклик Христа іти за Ним. Я навіть знайшов багато згадок про смерть Христа. Люди розходилися в думках не щодо самого факту Його смерті, а щодо того, як довго Він був мертвий. Одні говорили – 3 години, інші – день чи два. Але це ж лише доводить, що Христос насправду був мертвий.

Мені було важко, адже я хотів знайти докази, щоб спростувати вірування християн. Я пишався собою, своєю релігією і ненавидів послідовників Христа. Однак у цій ситуації у мене не було вибору, окрім як пристосуватися до нового ходу подій, але як?

Я не припиняв читати Біблію, і вона стала моїм другом. Чим більше я читав, тим сильніше відчував її пахощі. Одного разу, коли я читав Біблію, мене вразили такі вірші: «А як молитесь, то не будьте, як ті лицеміри, що люблять ставати й молитися по синагогах та на перехрестях, щоб їх бачили люди. Поправді

Закінчивши свої
дослідження, я змінив
назву брошури на
«Невідворотність
божественності Христа».

кажу вам: вони мають уже нагороду свою! А ти, коли молишся, увійди до своєї комірчини, зачини свої двері, і помолися Отцеві своєму, що в таїні; а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно» (Матвія 6:5-6).

Я був уражений тим, що дві тисячі років тому в Біблії було написано про те, що відбувається нині. Я згадую, як підкладав на підлогу щось тверде, щоб битися об нього головою під час молитви. Я робив це, аби похвалитися своїми «молитовними мітками» – синцями, які отримував, коли бився чолом об цей предмет. Я хвалився тим, що постив і поклонявся Богу. Я навіть носив спеціальний одяг, що вказував на мою релігійність.

Із особливим інтересом я досліджував питання про смерть Христа і Його розп'яття, про те, чи насправду Христос помер. Я вивчив усі доступні мені християнські книги й довідники, де описувалася жертвна смерть Христа, і, нарешті, майже впевнився в божественності Христа і Його розп'ятті. Деякі люди можуть подумати, що я був радий своїм знахідкам. Навпаки, я був надзвичайно розчарований і навіть сердитий. Як шкода, що Бог не вбив мене до того, як я дізнався, що все життя жив із фальшивими віруваннями. Мені було дуже важко визнати, що огидні, нечисті християни мали рацію, а я – ні.

Я мало спав, тинявся вулицями, розмовляв із самим собою. Думки роздирали мене на шматки, сумніви примушували мене страждати, я не міг молитися. Я не знав, що робити. Я попросив братів рідше відвідувати мене й вигадав привід, що, нібито, перебуваю під наглядом поліції. Поступово я відійшов від усієї групи. Мене охоплювала сонливість, коли я, як звичайно, читав Коран. Водночас я зачитувався Біблією. Я ставав усе більш прив'язаним до цієї книги. Одного разу мене відвідав *емір* і побачив, що я нітрохи не просунувся у своїх дослідженнях. Він сказав мені: «Це воля Аллага! Дай нам Біблію, і ми знайдемо когось іншого, хто б виконав цю роботу замість тебе. Здається, ти не створений для цієї роботи». Я повинен був радіти, тому

що саме про це я й просив із самого початку, однак зараз усе було зовсім по-іншому.

Я благав *еміра* дати мені ще один місяць, тому що мені вдалося виявити істотну інформацію. Насправді ж істина полягала в тому, що я не хотів розлучитися з Біблією і Торою й утратити дозвіл читати їх. *Емір* погодився. Я не знаю, чому я так учинив. Я міг би віддати Біблію і врятувати себе від усіх стресів і невизначеного майбутнього, до якого я невпинно прямував. Щоразу, коли я готувався до молитви, я чув, як внутрішній голос запитує мене: «Як ти можеш молитися Богу, в існуванні якого не впевнений?» Іноді я плакав, щось у мені обривалося.

Вірш стверджував, що
наш Бог і Бог людей
Книги – один і той же.

Одного разу я заперечив цьому внутрішньому голосу, почав читати Коран і звернув увагу на такий вірш: «Якщо ви сперечаєтесь з людьми Писання, то робіть це за допомогою найкращого. [Це не стосується] тих із них, які несправедливі. Скажи: «Ми увірували в те, що зіслано нам, і в те, що зіслано вам. Наш Бог і ваш Бог – один, і ми віддані Йому» (Сура 29:46).

Мені захотілося глибше вивчити цей *аят*, і я звернувся до коментарів Ібн Касира, Кортобі і Замакшарі. Першим, що я виявив, було те, що всі вони зійшлися на думці, що цей *аят* було спростовано відомим *аятом*-«мечем» із 9-ї сури. Однак це була лише частина проблеми. Вірш стверджував, що наш Бог і Бог людей Книги – один і той же. Я не міг продовжувати читати про це. Мій розум відмовлявся функціонувати. Бог ісламу змінив Своє колишнє милосердя до немусульман на їх убивство, катування та спричинення їм болю. Він навіть зробив нас, мусульман, своїм знаряддям мук: «Боріться проти них, і Аллаг каратиме їх вашими руками! Він принизить їх, а вам

допоможе проти них і зцілить груди віруючих людей...» (Сура 9:14). У Корані існує принаймні 27 віршів про те, що мусульмани зобов'язані боротися проти немусульман.

Водночас Бог християн каже їм: «А вам, хто слухає, Я кажу: Любіть своїх ворогів, добро робіть тим, хто ненавидить вас. Благословляйте тих, хто вас проклинає, і моліться за тих, хто кривду вам чинить» (Луки 6:27, 28). «А Я вам кажу не противитись злому. І коли вдарить тебе хто у праву щоку твою, підстав йому й другу. А хто хоче тебе позивати й забрати сорочку твою, віддай і плаща йому. А хто силувати тебе буде відбути подорожнє на милю одну, іди з ним навіть дві» (Матвія 5:39-41).

Я почав порівнювати ці вірші з тим, що написано в Корані: «Якщо хто виявить ворожість до вас, то ви виявите ворожість до нього – так само, як він виявляв ворожість до вас» (Сура 2:194). «Приготуйте проти них скільки зможете сили та бойових коней – цим ви налякаєте ворога Аллага й вашого ворога, та інших [ворогів], про яких ви не знаєте, але яких знає Аллаг. І що б ви не витратили на шляху Аллага, вам сповна повернуть це й не вчинять із вами несправедливо» (Сура 8:60). «Мухаммад – Посланець Аллага. Ті, які поряд із ним, суворі до невіруючих, але милостиві одне до одного» (Сура 48:29).

Неможливо, щоб чорне й біле було подібним; або щоб добро й зло збігалися; або день і ніч були однакові! Поза жодних сумнівів, кожна з цих протилежностей повинна бути унікальною. Тому повинен існувати лише один Бог. Я був упевнений, що знайду цього Бога, бо люблю Його. Ніхто не завадить мені вірити в єдиного істинного Бога, навіть якщо Він – Бог євреїв!

Подумки я розмовляв з Богом: «О, Боже, я потребую Твоєї допомоги. Не залишай мене, тому що я збився зі шляху. Я не знаю, де Ти. Якщо я помиляюся, якщо маю хибну думку – роблю це від незнання. Ти знаєш, як сильно я Тебе люблю і як багато я страждав заради Тебе. О, Боже, якщо Ти караєш мене за якийсь гріх, учинений мною, я прошу Тебе простити мені.

Ти – єдиний Бог, а я – Твій слуга, який підкоряється усім Твоїм заповідям. Я усвідомлю свою гріховність і каюсь. Прощу Тебе, не будь строгим у Своєму покаранні!»

Деякі думки приводили мене в тремтіння, від них мене охоплювали благоговіння і страх. Я подумав, що обидві книги, і Коран, і Біблія, не можуть одночасно бути Словом Божим: одна повинна скасувати іншу. Я запанікував, коли таке спало мені на думку. Коли мені чулися незрозумілі звуки, я думав, що це Бог руйнує мій дім через моє ставлення до Корану, і я загину під його руїнами, так і не пізнавши істини. Моє життя стало просто нестерпним, набагато важчим, ніж коли я сидів у в'язниці й мене катували.

Незабаром це відчуття зникло, і я вирішив заново почати вивчення Корану й розглянути всі його сури: «Невже вони не замислюються про Коран? Якби він був не від Аллага, то вони знайшли б там багато протиріч» (Сура 4:82).

Однак насправді я не був об'єктивним. Мені хотілося знайти в Корані те, що б допомогло мені вірити, що саме Коран – від Бога. До християн я відчував люту ненависть. Я готовий був прийняти будь-що, окрім того, щоб стати одним із них. Слово «християнин» провокувало мене, викликало почуття крайньої агресії і жаги помсти щодо всього, що пов'язано з християнами. Я не знав, чому саме я так почувався, можливо тому, що виховувався в родині, де всі строго дотримувалися традицій ісламу, ненавиділи християн і були впевнені, що християни – невірні. Батьки попереджали нас, щоб ми не гралися з дітьми християн, тому що вони – зрадники, і щоб ми не їли їхньої їжі, тому що нас можуть отруїти. Нас виховували в переконанні, що в християн немає Бога, немає віри і їм не можна довіряти.

Я почав поглиблено вивчати Коран і виявив дивовижні рядки, яких раніше не помічав. Я закінчив своє дослідження й дав йому заголовок: «Чи є Коран Словом Божим?» Мені знадобилося близько шести місяців, щоб завершити роботу над ним.

Одного разу мене несподівано відвідав *емір*. Моя мати зустріла його й провела до моєї кімнати в той час, коли я був у ванній. Наша сім'я добре знала його, оскільки ми разом сиділи у в'язниці. *Емір* побачив папери, розкидані по кімнаті, й подумав, що я майже закінчив своє дослідження. Я чув, як він сказав: «Благослови тебе Аллаг! Ти – саме та людина, яка була нам потрібна! Я був правий, ти – єдиний, хто міг це зробити!» Я подумав: «*Ти не знаєш, що написано на цих аркушах*».

Коли я за мить увійшов до кімнати, обличчя *еміра* було багряним, він не тямив себе від люті. Він схопив мене за комір і закричав:

– Що це? Це ти написав? Не може бути, щоб ти це написав! Хто обдурив тебе? Хто спокусив тебе продати свою власну релігію?

Я відповів:

– Якщо це обман, то це – через вас; якщо я і спокушений, то вами, якщо я згрішив, то гріх мій – на вашій голові! Це ви підштовхнули мене до цього. Я благав, щоб ви звільнили мене від цього дослідження, та ви були непоступливі. Ви знали, як я ненавидів християнство й християн, однак наполягали, щоб я прочитав їхню Книгу. Клянуся вам, як я хотів би, щоб все, що я виявив, було брехнею! Ми з вами разом прожили найважчий час у нашому житті, чи не так?

– Так, – відповів він.

– Ви помічали в мені що-небудь незвичайне?

– Ні.

– Тоді пробачте – я нічого не можу вдіяти. Це не просто інформація, це – моя душа, над якою я не владний. Я б дуже хотів, щоб ви прочитали те, що я прочитав, і дізналися те, що дізнався я!

Він шаленів і хотів порвати всі мої статті («Божественність Христа», «Коран – не слово Боже» тощо). Ми дуже голосно сварилися, коли до кімнати зайшла моя мати. Перш ніж піти,

емір сказав, звертаючись до мене:

– Тепер ми знаємо, що з тобою сталося, але якщо ти хочеш жити, ти виконаєш мою вимогу.

– Яку?

– Ніколи не кажи нікому про цю отруту, яку ти пишеш. Я скажу всім, що ти став віровідступником, але не пояснюватиму причину. Якщо ти скажеш їм хоч слово, сам знаєш, що з тобою буде.

Я відповів:

– Ви ж знаєте, що все змінилося. Ви краще за всіх знаєте, що мені не треба погрожувати, тому що ви не зможете виконати свої погрози. До вашого відома, я був вірний своїм братам, коли просив їх не відвідувати мене. Я не міг продовжувати вчити їх того, у правдивості чого не був упевнений. Я відштовхнув їх, бо вони мені не байдужі. Запевняю вас, я люблю Бога й молюся, щоб Він повернув мене в іслам, якщо я помиляюся!

Я заплакав, згадуючи пам'ятні моменти нашого життя, наше перебування у в'язниці й те, як ми разом переживали важкі випробування. Чесно кажучи, мені надзвичайно важко було згадувати про це. Але якщо в цьому й полягає Божа воля, тоді прощайте усі хороші спогади далеко від Нього, і нехай живуть терни, через які мені доведеться пройти разом із Ним!

Угруповання розірвало зі мною всі зв'язки. Його члени почали уникати мене й навіть не віталися зі мною на вулиці. Я відразу ж зрозумів, що мене вважають невірним. Від мене зажадали повернути гроші, дані мені зі «скарбниці» угруповання на особисті витрати. Вони думали, що це зломить мене й поверне до них. Вони так і не змогли зрозуміти мене.

Емір, я і ще деякі люди були співвласниками інвестиційної компанії. У нас було багато грошей. Ми купували й продавали одяг. Я був офіційним менеджером, підписував чеки. Перед законом за цей бізнес відповідав я. Коли ж я відмовився покаятися, вони перестали виплачувати мені мою частку й подали на мене

до суду. Вони сподівалися, що я розкаюсь у своєму невірстві та попрошу в них пробачення. У суді *емір*, підійшовши до мене, прошепотів: «Ми могли б відкликати свою заяву, якби ти визнав свою провину, розкаюся перед Аллагом і сказав нам, хто збив тебе з істинного шляху». Я не відповів.

Суд зобов'язав мене щомісяця виплачувати їм 160 єгипетських фунтів компенсації. Вони були незадоволені, оскільки хотіли засадити мене до в'язниці. Я подякував Богові за хороший вирок суду, однак говорив із Богом сердито, навіть ображено: «Боже, чому Ти робиш таке зі мною? Чому я повинен страждати? Я страждав і боровся з дитинства. У мене більше немає друзів, тому що вони не вірять у Тебе. Я втратив любов своєї сім'ї, тому що вони не приймають Тебе. Я відмовився від своїх досліджень, тому що вони стояли між Тобою й мною. Тепер я не знаю, на який ще біль Ти збираєшся приректи мене. Прошу Тебе, змилуйся наді мною – я слабкий і безсилий. Не залишай мене серед хвиль цього бурхливого моря, адже я не знаю, як бути далі. Скажи мені, де Ти? Ти – Бог християн? Бог Мойсея? Бог Мухаммада? Якщо Ти – Бог Мухаммада, то чому Ти змусив мене страждати й сумніватися в Тобі? Прошу Тебе, Боже, не залишай мене самого, я обіцяю йти за Тобою туди, куди йдеш Ти. Я не боюся нікого, крім Тебе, і Ти це добре знаєш».

Раптом потік моїх думок перервала мати, яка просила прийняти в неї їжу. Я не їв із матір'ю, бо вірив, що мусульманин не повинен їсти з невірною, а, як вважали члени мого угруповання, вона була невірною.

Потім я підійшов до надзвичайно важливого запитання, якщо Коран – не від Бога, тоді хто ж Мухаммад? Тоді він, мабуть, лжепророк. Проте як же довести це? Я раптом запанікував і подумав: «*Бути такого не може! Мухаммад – лжепророк? А як же його чудеса, і його імперія, і натовпи його послідовників?!*»

Мені здавалося, що Аллаг ось-ось вилле на мене свій гнів

і піддасть мене мукам. Однак, опанувавши себе й змусивши заспокоїтися, я відчув у собі мужність і сильне бажання зосередити свої дослідження на тому, ким був Мухаммад і чи був він пророком. Я знав, що його заяви ґрунтувалися на двох аспектах: 1). Він був неписьменним, проте отримав Коран і 2). Він був непогрішний ще до того, як став пророком, тобто він ніколи не грішив.

Безграмотність

Я не ставив собі на меті знайти підтвердження тому, що Мухаммад міг читати й писати. Я знав лише те, чого мене вчили: Мухаммад не вмів читати й писати. Мені захотілося ще раз прочитати біографію пророка. І, на свій превеликий подив, я знайшов багато такого, чого раніше не помічав. Я виявив, що Мухаммад ходив туди, куди ходили Ель-Надр Ібн Ель-Харет, Варака Ібн Нофал та Ібн Саеда, відомий священик. Я також прочитав, що Мухаммад вів справи з багатою жінкою на ім'я Кадій і укладав безліч договорів і угод із купцями Ємену й Великої Сирії. У книзі було написано, що Мухаммад носив із собою печатку, якою користувався замість підпису, а це означає, що він був неписьменним. Однак те, що він носив печатку, насправді зовсім не означає, що він був неписьменним, оскільки в той час серед купців було заведено після складання договору з покупцем скріплювати його печаткою.

Я виявив, що після мирного договору в Ал-Худайбії Мухаммад уласноруч написав договір про примирення, що він перебував під опікою свого дядька Абу Талеба й що він був старшим, ніж його рідний син Алі. Алі ж міг читати й писати, тому абсолютно неймовірно, щоб Мухаммада не навчили навіть азам читання та письма.

Я дізнався, що Мухаммад часто сидів і спілкувався з Яссір

Аль-Нусрані (християнином), брав у нього біблійні тексти й читав їх. Я задумався над тим, що коли ангел Гавриїл прийшов до Мухаммада й попросив його почитати (як написано в мусульманських писаннях), з боку Гавриїла було абсолютно нелогічно просити Мухаммада читати, знаючи, що він – неписьменний! Зіставивши все, наведене вище, з тим, що виявив щодо істинності статусу Мухаммада як пророка, я усвідомив, що Мухаммад – не пророк і навіть не праведник. Усі мої висновки можна прочитати в написаній мною книзі під назвою «Мухаммад у Торі й Біблії».

Непогрішність

Що ж стосується непогрішності Мухаммада, то існує безліч біографій, наприклад, *Аль-Сеєра Аль-Халабі*, *Аль-Табакаат Аль-Кубра й Сеєрат Ібн Ішама* і навіть коментарі до аяту: «І з плодів пальми й винограду ви робите п'янкий напій і добру поживу» (Сура 16:67).

З боку Гавриїла було
абсолютно нелогічно просити
Мухаммада читати, знаючи,
що він – неписьменний!

Є багато справжніх хадисів, які чітко стверджують, що Мухаммад пив вино й рекомендував друзям розбавляти вино водою, якщо воно занадто міцне. Він їв м'ясо тварин, принесених плем'ям курайш у жертву ідолам. Він дозволяв заборонене й

забороняв дозволене Богом. Він фліртував із дружинами своїх друзів і, не вагаючись, брав їх, якщо вони йому подобалися. У день Кеїбара, Сафійя, дочка Хайяя Ібн Ахтаба, була віддана Абдуллі Ібн Умару. Але Мухаммад забрав її в Абдулли й сам

одружився з нею. Він також узяв собі за дружину Зайнаб, дочку Гахша, дружину Заїда (свого прийомного сина).

Усі ці події зруйнували священний образ пророка Мухаммада й святість, яку я колись приписував йому. Щиро зізнатися, мені завжди було боляче робити подібні відкриття.

Незважаючи на те, що я дізнався про Мухаммада, я усе ще сподівався знайти в ісламі чесноти й гідності, що утримають мене в цій релігії. Мені важко було залишити релігію, до якої я був привчений із самого дитинства. Щойно я подумував про те, щоб перестати сповідувати іслам, мною оволодівало дивне почуття страху, збентеження й сум'яття. Читаючи величні та сповнені сенсу тексти Біблії, я бачив, що всередині мене триває боротьба, яка породжує в мені ще більше ненависті, ворожості та жорстокості стосовно християн. Щойно я знаходив у Біблії щось визначне, як мій гнів розгорявся і я, щоб заспокоїтися, знищував речі свого колеги-християнина. Я навіть платив іншим, щоб вони влаштовували проти нього змови та писали на нього неправдиві скарги керівництву. Одного разу я спалив весь його одяг, і йому довелося їхати додому в робочій формі. Проте справжній вогонь вирував усередині мене.

Я простоював біля магазину, що належить християнину, заважаючи людям купувати у нього й звинувачуючи його в тому, що він шахрай. Я говорив перехожим: «Не купуйте у християн, вони – брехуни й шахраї. Вони хочуть знищити іслам». У Корані написано: «У них немає віри». Той старий християнин говорив мені: «О, сину мій, що я тобі зробив? Змилуйся, мені потрібно заробляти гроші, щоб ростити дітей».

Крім того, я говорив своїм друзям, щоб вони не подавали руки християнам і не вітали їх, а дотримувалися *хадису*: «Не потискайте рук людям Книги; не вітайте їх і не поступайтеся їм дорогою». Я часто кричав: «Вони злісні, вони прикидаються, що люблять нас, але вони – найзаклятіші вороги Аллага та справжніх віруючих. Нехай вас не обманює їхня лицемірна ла-

гідність. Бог сказав: «Вони покриті приниженням і нещастям».

Одного такого гарячкового дня, повного злодіянь, спрямованих проти християн, у саму глибину моєї душі закрався сумнів. Мій внутрішній голос прошепотів: «Будь чесний із самим собою. Невже ти думаєш, що твої вчинки можуть стерти все, що ти дізнався із їхніх книг? Ти казав, що підеш за Богом, куди б Він не повів тебе; то чому ж, щойно Бог проливає на тебе Своє світло, ти намагаєшся загасити його? Будь чесним із самим собою, щоб у тебе була чиста совість. Досліджуй, що рухає тобою насправді. Чи насправду ти бажаєш пізнати Бога? Якщо ні, то чого ж ти хочеш? Усе залежить від тебе. Усе – у твоїх руках, і ніхто ні до чого не силуватиме тебе».

Повернувшись додому, я відчув, що тягар сумнівів не спадає з моїх плечей. Я спробував помолитися, проте не зміг. Я почав читати Біблію і наблизився до молитви Христа в Євангелії від Матвія. Коли я прочитав цю молитву, мене раптом охопило дивне відчуття спокою й умиротворення, ніби хтось облив мене водою, щоб очистити мій розум. У душі я сказав собі: «О, Господи, чи можеш Ти дати мені такий спокій, терпіння і витривалість, які є у християн, якщо я молитимусь так, як написано в Біблії?»

Я не тямив себе від радості й почувався так, ніби почув відповідь: «Так». Моє обличчя світилося від задоволення, і я вирішив регулярно молитися молитвою Господньою. Я вставав рано-вранці, ще на світанку, у той же час, що і для мусульманських ритуальних молитов, однак замість них я читав молитву Господню. Я так само, як і раніше, здійснював обмивання і розстеляв на підлозі килимок для молитви. Потім я ставав на килимок і промовляв:

«Отче наш, що єси на небесах!

Нехай святиться ім'я Твоє;

нехай прийде Царство Твоє;

*Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі,
Хліб наш щоденний подавай нам сьогодні;
І прости нам провини наші
Як і ми прощаємо винуватцям нашим;
І не введи нас у спокусу,
Але визволи нас від лукавого;
Бо твоє є Царство і сила, і слава навіки.
Амінь».*

І в кінці цього важкого шляху між двома віруваннями я закінчував свою молитву словами: «Мир тобі й милість Божа; мир тобі й милість Божа», які є традиційним ісламським закінченням молитви. Так я молився протягом тривалого часу, проте не помічав жодних змін у своєму характері. Я усе ще зі злобою ставився до своєї сім'ї і до християн. Тому я вирішив відмовитися від усіх релігій. Мені не допоміг ні іслам, ні християнство. Можливо, приставши до християнства, я, через деякий час, знайшов би якусь іншу, кращу релігію і все своє життя так і стрибав би від однієї до іншої. Я подумав, що в такому разі найкраще вести звичайне життя, як й інші прості люди. Навіщо мені забивати мізки всією цією релігійною нісенітницею: буду насолоджуватися безтурботним життям, а коли помру, хай Бог робить зі мною, що хоче!

Однак це не був гідний вихід із ситуації. Раптом мені в голову прийшла ідея. Я сказав собі, що джерелом усіх моїх проблем і замішання була та Книга, Тора й Біблія (Старий і Новий Завіти), і я маю розірвати її на шматочки, щоб раз і назавжди покінчити з нею. Я вже готовий був зробити це, як раптом відчув сильне тремтіння в тілі й внутрішній голос прошепотів мені: «Облиш її. Вона тобі ще знадобиться. Чому ти хочеш позбутися саме цієї Книги? Коран приніс тобі набагато більше неприємностей, чому ж ти не розірвеш на шматочки його?»

Сидячи за кермом автомобіля, я молився про те, щоб потра-

пити в аварію, але щоб ніхто, крім мене, не постраждав. Потім я усім серцем бажав, щоб мені на голову обвалився будинок, тільки щоб помер я один. «О, Боже, – повторював я, – якщо Ти не хочеш направити мої шляхи, то краще перерви моє життя і дай мені виплутатися із цієї дилеми хоч таким чином».

Мною оволоділи суперечливі думки. Був теплий липневий день, четверта година пополудні. Я сидів, розмірковуючи про свою тривалу посвяту ісламу, зв'язок із ісламістськими угрупованнями, участь у терористичних актах і, нарешті, знайомство з Новим Завітом і Торою. Я молився: «О, Боже, Ти знаєш, що я пройшов усе це в пошуках Тебе. Чи справедливо залишити мене в такому становищі? Де ж Твоя справедливість і любов? Навіть якщо Ти хочеш покарати мене за здійснені мною злочини, то думаю, що досі я вже заплатив за них усі. Який злочин тягне за собою таке суворе покарання? Прошу Тебе, Боже, не залиш мене на самоті під час цієї боротьби».

Раптом я побачив, що двері моєї кімнати відкриваються. Я думав, що це мати принесла мені що-небудь поїсти. Однак це був кремезний чоловік із довгим волоссям, густою бородою, поряд з яким світився стовп. Світіння нагадувало світло від величезної кількості флуоресцентних ламп, запалених одночасно. Я не міг ні подивитися на Його обличчя, ні зупинити на Ньому погляд. Я почув, як Він кличе мене: «Встань, ти потрібен Христу». Я відразу ж схопився і вибіг із кімнати. Уражений, я покликав батька, матір і братів, щоб вони прийшли й побачили Христа (нашого Ісу), тому що в книзі Аль-Бухарі було написано, що той, хто побачить пророка, побачить «напрямок», бо демони не набирають образів пророків. Я подумав, що моя родина могла б увірувати, якби вони побачили Христа.

Я повернувся до кімнати, але більше нічого не побачив. Я був надзвичайно засмучений: як тепер усе пояснити сім'ї? Я звинувачував Бога, що Він не допоміг мені: «Чому Ти не почекав у кімнаті, щоб вони також побачили Тебе й увірували?»

Тепер вони думатимуть, що я збожеволів».

Саме так і сталося. Усі члени моєї сім'ї прийшли й, увійшовши до кімнати, нічого надзвичайного не виявили. Мати сказала: «О, Аллагу, чому ти дозволяєш, щоб із нами таке трапилось? Ми так раділи, що наш син повернувся, а тепер він збожеволів!» І вона почала гірко плакати, обіймаючи мене. Мій брат сказав, щоб я не хвилювався, бо він завезе мене до кращого психіатра Єгипту. А сестри голосили: «Усе це відбувається тому, що ти ночами пишеш. Ми ж говорили тобі, що ти, врешті-решт, збожеволієш. О, Боже, зціли його!»

Після того, як усі вони замовкли, я запитав батька: «Ти – мій батько?» Він відповів: «Так». Я підійшов до матері й запитав: «Ти – моя мати?» Вона відповіла: «Так». Так я підійшов і до кожного зі своїх братів і сестер, а потім сказав їм: «Якби я був божевільний, чи міг би я знати всі ваші імена? Чому ви мені не вірите? Я бачив Його в яскравому світлі. Він говорив зі мною». Проте їх переконання було сильнішим, ніж мої докази. Нарешті, я почав вірити їм, що, напевно, таки я й збожеволів. Я пішов до своєї кімнати і ліг на ліжко. Там я залишався довго, а брати приходили до мене, щоб утішити. Я ж мовчав у відповідь.

Наступного ранку мій брат завіз мене до одного з найкращих психіатрів країни. Приїхавши до клініки, я сів чекати своєї черги. Нарешті, мене покликали в кабінет, і лікар запитав:

– Чим я можу допомогти вам?

Я відповів:

– Не знаю. Мій брат вирішив привезти мене до вас.

– Ваш брат каже, що ви бачили Христа!

– Так, я насправді бачив Його.

– Ви могли б описати Його?

Я запитав:

– А ви бачили Його раніше?

– Ні.

Я відповів:

– Якщо ви не знаєте, який Він на вигляд, то як же ви дізнаєтеся, правду я кажу, чи ні?

Він зітхнув:

– Ваш випадок украй важкий.

Лікар покликав із приймального відділення мого брата. Коли брат увійшов до кабінету, він повідомив йому, що у мене глибока депресія і мені терміново потрібне лікування електрошоком. Почати потрібно буде з шести сеансів шокової терапії і поступово знизити їх кількість до двох. Брат має привозити мене в лікарню двічі на тиждень. Мій брат відповів, що йому важко буде робити це, оскільки ми живемо далеко від Каїра, за дві з половиною години їзди, і попросив лікаря підказати йому, де таке лікування можна пройти у нашому місті. Лікар розповів, і я погодився. Я сказав йому, що не боюся лікування електрошоком, оскільки вже пройшов його, коли мене допитували у в'язниці. Я був упевнений, що це лікування буде менш суворим, аніж електрошок, яким нас катували в камері тортур.

Я не мав причини відмовлятися від шокової терапії. Якщо я дійсно втратив розум, то вона допоможе мені знову повернутися до здорового глузду. Якщо ж ні, цей біль усього лише додасться до решти болючого досвіду, набутого мною в процесі пошуків Бога. Можливо, Бог візьме це до уваги й зглянеться наді мною.

Через деякий час я закінчив курс лікування й прийняв усі ліки, призначені психіатром. Я сподівався, що тепер я видужаю й забуду про думки, які так мучили мене, якщо, звичайно ж, ці думки були результатом божевілля або психосоматичної напруги. Однак мені все більше й більше хотілося читати Біблію. Я не міг заснути, не прочитавши хоча б одного уривка з Біблії. Я вирішив нікому не говорити ні про свої відкриття, ні про те, що я переживаю. Я вирішив жити як християнин, щоб побачити дію Бога. Якщо це правильний шлях, я, звичайно ж, побачу плоди. Я хотів бачити, як Бог підтримає мене в цьому виборі, якщо ж ні, то я рішуче відмовлюся від нього.

Як я вже згадував раніше, я регулярно молився по-своєму п'ять разів на день – на світанку, опівдні, у надвечір'ї, на заході сонця й увечері. Під час молитви я нічого не читав, лише промовляв «Отче наш». Я перебував у пошуку, не знаючи достеменно, якої релігійної практики мені слід дотримуватися, щоб мої молитви були закінченими й прийнятними для Бога. Я вирішив, що повинен піти до церкви, щоб там навчитися правильно молитися, хоча сама ідея (ходити до церкви) мені не подобалася. Як я міг відвідувати церкву, перебуваючи в такому стані? Як я міг іти до церкви в покорі та смиренні, якщо в минулому я був антагоністично налаштований проти неї? *«Ні, я не піду до церкви. Може, іншим разом»*, – подумав я.

Я намагався попросити про допомогу декількох знайомих християн, проте хто погодиться розмовляти зі мною після всього того, що я заподіяв християнам? Усі, як один, вони відмовлялися зустрітися зі мною. Вони думали, що я хочу вбити їх або змусити прийняти іслам. Нарешті, один християнин погодився зустрітися зі мною через місяць. Таким чином, мені довелося чекати цілий місяць. Я вирішив використати цей час для того, щоб якомога більше дізнатися про християнську віру та її положення. Я хотів дізнатися, чи є у християн книги, подібні до тих, які мають мусульмани, і що в них написано.

Насамперед я вирішив поголити бороду, щоб мати вигляд звичайної людини. Я позичив сорочку й штани, щоб не надягати *галабею*, яку носив упродовж усього свого життя. Тож, одягнувшись, я вирушив до християнської книгарні, де колись купив Святу Біблію. Мені не сподобалася жодна з книг, представлених там, тому я вирішив зайти ще до однієї, що знаходилася неподалік. Я почав розглядати книги, які лежали на полицях, через скло вітрини, не наважуючись увійти всередину. Я не міг бачити нічого християнського, як же я міг увійти в християнський магазин? Я також боявся, що мене можуть попросити показати посвідчення особи (у Єгипті в посвідченні особи вказано релі-

гійну належність) і зателефонувати в поліцію. Тоді я потраплю до рук розвідки, а це все одно, що впасти в бездонну яму.

Після тривалих вагань я набрався хоробрості й все ж увійшов до книгарні. Деякі книги привернули мою увагу. Я не знав, які саме книги були мені потрібні. Якщо мені подобалась назва якоїсь книги, я купував її. Таким чином, я купив такі книги: «Свідчення, що потребують вироку», «Моя віра» і «Спокута Христом». Закінчивши читати кожну з книг, я відразу ж спалював її.

Прочитавши всі раніше придбані книги, я знову вирушив до книгарні, щоб купити ще. Я знайшов дві книги «*Монотеїзм і Трійця*» і «*Біблійна теологія*», проте, подивившись на їх ціну, зрозумів, що у мене недостатньо грошей для їх придбання, тому повернув їх на полиці. Саме цієї миті до мене підійшов літній чоловік і запитав:

- Чому ви повернули книги на полицю?
- Вони мені не потрібні, – відповів я.
- Якщо вони вам не потрібні, чому ж ви тоді взяли їх?
- Не ваша справа. Ви що, влаштовуєте мені допит?

Чоловік поклав руку мені на плече і, злегка всміхаючись, відповів:

– Сину мій, візьми ці книги, а я заплачу за них. Я дам тобі свою адресу. Якщо книги сподобаються тобі, можеш повернути мені гроші. Якщо ж ні – можеш викинути їх або спалити, таким чином, ти нічого не втрапиш.

Я запитав чоловіка, як він дізнався, що у мене немає грошей, щоб купити книги, і він відповів, що йому сказав Святий Дух. Я подумав: «Що ж це за Святий Дух?» Надалі я багато роздумував над цим запитанням. Я пішов із цим чоловіком до нього додому, де ми трохи посиділи. Весь цей час я панічно боявся, що він попросить у мене посвідчення особи й дізнається правду. Однак, слава Богу, все обійшлося. Чоловік навіть не поцікавився моїм ім'ям.

Я старанно продовжував читати книги, ці та інші, вдома або в кімнаті готелю, яку я винайняв, щоб мати можливість насолоджуватися читанням без стороннього втручання. Мені не хотілося витратити ані хвилини часу, навіть на їжу. Я жадав прочитати всі слова Христа, які хоча б на один крок наблизять мене на шляху до мого нового життя. Я часто заходив до кафе, завсідниками якого були християни. Я прочитав усі християнські книги, які купив. Мені подобалася Біблія. Точніше, мені подобалася людина, про яку в ній було написано. Якщо я житиму, як Він, то стану ангелом, який живе на землі. Мені не давало спокою запитання: «Господи, чи можеш Ти, якщо я прийму Тебе і дотримуватимусь вчення Біблії, зробити мене кращим? Чи зможу я мати друзів, навіть якщо їхня віра буде не такою, як моя? Чи зможу я любити своїх матір, батька, братів і сестер, навіть якщо вони не приймуть моєї нової віри? Чи зможу я любити своїх друзів, навіть якщо вони не розділятимуть моїх переконань і не повірять тому, що я буду їм говорити? Чи зможеш Ти зробити все це для мене, Господи? Чи зможу я любити свою країну й бути таким же відданим їй, як інші люди?» Як же мені хотілося, щоб так сталося!

В ісламських угрупованнях першим кроком із дисциплінування новачка є викорінення в нього вірності батьківщині, сім'ї, усім, окрім Аллага. Неофіт не повинен бути відданим нікому, крім *еміра*. Саме тому я не вірив, що можу змінитися, довіряти й любити. Мое видіння світла й людини, яка сказала мені: «Устань, ти потрібен Христу», надзвичайно збентежило мене. Я знав, що будь-яке видіння одного з пророків – це Божественне

«Господи, чи
можеш Ти, якщо
я прийму Тебе й
дотримуватимусь
вчення Біблії, зробити
мене кращим?»

напуття, проте яку настанову містила ця фраза? Чи була ця наука іти шляхом християнства чи ісламу?

У моєму розумі вирувала буря думок, і я носився вулицями, немов божевільний, наче за мною хтось гнався. Я не знав, куди податися. Це був надзвичайно важкий час. Нарешті, я наважився піти до церкви. Я хотів стати такою людиною, якою Бог хоче бачити мене. Мій внутрішній голос говорив: «Тепер, коли ти почув голос, ти повинен іти за ним. Ти прожив у ісламі все своє життя, але ти ще не жив у християнстві й не знаєш, що це таке. Ти не випробував християнської віри й не відаєш, що краще й ближче до Бога – християнство чи іслам».

Я багато разів намагався піти до церкви, що було нелегко зробити. Мені доводилося боротися із дияволом. Щойно я приймав рішення увійти до церкви, як диявол починав нашіптувати мені: «Ти настільки низько впав, що вирішив зайти до церкви? Який сором! Яка величезна різниця між тим, як зараз ти заходиш до церкви в приниженні, і тим, як ти заходив туди раніше, щоб прославити Аллага! Хіба ти забув, що ти в минулому робив із церквами? Якщо ти забув, я тобі нагадаю. Тоді ти говорив: «Тепер прийшла правда, а брехня зникла; брехня за своєю природою повинна зникнути». Де ж та правда, заради якої ти наражав на небезпеку своє життя? Тепер тобі нікуди піти, окрім як до церкви – у лігво невірних, політеїзму й богохульства. І тепер, після стількох років вірності єдиному істинному Богу, ти збираєшся вірити більше, ніж в одного Бога? Схаменись, покайся перед Аллагом, попроси у нього прощення й повтори: «Я свідчу, що немає Бога, крім Аллага й Мухаммад – його пророк». Встань, очистись від усіх цих порочних думок і шукай притулок від огидної омани в Аллага».

У такі миті я ловив себе на тому, що, навіть не усвідомлюючи цього, йду до церкви. Це було важко, і я відчував, як ніби хтось тягне мене назад і заважає увійти в будівлю. Я не раз навіть голосно кричав: «Я увійду до церкви, я увійду до церкви, чого

б це мені не коштувало, я увійду до церкви – будь що буде!» У мене вже не було ані друзів, ані родини. Протягом усього мого життя мені невідомим було милосердя. Я вбивав і грабував, а тепер я втратив усіх: рідних, друзів, товаришів і всіх інших у моєму житті, кого дав мені Бог. Чи міг Бог бути задоволеним мною? Чи міг Бог схвалювати вбивства, ненависть, ворожість і вандалізм стосовно кожного, хто відмовлявся прийняти те, чого ми вимагали від нього?

Я казав: «О, Боже, змилуйся наді мною. Я – нещасна, самотня людина. Я хочу вести нормальне життя – любити свою країну, свою родину, друзів, але як мені це зробити? Ідучи по якому з двох шляхів, я зможу прийти до Тебе?»

Отож, я вирішив піти до церкви, навіть якщо це коштуватиме мені життя. Я наважився й зробив цей крок. Однак ставлення пастора до мене виявилось не таким, на яке я сподівався. Він відмовився вислухати мене, що ще більше підлило масла у вогонь і підсилило нападки диявола на мене. Повертаючись того дня з церкви, я відчув внутрішнє полегшення, хоча мені так і не вдалося переконати пастора вислухати мене. Це породило в мені бажання зробити ще одну спробу. Але, на жаль, мені так і не вдалося вмовити жодного пастора вислухати мене й розповісти мені, що мені необхідно зробити, щоб заслужити спасіння в Христа. У Біблії написано, що ті, хто увірують і будуть хрещені, отримують спасіння. Я ж був стурбований ось чим: як мені увірувати? Що мені робити? Як мені молитися? Постити, стати паломником чи давати милостиню?

Виходячи з церкви, я був багряним від сорому. Диявол нашіптував мені: «Тебе відштовхнули. Так тобі й треба. Ти заслуговуєш на ще більше, і Бог дасть тобі ще важчі уроки». Однак цей демонічний тиск тривав недовго. Раптом я відчув усередині себе спокійний і ніжний голос: «Ти не поклоняєшся людям, не переймайся через їхнє ставлення до тебе. Оскільки ти поклоняєшся Богу, лише Він не зрадить тебе. Він ніколи

не розчарує тебе і не дозволить тобі збитися зі шляху. Просто будь терплячим і міцніше тримайся за Нього, якщо ти дійсно шукаєш Його. Дні твоїх страждань уже не триватимуть довго. Бог ніколи не відкидає тих, хто шукає Його. Хіба ти не читав: «Прийдіть до Мене, усі струждені та обтяжені, і Я вас заспокою!» (Матвія 11:28)?».

Я відповів: «Я читав цей вірш, Господи, і якщо не останнім часом, то я точно читав його, принаймні декілька разів, написаним на стіні церкви, повз яку щодня проходив дорогою до університету». Я знав цей вірш напам'ять, як знав і місце, де він був написаний, так добре, що іноді навіть заплющував очі, щоб його не бачити. Голос усередині мене промовив: «Віддай своє життя Богові, і Він прийме тебе».

Я сказав: «О, Боже, я віддаю Тобі своє життя. Прошу, спаси мене. Навчи мене. Прийми мене. Я збився зі шляху. Я розгублений. Це відбувається зі мною, Господи, досить часто». Щойно мені ставало важко, я перечитував Біблію і відразу ж отримував дивовижне відчуття умиротворення та внутрішнього спокою.

Потім я почав подумувати про те, щоб зв'язатися з одним із християн, з якими раніше працював, проте жоден із них не відгукнувся на моє прохання. Вони боялися мене, думали, що я влаштую їм пастку, аби нашкодити, як я робив це в минулому. Деякі християни відмовлялися навіть говорити зі мною, оскільки остерігалися, що я хочу повернути їх в іслам. Однак якщо Бог чогось бажає, то ніхто і ніщо не може Йому протистояти. Одного разу я поїхав відвідати одного з друзів свого приятеля-інженера. На зворотному шляху він, посміхаючись, із сарказмом запропонував мені відвідати ще одного свого друга – християнина. Він знав, як сильно я ненавиджу християн. Він хотів пожартувати з мене й не очікував, що я погоджуся. Украй здивований, він перепитав: «Ти точно хочеш зайти до цього чоловіка? Ти ж знаєш, що він – християнин?» Я запевнив його: «Так, знаю і згоден піти з тобою до нього». Він попросив мене

не ображати цього чоловіка. Я пообіцяв поводитися пристойно.

Таким чином, ми вирушили відвідати його друга-християнина, який дуже добре знав мене. Я чіплявся до нього на вулиці й підмовляв проти нього інших мусульман, намагаючись змусити його теж стати мусульманином. Побачивши мене біля своїх дверей, християнин був спантеличений. Він одразу ж замкнув їх і відійшов подалі від порогу. Однак мій друг продовжував стукати, і йому, нарешті, довелося відчинити. Він почав кричати на мого друга: «Як ти міг привести в мій дім цю людину? Хіба ти забув, скільки зла він мені заподіяв? Пожальй мене, я мирна людина. У мене й без нього достатньо проблем».

Після тривалих умовлянь господар квартири впустив нас. У його домі я звернув увагу на велику Біблію. Вона лежала на маленькому столику в самому центрі кімнати. Я взяв Біблію і перегорнув декілька сторінок. Несподівано для самого себе я запитав його: «Це – твоя Священна Книга?»

Він, заїкаючись, пробурмотів тремтячим голосом: «Так, моя, і Коран також Священна Книга. Всі книги від Бога. Всі хороші – і Коран, і Біблія, і Мухаммад, і Христос – усі хороші».

Було ясно, що він украй переляканий. Він так боявся мене, що коли я наближався до нього, він тут же сахався в протилежний бік. Ми довго кружляли по кімнаті один за одним, ходили туди-сюди, ніби грали в хованки. Нарешті, він опинився в кутку, а я стояв прямо перед ним, так що йому нікуди було подітися. Я запитав його: «Навіщо ти так? Я просто хочу поговорити з тобою».

Бачачи, що мій друг зайшов до іншої кімнати, я скористався цією можливістю, щоб спробувати зав'язати розмову з господарем квартири. Я хотів дізнатися дорогу християн до Бога, але він відмовлявся підтримати розмову. Я запитав, чи можу я відвідати його колись іншим разом. Він погодився, однак лише за умови, що ми не будемо наодинці. Він наполіг на тому, щоб зустріч відбувалася у присутності кількох його друзів. Я

відповів, що не заперечую. Він записав мені свою адресу, і в призначений час я, прийшовши в його квартиру, застав там ще п'ятьох його друзів.

Він дуже боявся мене. Я поговорив з ним і не заперечував, що говорив, як переможений воєначальник, який проводить мирні переговори з переможцем. Я опустил голову. Мені було так соромно, що я не піднімав голови.

Я згадував, яким я був. А тепер я стою перед християнином і благаю його сказати мені слова, які привели б мене туди, проти чого я боровся. Лише мир, даний мені Богом, і спрага спасіння змусили мене пожертвувати всім заради привілею увійти до Царства Божого, яке я так довго і так наполегливо шукав. І щоб знайти, я заглянув у кожен куточок, у кожную шпаринку. Тепер я перебував на відстані кинутого каменя від істини, яку не можна знайти ніде, окрім як на сторінках Книги, що належить моєму другові-християнину.

У спробі дізнатися шлях до Господа я готовий був не залишити каменя на камені. Мій знайомий погано знав Біблію і не міг дати мені необхідної інформації. У нього були проблеми в сімейному житті. Я чув від друзів, що він подумував над тим, аби вирішити їх, прийнявши іслам й отримавши, таким чином, можливість одружитися з іншою жінкою. Мене дуже сердило таке його рішення. Я відчував зневагу до нього й розумів, що він неспроможний дати мені те, чого я шукаю.

Через деякий час мої стосунки з ним стали теплішими, і я почав заходити до нього частіше. Його квартира була місцем, де я міг спокійно посидіти в тиші й почитати. Він не намагався змусити мене прийняти яку-небудь точку зору. Мій підхід до пошуку вирішення свого питання був особливий – пізнати Господа Ісуса Христа поза жодними сектами або віросповіданнями, щоб уникнути того, від чого я страждав в ісламі.

Мої пошуки йшли не так, як би мені цього хотілося, і наша дружба тривала недовго. Однак тепер я зустрів ще одного

християнина, який дуже добре знав Біблію, з яким раніше ми перебували, м'яко кажучи, у недружніх стосунках. У минулому, коли він просив мене зробити для нього що-небудь по роботі, я надавав йому завідомо неправдиву інформацію, більше того, налаштовував проти нього інших. Я навіть матеріально заохочував їх, якщо їм удавалося нашкодити йому. Я не очікував, що він погодиться зустрітися зі мною через місяць. Він попросив мене подзвонити йому за тиждень до зустрічі й підтвердити своє бажання зустрітися.

Я відчував, як кільце навколо мене стискається. Мене відмовлялися вислухати пастори церков, а парафіяни боялися навіть зустрітися зі мною. Моя щирість в очах християн здавалася сумнівною. Вони остерігалися навіть вимовити моє ім'я. Кожен, хто хотів пригрозити комусь, міг просто сказати: «Я скажу такому-то». Я був опудалом, яким лякали птахів у полі.

Три тижні по тому я хотів зв'язатися з людиною, яка погодилася зустрітися зі мною, щоб підтвердити, що я прийду на зустріч. Оскільки вдома в мене немає телефону, мені потрібно було вийти до телефону-автомату.

Щоразу, виходячи з дому, я брав із собою всі свої папери й записи, аби вони не потрапили в чужі руки. Було б дуже небезпечно, якби хтось побачив ці нотатки, оскільки в мене було багато сторінок досліджень про божественність Христа, помилковість Корану, пророцтво Мухаммада тощо. Коли я виходив, то носив усі ці папери і Біблію в пластиковому пакеті.

Закінчивши розмову по телефону-автомату, розташованому поблизу залізничної станції, я був уражений, коли виявив, що

А тепер я стою перед
християнином і
благаю його сказати
мені слова, які
привели б мене туди,
проти чого я борюся.

пластиковий пакет із усіма паперами зник. Пропало все: мій гаманець, посвідчення особи, Біблія і всі мої дослідження. Однак мною оволоділи мир і спокій, які я переживав і раніше, маючи справу з офіцерами держбезпеки й таємною поліцією. У ту мить робота мого мозку була зосереджена навколо двох питань.

По-перше, людина, яка вкрала пакет, може прочитати всі мої папери й здати їх у поліцію. У такому разі я виявлюся легкою здобиччю, адже моє посвідчення особи лежало в пакеті разом із паперами, і мене легко буде знайти. Мене можуть стратити за те, що я піддаю сумніву й навіть критикую Коран. Смертна кара – єдиний можливий вирок у такому випадку. Однак така думка не дуже хвилювала мене, оскільки я був абсолютно впевнений, що якщо мій час зустрінеться з Творцем настав, то я не зможу відстрочити його ні на мить. Кожен, хто живе, без сумніву, пізнає смерть.

По-друге, підлий голос шепотів мені, що Бог так сильно любить мене, що хоче дати мені незаперечний доказ того, що мій шлях до християнства – помилковий, що християнство – це не що інше, як шлях диявола; саме тому Бог і припинив усі нападки проти Його священного Корану і пророка і прибрав від мене отруту Біблії.

Голос продовжував шепотіти: «Тепер у тебе є незаперечний доказ того, що ти ходив манівцями християнства й відійшов від істини. Схаменися й покайся. негайно попроси в Аллага прощення. Він – усепрощаючий і милостивий до всіх, хто розкається і повертається на істинний шлях. Підведись й очистись від усіх брудних думок, що виходять від диявола, оскверняють тебе й захоплюють тебе у вир політеїзму, богохульства і невірності». Я навіть подумав про те, щоб повірити диявольському обману.

Дізнавшись, що я втратив свої папери, мій друг-християнин дуже злякався. Він попросив мене не приходити до нього і якийсь час не телефонувати, доки не з'ясується, до чого при-

зведе втрату моїх документів. Я знову запитав себе: «А може, Бог хоче, щоб я відмовився від цієї релігії?»

Хоча я чистим серцем і від усієї душі насолоджувався кожним словом з Біблії і докладав неабияких зусиль, намагаючись щиро молитися, у моєму характері нічого не змінилося. Я усе ще ненавидів християн, заздри їм і не міг нікого пробачити. Я навіть не міг сказати «доброго ранку» своїй матері. Я ішов із дому злий. Ненависть і ворожість були написані на моєму обличчі. Я навмисне демонстрував свій гнів батькам і братам, щоб вони знали, що вони невірні й що саме з цієї причини я ненавиджу їх. Водночас мене переповнювали ворожість і бунтарство, і я навіть починав сумніватися в достовірності того, що читав у Біблії.

Після втрати паперів прояв моїх негативних якостей став ще активнішим. Це був безжальний напад на мене, метою якого було припинити вплив Бога на моє життя, спробувати зламати моє прагнення й мою зростаючу любов до Біблії. І знову я плакав, звинувачуючи Бога у всьому, що зі мною відбувається. Під час цього випробування я почав замислюватися над тим, чи винен Бог у тому, що як тільки я роблю до Нього крок, як зі мною трапляється щось страшне. «Чому все це відбувається зі мною, Господи? Чому зі мною? Чим я заслужив усе це? Якщо Ти караєш мене за все те погане, що я вчинив християнам, будь ласка, прости мені зараз: я розкаююсь перед Тобою. Прошу Тебе, змилуйся наді мною заради Твоїї смерті на хресті за мене, бо інакше Твій хрест – ніщо, а тільки те, що ми, мусульмани, раніше думали про нього. Хто Ти, щоб дозволити такій людині, як я, наблизитися до Тебе? Що мені зробити, щоб Ти був задоволений? Моє життя стало таким нікчемним... Якщо так триватиме, мені легше буде померти, аніж продовжувати жити так, як я живу. Прошу Тебе, Боже, візьми мою душу... Якщо Ти не зглянешся наді мною, я накладу на себе руки. Мені не страшно буде піти за це в пекло, бо якщо Ти не виявиш до мене

милості, я все одно потраплю в пекло».

Я ридав, піддавшись болю та відчаю. Я стояв, а по моєму обличчю струмками текли сльози. Мати побачила мене, погладила по плечу й заплакала разом зі мною. Вона запитала, що сталося, на що я відрізав: «Лиши мене в спокої! Я не хочу ні з ким розмовляти. Я якось намагався поговорити з тобою, але ти

«Усі висновки, яких ти

дійшов, — очевидні».

звинуватила мене в божевіллі. Хай вибачить тобі Бог». Я швидко пішов до своєї кімнати й прийняв душ, як цього вимагала мусульманська традиція, для того щоб очиститися від брудних думок про

християнство. Мені також потрібно було очиститися від усього, що я раніше вчинив. Я продовжував розмірковувати про те, чи вибачить мене Аллаг за все, що я сказав про його пророка Мухаммада і його священний Коран. Я почувався так, ніби хтось розмовляв зі мною: «Ти ні на кого не нападав і не говорив неправду. Усі висновки, яких ти дійшов, — очевидні». Я встав, застелив свій молитовний килимок і повторив два ісламські символи віри, щоб повернутися в іслам. Я намагався молитися, але безуспішно. Я не міг вимовити ні слова з Корану. Я навіть не міг впасти на коліна. Я охопив голову руками.

Потім я пішов, сказавши: «О, Господи, якщо Ти на мене не сердишся, ніхто не заподіє мені шкоди. Якщо ж Ти зараз караєш мене за якийсь мій поганий учинок, то, прошу Тебе, прости мені й пом'якши моє покарання. Якщо Ти не бажаєш направити мене, — це проти Твоєї природи. О, Господи, у мене більше немає сил, щоб боротися з обставинами. Якщо Ти не відкриєшся мені, я зіб'юся зі шляху. Я люблю Тебе, Господи. Я робив те, що мені наказували. Я робив те, чого не могли зробити інші, і все для того, щоб, як я думав, догодити Тобі. Коли Ти явив мені Своє світло й покликав мене, я не вагався. Як довго Ти триматимеш мене в цілковитій темряві? Усе, що

відбувається в моєму житті, – це випробування любові, яке Ти для мене приготував, щоб вести мене за Собою. Ти – добрий Пастир. Прошу Тебе, дай мені більше Твоєї любові, даруй мені зустріч із Тобою!»

Тієї ночі я спав міцно, як ніколи раніше в житті. Перед самим світанком мені наснився сон. Я бачив широкоплечого чоловіка з густою бородою, засмаглим обличчям, довгим волоссям, дуже красивого.

Він узяв мене за плечі, легенько струснув і промовив:

– Ти все ще сумніваєшся в Мені?

Я відповів:

– Хто Ти, щоб я сумнівався в Тобі? Я Тебе не знаю.

– Я Той, кого Ти шукаєш.

Тоді я сказав:

– Будь ласка, освіжи мою ослаблу пам'ять.

– Прочитай у Книзі. Чому ти не читаєш Книгу?

– Хіба Ти не знаєш, що я втратив Книгу й усі свої папери: як я можу читати її?

– Книгу не можна втратити, – промовив Він, – устань і відчини свою шафу: ти знайдеш її там, а всі інші папери повернуться до тебе через тиждень.

Я, прожогом прокинувшись, схопився і кинувся до невеликої шафи, що стояла в кутку моєї кімнати. На превеликий подив, я знайшов там свою Біблію, саме ту, яку я втратив. Я стояв і тремтів, як холодної зимової ночі. Я міцно притискав Біблію до грудей, як мати притискає до себе дитину, яка після тривалої відсутності повернулася до неї.

Я відразу ж побіг до матері, розбудив її і міцно розцілував. З великою радістю я розповів їй про всі ці події. Я сказав:

– Я ніколи більше не дозволю називати мене божевільним.

Плачучи, я обійняв її і промовив:

– Прости мені, мамо, за те, що я так грубо поведився з тобою. Я думав, що цього вимагає істинна релігія. Але тепер

я знаю, яка віра істинна. Будь ласка, дозволь мені поцілувати твої ноги – на менше я не згоден.

Вона попросила:

– Розкажи мені, синку, що з тобою сталося?

– Я розкажу тобі, але, прошу, запрягнися мені всім, що тобі дороге, що ти не думатимеш, що я збожеволів. Мамо, Господь указав мені істинний шлях!

– А де ти був раніше? – здивувалася вона.

– Бог, який указав мені шлях, не той, в якого я вірив раніше.

– А хіба є інший Бог?

– Так, – відповів я. – Є інший Бог, який учить мені любити тебе й бути тобі слухняним.

– Хто ж цей Бог?

Я відповів:

– Христос, Іса, як називає Його Коран.

Мати благала мене:

– Будь ласка, синку, тільки не говори цього своїм братам.

Вони подумують, що ти насправді збожеволів.

Я пообіцяв:

– Гаразд, я зроблю так, як ти кажеш, але ти мені віриш?

– Як мені не вірити тобі? Я бачу доказ – за всі двадцять років ти так не поведився зі мною, як зараз. Іди, і нехай Бог ніколи тебе не залишить. Але тримай це в таємниці.

Я відповів:

– Постав себе на моє місце, і ти зрозумієш щирість моїх почуттів. Мені хочеться стати посеред площі й на весь голос кричати, що Христос – Бог і що Він змінив мене. Він зробив те, чого не міг зробити Бог Мухаммада.

Мати закрила мені рота рукою, аби я замовк. Я чекав світанку й сходу сонця, щоб піти до людей, ніби я був новонародженим, який прагне вперше побачити життя. Я вийшов із дому рано-вранці й почав роздивлятися все навколо. Я бачив, яке все красиве. Усі люди тепер здавалися мені хорошими. Я почав

вітатися за руку з усіма, кого зустрічав, незалежно від того, знав я їх чи ні.

Перш за все я вирушив до бакалійника-християнина. Однак, оскільки я так багато заподіяв йому шкоди, він, побачивши мене, подумав, що я йду громити його крамницю й почав швидко замикати її. Я гукнув йому: «Не бійся!» Він зникнув, але нічого не відповів. Я обійняв його й попросив у нього пробачення. Він розплакався. Він сказав декілька слів, значення яких я тієї миті не зрозумів. Лише пізніше я усвідомив, що вони означали. Він сказав:

– Алілуя! Слава Тобі, Господи!

Я запитав:

– Що ти сказав?

Він відповів:

– У Його час ти дізнаєшся, що це означає.

Після цього він пішов. Тепер я по-іншому дивився на людей. А люди дивилися на мене й дивувалися: що ж зі мною сталося? Навіть мої колеги були вкрай спантеличені різкою зміною в моїй поведінці. Їхні здивовані погляди запитували: «Учора цей чоловік плював на нас. А сьогодні, подивіться на нього – він, немов покірне ягня! Що сталося? Це що: нова тактика чи якийсь новий задум проти нас?»

Їхні високо здійняті брови й широко відкриті очі висловлювали здивування й замішання. Вони не могли повірити в те, що моя поведінка насправду настільки кардинально змінилася. Однак я не звертав уваги на їхню реакцію. Усе, що хвилювало мене, це – компенсувати збитки тим, кому я заподіяв їх своїми нападами, приниженням і образою. Я був у нестямі від радості, що сповнювала моє серце. Уперше в житті моя душа була повна смирення й спокою.

Іноді мені здавалося, що бачу чудовий сон, і я боявся прокинутися від нього. Усе це відбулося завдяки силі Бога. І я поспішав довести, що насправду змінився назавжди, а не тимчасово.

Я не міг забути про те, що сказав чоловік, якого я бачив уві сні, що через тиждень я знайду свої папери. Дні минали, і я почав сумніватися в своєму видінні. Я боявся, що цього не станеться. Я продовжував рахувати дні: залишався один день до крайнього терміну, зазначеного мені у видінні. Того дня я знову опинився біля залізничного вокзалу, мені терміново потрібно було подзвонити, і знову довелося піти до того ж телефону-автомату, з якого я телефонував, коли тиждень тому загубив свої документи. Деякий час я вагався, ішов уперед, потім повертався. Власник телефону помітив це й вигукнув, звертаючись до мене:

– Я бачу, ви не знаєте, що робити. У вас щось трапилось?

– Ні, – відповів я. – Цей телефон – погана прикмета для мене: я користувався ним минулого тижня і втратив свій пакет. Я не хочу знову користуватися ним, оскільки не знаю, що втрачу цього разу.

Він усміхнувся:

– То це був ваш пакет?

– Так, а ви знаєте, де він?

– Опишіть мені його, щоб підтвердити, що він справді належить вам, і я скажу, де він.

Я розповів йому, що це був пластиковий пакет із паперами, де ще були й книга, така, як Коран, моє посвідчення особи й мій паспорт. У сумці не було грошей. Він кивнув і промовив: «Усе правильно». Він сказав, щоб я прийшов наступного дня, і він проведе мене до людини, яка знайшла мій пакет.

Наступний день був сьомим днем відтоді, коли я побачив видіння. Ми поїхали в село на околиці Каїра й зустрілися з людиною, яка знайшла мої речі. Я швидко відкрив сумку, але не побачив Біблії. Я сказав йому: «Тут бракує Книги».

Він відповів: «Я клянуся ім'ям Бога, що нічого не брав із сумки. Там є папери, паспорт, посвідчення особи». Я був радий це чути й сказав йому, що я йому вірю. Це ще раз підтверджувало, що Бог виконав Свою обіцянку й повернув мені ту саму

Біблію, яку я втратив.

Я був уражений: за все своє життя, поки я сповідував іслам, зі мною ніколи не було такого, щоб я попросив що-небудь у Бога й отримав відповідь. Ця подія була для мене великим чудом. Я відчував себе таким непомітним і незначущим перед милістю Бога. Я сказав Богу: «Хто я такий, що Ти так любиш мене?» І незабаром Він відповів мені: «Я зробив це і далі робитиму ще більше для тих, хто любить Бога». Я думав про себе, що мені хочеться, аби Бог дав мені пережити щось таке, щоб я абсолютно переконався у тому, що я змінився. Я був би щасливим.

Незабаром Бог відповів на мою молитву. Я отримав перший досвід своїх взаємин із Христом. На роботі службовці по черзі отримували премії. Я залякував тих, хто їх виплачував, примушуючи поставити моє прізвище на початку списку. Я також забирав відсоток від усіх премій, виплачених християнам, оскільки вони не повинні отримувати однаково з мусульманами.

Одного разу, коли настав час отримувати гроші, в одного мого колеги склалася дуже важка фінансова ситуація. Він пішов до менеджера й попросив його цього разу дати гроші йому, щоб він міг вибратися зі скрути. Менеджер відповів, що список уже складено й кожному буде виплачено в свій час. «На початку списку дуже зла людина, – додав він, – ви ж самі знаєте. Його не можна примусити чекати. Ми намагаємося, як можемо, догоджати йому, щоб уникнути неприємностей».

Саме тієї миті я увійшов до офісу менеджера й побачив, що він перешіптується з моїм колегою. Я запитав:

– Шепчетесь про премію?

З незручністю й запинаючись, менеджер відповів:

– Так, але не турбуйтеся. Ваше прізвище в списку перше.

– А чого ж хоче мій колега? – поцікавився я.

– Він хоче отримати премію в цьому місяці, щоб подолати фінансові труднощі, що виникли в його родині, але я відмовив йому в проханні.

– Чому? Ви ж можете видати йому премію замість мене!

Менеджер подумав, що я знущаюся з нього й поспішив запевнити мене:

– Ваше ім'я стоїть першим, і ніхто не може змінити цього.

Я відповів:

– Але я можу змінити це. Я хочу поступитися колезі своєю премією в цьому місяці.

– Невже?! Ви можете це зробити?

– Так, – запевнив я його.

– Як?

– Я прошу, будь ласка, поставте прізвище цього співробітника замість мого. І було б добре, якби всі наші колеги також віддали йому свої премії.

Виходячи з офісу, я краєм вуха почув, як він заголосив:

– Слава Богу, який змінює обставини! Що ж відбувається? Що трапилось? Може, сьогодні Судний день? Невже ця людина може так учинити! Я не можу в це повірити!

Я повернувся і пояснив:

– Бог – усемогутній, і Він посилає трудівникові його прожиток.

Мої очі вперше в житті стали вологими від сліз. Я звик брати левову частку прожитку інших, законно й незаконно. Однак тепер Христос учив мене давати. Я був схвильований і, водночас, насолоджувався цим новим становищем.

Зміни в моєму житті почали помічати й члени моєї родини. Зазвичай, бачачи, що я наближаюся, вони вимикали телевізор і розбігалися, особливо сестри. Починаючи з дня мого перевтілення, я заходив у будинок і запрошував їх дивитися телевізор. Я тільки просив їх не дивитися непристойні програми. Вони вигукували: «Не можемо повірити! Ти дозволяєш нам дивитися телевізор?! Нічого не розуміємо!» Я відповідав: «Чому ж? Якби ви знали, як сильно я вас люблю, ви б повірили. Я прошу вас пробачити мені за те, що я так погано ставився до вас раніше».

Опісля ми всі разом плакали.

Коли я повертався додому, то цілував маму й іноді приносив їй подарунки. Щоразу, коли я це робив, вона плакала. Я вдячний Богові за те, що, коли мама померла, наші взаємини уже були близькими і я мав можливість заглядати свою провину перед нею. Я щиро вдячний Богові й за те, що Він повернув у нашу сім'ю усмішки – усім: і віруючим, і невіруючим.

Мої друзі-християни, які спостерігали за цими подіями, остерігалися, що в селі дізнаються про моє навернення й звинуватять у цьому їх. Тому вони попросили мене виїхати з Єгипту за кордон. Я відмовився. Я добре пам'ятав про все те зло, яке заподіяв Христові й християнам, тому відповів, що з першого дня свого нового зміненого життя я молюся про те, щоб Бог допоміг мені служити Христові так само, як я гнав Його. Я переслідував Його народ у Єгипті й не поїду з країни. Я пообіцяв їм, що, коли мене заарештують, не назву їхніх імен.

Одного разу вони попросили мене піти до церкви, в якій я раніше ніколи не був, і я, не роздумуючи, погодився. Там я зустрівся з християнськими керівниками й розповів їм про те, що Бог зробив у моєму житті. Їхні обличчя світилися усмішками, і вони раділи чудесам, зробленим Богом. Я дуже хотів прийняти хрещення, і вони погодилися надати мені його. Отож, 9 травня 1993 року я був охрещений і досі пам'ятаю цей день, оскільки вважаю його своїм справжнім днем народження. Він тісно пов'язаний із тим часом, коли я пережив духовне відродження.

Плід віри

Я детально розповів про своє життя до того, як прийняв християнську віру. А тепер найправильніше буде поговорити про те, як Бог діяв у моєму житті після того, як я пізнав Його. Ніхто з моїх родичів, друзів і знайомих не міг повірити в те, як

сильно я змінився. Ніхто не міг повірити в те, що сталося після мого відродження. Одного разу я попросив Бога показати мені, чи насправду я навернувся до Нього. І Бог дав мені не лише доказ того, що відтепер я – нове творіння, а й почав готувати мене до майбутніх важких випробувань. Від самого початку я не вибирав нового шляху й навіть свого життя з Христом. Навпаки, я намагався заперечувати те, що бачив. Сам Христос обрав мене. Він обрав мене не навмання, а, навпаки, навмисне, для виконання Своєї особливої мети й місії, яку Він уже приготував для мене. Я впевнений, що Він також передбачав і мене для виконання цієї місії. Я переконаний, що Він підготував мене для служіння Йому. Відтак я хотів би розповісти про деякі небезпеки, з якими мені довелося зіткнутися на цьому шляху, а також про те, як діяв Бог.

Я працював у офісі разом із трьома іншими колегами. Ми трудилися позмінно, тому рідко збиралися разом. У кожного з

нас була шафа, в якій ми зберігали особисті речі. Одного разу, на свій подив, я виявив, що деякі мої речі зникли. Мені й на думку не спадало підозрювати у цьому своїх колег. Наступного дня відбулося те ж саме – зникли ще деякі речі. Я радше підозрював у недбалості свою дружину, проте коли це сталося вже втретє, і на додачу до речей зникла ще й уся моя зарплатня, я, нарешті, зрозумів, що замок шафи зламаний. Тепер я навіть не сумнівався – це справа рук одного з моїх колег.

Я почав злобно лаятися й проклинати, як робив це раніше,

Від самого початку я не
вибирав нового шляху й
навіть свого життя з Христом.

Навпаки, я намагався
заперечувати те, що бачив.

Сам Христос обрав мене.

до того, як набув спасіння. Я сказав: «Якщо я прийняв Христа й став смиренним, як ягня, це не означає, що ви можете насміхатися з мене й зробити мене легкою здобиччю». Я поклявся поквитатися з кривдниками й відплатити їм подвійно. Я вирішив зламати замки на їхніх шафах, забрати всі їхні речі й спалити їх, залишивши шафки відкритими, як це зробив Авраам із ідолами. Я хотів, щоб вони відчули, як це, коли тебе грабують і принижують.

Я приніс величезний молоток, щоб здійснити свій задум, і замкнув офіс, щоб пересвідчитись, що за мною ніхто не стежить. У пориві помсти я схопив молоток і замахнувся. Я ледь не вдарив ним по шафі, коли почув тихий голос: «Не плати злом за зло й образою за образу, але добрими справами; будь миротворцем».

Я озирнувся, щоб подивитися, хто говорив до мене, проте в кімнаті нікого не було. Я сказав собі: «Господи, я не згоден з тим, що сталося зі мною! Прошу Тебе, угамуй мою лють і вогонь мого гніву. Я насилу контролюю себе. Будь ласка, дай мені мир». Раптом я відчув, як мене охоплює дивний спокій, ніби нічого й не сталося. Керований Богом, я написав своєму кривдникові записку:

«Мій любий брате, який відчиняє мою шафу! Мені шкода, що я не можу задовольнити твої потреби. Будь ласка, перелічи все, що тобі потрібно, і я, з Божої ласки, зроблю все можливе, щоб допомогти тобі. Аби довести свої добрі наміри й чесність, я не мінятиму зламаного замка. Я знаю, що Бог дуже любить усіх людей. Я сподіваюся, що мир, дарований нам Богом, завжди підтримуватиме тебе.

Твій брат».

Написавши записку, я поклав її у свою шафу, яку залишив незамкненою. Я помолився й подякував Богові за те, що Він урятував мене від моїх жахливих намірів. Я пішов додому, і, коли дружина відчинила мені двері, обійняв її. Вона сказала:

«Не бійся. Якщо з нами Бог, то хто може бути проти нас? Що ж стосується вкрадених грошей, у Біблії написано: «Я був молодий і постарівся, та не бачив я праведного, щоб опущений був, ні нащадків його, щоб хліба просили» (Псалом 36:25). Бог може задовольнити всі наші потреби, адже Він – наш Годувальник».

Два дні по тому на мене чекав сюрприз. Один із моїх колег приїшов у офіс під час моєї зміни. Це було дивним, тому я запитав його:

– Що привело тебе?

Він відповів:

– Я хотів би поговорити з тобою.

– Що ти хочеш мені сказати?

Колега відповів, що було б краще поговорити де-небудь у спокійнішому місці. Ми сіли один навпроти одного. Він опустил голову й промовив:

– Я не знаю, що тобі сказати. Я не знаю, що робити.

– Скажи мені, що сталося?

Він відкрив невелику сумку й показав усе, що взяв у мене з шафки. Я не вірив своїм очам. Мені навіть не спадало на думку, що коли-небудь ці речі повернуться до мене. Я не думав, що така людина, як він – злодій. Він був надзвичайно релігійним мусульманином, регулярно молився.

– Це речі, які я взяв із твоєї шафи. Прошу, візьми їх і нікому не кажи. Я не можу повернути тобі зараз гроші, тому що мої діти були дуже хворі, й мені треба було відвести їх до лікаря. Я поверну гроші частинами, виплачуватиму щомісяця.

– Можеш узяти ці речі собі, тепер вони твої, – сказав я.

– Я не брехав, коли написав тобі записку. Сам Бог віддячить мені за все; візьми й гроші: я впевнений, що Бог забезпечить мене всім необхідним. Якби я був безчесним, я не залишив би шафу відчиненою.

– У мене є до тебе запитання. Я хочу, щоб ти відповів мені відверто, – тихо промовив колега.

– А хіба я брехав тобі раніше?

– Ні.

– Що ж ти хочеш запитати?

– Ти говориш як християнин: «Господь, Господь». Ти вживаєш ті ж слова й вислови, які я часто чую від мого сусіда Гефріса, тесляра, а він – християнин.

Я відповів:

– Коли я виявив, що мої речі вкрадені, у мене було два вибори. Один – відповісти злом на зло, як мовиться, зуб за зуб, як у *хадиси*, де написано: «Той, хто вмирає без грошей – мученик» і «Ніхто з вас не повинен бути неньчиним синком, беріть те, що ваше по праву, і ні на що не звертайте уваги». Інший – не платити злом за зло й не мститися. Якщо хтось захоче судитися зі мною, щоб забрати мою сорочку, я маю віддати йому й свій плащ. Що ж краще, як ти думаєш?

– Другий шлях набагато кращий, звичайно, – погодився він.

– Так я і вчинив. Я зробив це, щоб зберегти любов і хороші стосунки незалежно від того, виходить така поведінка з ісламу, християнства чи іудаїзму. Важлива лише сама поведінка. Якби я знайшов таку поведінку в ісламі, наприклад, я б, не вагаючись, вчинив би відповідно.

Він запитав:

– Звідки ти це взяв? Де ти навчився цього?

– Я розповім тобі пізніше. Зараз ти занадто схвильований. Згодом, коли ти заспокоїшся, я поділюся з тобою своїми думками, можливо, через декілька днів, а може, і через місяць. Якщо тобі все ще буде цікаво дізнатися про це, я, не вагаючись, розповім тобі.

Два тижні по тому, закінчивши свою роботу, колега підійшов до мене:

– Тепер я спокійний, і мені цікаво дізнатися про джерело твоїх знань. Ти обіцяв мені розповісти.

Я відповів:

– Зустріньмося завтра, і я розповім тобі все, про що ти забажаєш дізнатися.

Другого дня він знову поставив мені те ж саме запитання. Я простягнув йому Біблію і сказав:

– Якщо ти, на правду, хочеш знати, звідки я це дізнався, прочитай цю Книгу.

– Так це ж Біблія, борони мене, Боже!

– Так, це Біблія, і ти можеш її прочитати, якщо хочеш знати те ж саме, що і я. Можеш взяти її, якщо хочеш. А хочеш ти чи ні – вирішуй сам.

Він узяв Біблію й довго крутив її в руках, із подивом розглядаючи з усіх боків. Нарешті він поклав її в сумку і піднявся, щоб іти. Я сказав йому навздогін:

– Якщо що-небудь буде важко зрозуміти – запитуй!

Протягом двох тижнів колега підходив до мене з питаннями, продовжуючи читати Біблію. Незабаром я помітив великі зміни в його житті. Він ще більше полюбив Біблію. Якось він сказав мені:

– Ця Біблія – велике благо. Відтоді як я почав читати її, мої стосунки з дружиною покращилися і між нами припинилися сварки.

Я сказав:

– Продовжуй читати, і ти дізнаєшся, що тобі робити далі.

Він швидко вбирав у себе Слово Боже. Одного разу він прийшов до мене й попросив навчити його християнської молитви. Він хотів знати, яка вона. Я сказав йому, що молитва не має жодної особливої форми.

– Можеш молитися в будь-якому положенні, – сказав я.

Через три місяці колега прийшов і здивував мене тим, що обійняв мене. Він запитав, як би йому прийняти хрещення. Мій друг прийняв Господа й тепер був величезним благословенням для всієї своєї родини. Я радів за нього й відчував, що Бог справді обрав мене, щоб працювати в Його винограднику й бути

однією з овець Його стада. Яка честь – бути одним із тих, хто спрямовує людей не до омани й брехні, а до спасіння й вічного життя! У минулому я переслідував людей і знищував їх. Як же чудово тепер працювати разом із Господом, Каменем Спасіння, Ісусом Христом!

Уперше я почав відчувати, що люблю свою країну й свій народ. Я полюбив прощення й терпимість. Я насправді став іншою людиною. Бог використовував мене, щоб повернути багатьох людей до Христа та повернути багатьох овець, які відбилися від стада. Бог неодноразово поміщав мене в обставини, які показували мені, що в моєму характері залишилося ще багато від мене старого. Те, що залишилося від минулого, накликає на мій дух і тіло багато нападів сатани.

Одного разу, їдучи в гості до своїх рідних, я почув, як водій закликає пасажирів зайняти місця. Я увійшов до мікроавтобуса, і він запропонував мені сісти четвертим на сидіння, розраховане на трьох пасажирів. Поруч зі мною сидів товстий, бородатий, суворого вигляду релігійний чоловік, шейх, а поруч із ним у паранджі – його дружина. Цей чоловік поведився зі мною вкрай непривітно. Він вороже зиркав на мене й майже не залишив мені місця на сидінні. Побачивши це, я вийшов із автобуса. Водій поцікавився, у чому справа, а я відповів, що мені немає місця. Він сказав, що сидіння призначено для чотирьох пасажирів і попросив шейха підсунутися й дати мені більше місця. Я відчував, що шейх не хоче, щоб хтось сидів поруч із ним і турбував його дружину. Я вийшов і заплатив за четверте місце, щоб ніхто не сів поруч із ними.

Яка честь – бути одним
із тих, хто спрямовує
людей не до омани й
брехні, а до спасіння й
вічного життя!

Я попросив водія віддати їм усе сидіння, щоб ніхто не турбував його дружину. Шейх помітив це й відразу ж став украй увічливим. Він почав напосідати, щоб я сів поруч із ними. Я сказав, що в цьому немає потреби, що я їм заважатиму, однак він наполягав, щоб я сів із ними й навіть посунувся, поступаючи належним мені місцем.

Після того, як автобус трохи проїхав, чоловік поставив мені несподіване запитання:

– Ви мусульманин чи християнин?

Я відповів:

– А навіщо вам знати?

– Просто цікаво.

– Я християнин.

Він заголосив:

– Ах, якби ви були мусульманином, ваша поведінка означала б набагато більше!

Я запитав:

– А ви мене знаєте?

– Ні.

– І я вас не знаю, – зауважив я. – Тож чому, на вашу думку, я так учинив із вами?

– Ну, не знаю.

Я розповів йому:

– У Біблії є вірш, в якому нам наказано любити всіх людей і навіть тих, хто нас ображає. Я помітив, як вороже ви поставилися до мене, і мені захотілося показати вам, як ми любимо тих, хто ненавидить нас. Я просто не можу поводитися інакше.

Він запитав:

– А у вас є Книга?

– Так.

– Ви молитесь Богу?

Я відповів:

– Кому ж іще ми можемо молитися?

– Я знаю, що ви молитесь Христу, священникам, монахам, – так говорить Коран.

– Не все, що ви про нас знаєте, – правда. Інакше б ви не захоплювалися моєю поведінкою. У мене є пропозиція.

– Яка? – здивувався він.

Я дав йому Біблію і сказав:

– У цій книзі є Старий і Новий Завіти. Прочитайте їх, якщо вам сподобається – добре. Якщо – ні, ви нічого не втратите.

Я дав йому Біблію, і ми домовилися зустрітися пізніше. Відтоді ми бачилися щотижня, щоб обговорити його запитання. З часом ми почали разом молитися. У нього були проблеми з дружиною: він збирався розлучитися. Я сказав йому, що розлучення суперечить волі Бога. Ми молилися про його дружину – і в його родині настала злагода, їхні стосунки стали більш близькими. Я пояснив, що християнство зближує людей, а не роз'єднує їх і процитував: «Невіруючий чоловік має надію на спасіння у своїй віруючій дружині й навпаки». Мій друг радісно сприймав усе, чого вчить Біблія. Господь увійшов у його дім і приніс у нього спокій і благословення.

Мені не хочеться закінчувати своє свідчення. Це – історія без кінця.

Бог дав мені дар життя. Розглянувши життя без Бога, ми не знайдемо нічого, окрім руйнування та гріха. Бог більше не пам'ятає про наші гріхи. Ми насолоджуємося свободою, оскільки Син звільнив нас і ми стали воістину вільними. Уперше в житті мене переповнює це почуття. У минулому смерть була для мене огидним страшним привидом. Я боявся мук смерті та суду. А зараз я говорю тобі, мій любий читачу: до побачення, до зустрічі в новому чудовому місці: місці нескінченного, цінного, благочестивого спілкування з Богом, який має владу зберегти всіх довірених Йому дітей Божих.

Ваш Павло

Висновок

Мої любі брати і сестри!

Те, що ви прочитали, було написано нами під час переслідувань за віру в Ісуса Христа. Зважившись присвятити своє життя Христові, мусульманин одночасно приймає ще одне рішення – нести хрест і вести духовний двобій, із любов'ю представляючи нашого Господа, Месію, незалежно від ціни, яку доведеться за це сплатити. Це – не роман, написаний нашою уявою. Така наша реальність. Це – те, що ми пережили; це – наше життя. Ми не пишемо про Христа, якого не знаємо, ми розповідаємо про те, що бачили власними очима, до чого торкались власними руками, що зрозуміли власним розумом і сприйняли власними серцями.

Ми не можемо опублікувати наші фото, адреси, імена, оскільки живемо в країні, де немає свободи віри в нашого Господа й Спасителя Ісуса Христа. Однак нехай люди, які живуть за межами цієї країни, знають, що тут тисячі людей схилиють перед Ним коліна й живуть лише для Нього.

Вірити в Ісуса Христа як Господа й Спасителя не так важко, як може здаватися. Треба просто вірити, що Ісус Христос – Бог і Спаситель, що Він – єдиний Шлях, Істина й Життя і що немає нікого, як Він – немає інших богів.

Покайтеся у всіх своїх гріхах і прийміть рішення цілковито присвятити своє життя Йому, дозвольте Йому змінити наміри вашої душі та вашу поведінку. Він зробить вас світлом у тем-

ржаві, і ви станете сіллю землі.

Мої любі брати й сестри, я хочу, щоб ви знали, що наш Господь і Спаситель Ісус Христос нікого не примушує сліпо йти за Собою. Він також не хоче, щоб ми показово молилися на площах та на перехрестях вулиць. Він не бажає, щоб, коли ми постимо, інші люди знали, що ми це робимо.

Наш Господь і Спаситель Ісус Христос – противник усілякої гордині, брехні й лицемірства. Він – Бог, який бачить приховані бажання вашої душі й ваш внутрішній стан. Він бажає, щоб ви вірили щиро, від душі і щоб постили й молилися не напоказ.

Ваші стосунки з Ним – це справа вашого життя, а не порожній девіз, який нічого для вас не значить.

«Яка ж користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занепасть? Або що дасть людина взамін за душу свою? (Матвія 16:26)

«Просіть і буде вам дано, шукайте і знайдете, стукайте і відчинять вам... бо кожен, хто просить одержує, хто шукає знаходить, а хто стукає відчинять йому». (Матвія 7:7-8)

Словник ісламських термінів

Азан – заклик до обов'язкової молитви, який зазвичай лунає з мінарету мечеті.

Аят — найменший відокремлений текст Корану, вірш.

«*Брати-мусульмани*» – міжнародна релігійно-політична організація, заснована 1928 року в Єгипті. У деяких країнах вона визнана терористичною й заборонена.

Галабея – національний одяг народів Північної та Центральної Африки, довга, до п'ят, чоловіча сорочка без коміра й з широкими рукавами.

Емір – у деяких мусульманських країнах Сходу та Африки особа, що носить титул правителя, князя, а також ватажок мусульман.

Зікр – ісламська духовна практика, яка полягає в багаторазовому проголошенні молитовної формули, що містить прославлення й звернення до Бога.

Інтифада – арабський військовий рух, спрямований на захоплення території Палестини.

Куттаб – у перських мовах означає початкову та середню школу, де навчають грамоти й Корану.

Рамадан – ісламський календарний місяць, протягом якого всі мусульмани зобов'язані постити.

Сабеї – згадані в Корані халдейські язичники або нехристиянські гностики, які живуть недалеко від Перської затоки.

Сунна – мусульманський священний переказ, у якому викладені приклади життя ісламського пророка Мухаммада як зразок і керівництво для всієї мусульманської громади й кожного мусульманина зокрема.

Фетва – умовивід (порада) релігійного вченого, що має авторитет щодо конкретного питання.

Хадж – щорічне паломництво до Мекки.

Хадис – переказ про слова та вчинки пророка Мухаммада, що стосуються різноманітних релігійно-правових сторін життя мусульманської громади; вислів, схвалення, образ або дія пророка Мухаммада, звід яких складає Сунну, що є авторитетною для всіх мусульман і становить одну з основ *шаріату*.

Хіджаб – повний покрив для всього тіла мусульманської жінки, окрім рук, обличчя й ступень, довге, вільне плаття з непрозорої тканини. У перекладі з арабської мови означає «завіса».

Чадра – легке жіноче покривало білого, синього або чорного кольору, що закриває фігуру жінки з голови до ніг.

Шаріат – звід приписів, що визначає переконання, а також формує релігійну совість і моральні цінності мусульман і є джерелом конкретних норм, що регулюють практично всі сфери повсякденного життя мусульман.

Содержина

Вступ	4
1. Покаяння перед мечеттю	6
2. Нехай буде благословенний народ Єгипту!	16
3. Під завісою	30
4. З батьківщини Христа	40
5. Обрані Христом	48
6. Від християнства – до ісламу – до Христа	51
7. Я був мертвий, але тепер – знову живий	56
8. Як я пізнав Бога	60
9. Мої любі брати й сестри!	138
10. Словник ісламських термінів	140